АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК

"ПРИВАТБАНК" РІЧНИЙ ЗВІТ

31 **грудня** 2018 **року**

ЗМІСТ

I. ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ

ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ

II. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

ОКРЕМА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Окремий звіт про фінансовий стан 1
Окремий звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід 2
Окремий звіт про зміни капіталу 3
Окремий звіт про рух грошових коштів 4

Примітки до окремої фінансової звітності

1 Вступ 5
2 Умови, в яких працює Банк 5
3 Основні принципи облікової політики 6
4 Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики 26
5 Запровадження нових або переглянутих стандартів та тлумачень 26
6 Нові положення бухгалтерського обліку 27
7 Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви 30
8 Кредити та аванси клієнтам 33
9 Інвестиційні цінні папери 43
10 Інвестиційна нерухомість 45
11 Приміщення, вдосконалення орендованого майна, обладнання та нематеріальні активи 46
12 Інші фінансові активи 47
13 Інші активи 47
14 Заборгованість перед НБУ 47
15 Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями 48
16 Кошти клієнтів 49
17 Інші фінансові зобов'язання 50
18 Резерви та нефінансові зобов'язання 53
19 Акціонерний капітал та інші резервні фонди 53
20 Процентні доходи та витрати 54
21 Відрахування до резерву на зменшення корисності 54
22 Доходи та витрати за виплатами та комісійними 55
23 Адміністративні та інші операційні витрати 55
24 Податок на прибуток 56
25 Аналіз за сегментами 58
26 Управління фінансовими ризиками 66
27 Управління капіталом 84
28 Умовні та інші зобов'язання 86
29 Справедлива вартість фінансових інструментів 88
30 Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки 95
31 Операції з пов'язаними сторонами 98
32 Зміни у зобов'язаннях, що виникають у результаті фінансової діяльності 102

Звіт про управління АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

Характер бізнесу

АТ КБ «ПРИВАТБАНК» (далі Банк) є універсальним Банком з фокусом на роздрібний сегмент та вибірковою присутністю в корпоративному сегменті.

Банк здійснює свою діяльність відповідно до ліцензії Національного банку України (НБУ) з березня 1992 року. Станом на 31 грудня 2018 року Банк має 30 філій і 1 991 функціонуючих відділень в Україні та філію на Кіпрі.

Зовнішнє середовище

2018 рік відзначився зростанням економіки України, реальний ВВП зріс за рік на 3,3% – найвищий показник за останні сім років. Серед основних факторів, що вплинули на зростання, слід зазначити: а) розширення споживчого попиту завдяки значним темпам приросту реальних доходів населення (приріст реальної заробітної плати 12,5%), б) зростання роздрібної торгівлі (+14%, або в абсолютних цифрах +112 млрд грн. до 929 млрд грн. за 2018 рік), в) розвиток сектору пасажирського транспорту та сектору послуг, г) зростання сільськогосподарського виробництва завдяки рекордному врожаю зернових та олійних культур (70 млн. тон).

Споживча інфляція сповільнилася у 2018 році до 9,8% (з 13,7% у 2017 році) – найнижчого рівня за останні п'ять років, що в значній мірі обумовлено: а) жорсткою монетарною політикою НБУ (підвищення облікової ставки до 18%); б) зміцненням обмінного курсу гривні – на 6,7% для номінального ефективного обмінного курсу та 13,1% для реального ефективного обмінного курсу гривні протягом 2018 року, яке в значній мірі спричинене позитивним платіжним балансом України (2 877 млн. доларів США) під впливом: 1) високих цін на експортні товари на зовнішніх ринках; 2) значних обсягів грошових переказів ($11 млрд.); 3) зовнішнього фінансування: МВФ, МФО, єврооблігацій.

Фінансовий результат банківського сектору досяг рекордного значення – прибуток платоспроможних банків склав 21,7 млрд грн, зокрема 10,8 млрд грн у 4-му кварталі. Операційні доходи зросли на 15% рік до року насамперед завдяки приросту процентного та комісійного доходів, а витрати збільшилися на 7%. Операційний прибуток до формування резервів зріс на 90%. Операційна ефективність була на рівні 52%.

Зростання облікової ставки НБУ (до 18% у 2018 році) призвело до підвищення ринкових відсоткових ставок за депозитами в 4-му кварталі: середня вартість 12-місячних вкладів фізичних осіб у гривні зросла на 0,6 в.п. до 15.7% річних, у доларах США – на 0,1 в.п. до 3.6% річних (за даними українського індексу ставок за депозитами фізичних осіб). Посилення конкуренції на ринку депозитів призвело до подорожчання гривневих депозитів бізнесу до 15,3% річних в грудні 2018 (+5,7 в.п. за рік, +1,6 в.п за 4-й квартал). Зростання вартості депозитів у 4-му кварталі 2018 року супроводжувало зростання вартості кредитів: а) для фізичних осіб: на 1,4 в.п. до 30.3% річних в грудні 2018; б) для юридичних осіб з 19,6% річних у вересні до 20,6% у грудні.

Керівництво та організаційна структура

Структура корпоративного управління

З метою досягнення збалансованості між органами управління та контролю, чіткого розподілу повноважень і розмежування загального управління, що здійснюється Загальними зборами і Наглядовою радою, та управління поточною діяльністю Банку, що здійснюється Правлінням, Банком реалізовується прозора і чітка структура корпоративного управління Банком.

Акціонери Банку

Єдиним акціонером Банку, якому належить 100% акцій Банку є Держава в особі Міністерства фінансів України (місцезнаходження: 01008, м. Київ, вул. Грушевського, буд. 12/2, ідентифікаційний номер 00013480).

Держава в особі Міністерства фінансів України набула права власності на 100% акцій Банку 21 грудня 2016 року відповідно до статті 411 Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб" та згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2016 року № 961 "Деякі питання забезпечення стабільності фінансової системи".

Акціонер Банку має сукупність прав, визначених чинним законодавством України, Статутом Банку Положенням про Загальні збори акціонерів, дотримання та захист яких забезпечується Банком.

Держава реалізує свої права власника Банку, а органи управління Банку діють відповідно до найкращих світових практик корпоративного управління, зокрема, Принципів Організації економічного розвитку та співробітництва щодо

корпоративного управління для підприємств з державною часткою (OECD Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises), Принципів корпоративного управління для банків Базельського комітету з банківського нагляду (Corporate governance principles for banks by Basel Committee on Banking Supervision), Рекомендацій Європейської банківської організації щодо внутрішнього управління (Guidelines on Internal Governance by European Banking Authority), що застосовуються в обсязі, що не суперечить імперативним нормам чинного законодавства України.

Протягом 2018 року операцій з купівлі/продажу акцій Банку не здійснювалося.

Всі операції з Акціонером здійснюються на звичайних умовах. При прийнятті рішень щодо проведення операцій з Акціонером Банк виходить із їх економічної доцільності. Загальний обсяг операцій з Акціонером лімітується нормативами максимального ризику на 1 інсайдера.

Банк сприяє реалізації та забезпечує захист прав та законних інтересів акціонера, передбачених Статутом, Положенням про Загальні збори та чинним законодавством України.

Загальні збори

Загальні збори є вищим органом управління Банку.

Загальні збори можуть вирішувати будь-які питання діяльності Банку крім тих, що віднесені до виключної компетенції Наглядової ради.

У разі якщо Наглядова рада Банку відповідно до чинного законодавства ухвалює рішення про винесення на розгляд Загальних зборів будь-якого питання, яке законодавством або Статутом віднесене до виключної компетенції Наглядової ради Банку, Загальні збори мають право розглянути таке питання та прийняти рішення щодо нього.

Загальні збори діють на підставі чинного законодавства України, Статуту Банку та Положення Про Загальні збори.

До виключної компетенції Загальних зборів належить:

- Визначення основних напрямків діяльності Банку та затвердження звітів про їх виконання;
- Схвалення стратегії розвитку Банку, затвердженої Наглядовою радою;
- Затвердження річного звіту Банку;
- Розгляд звіту Наглядової ради, звіту Ревізійної комісії та заходів за результатами його розгляду;
- Внесення змін до Статуту Банку;
- Зміни розміру статутного капіталу Банку;
- Зміни типу Банку;
- Розміщення акцій;
- Розміщення цінних паперів, які можуть бути конвертовані в акції;
- Дроблення або консолідація акцій;
- Розміщення цінних паперів, крім акцій та інших цінних паперів, які можуть бути конвертовані в акції, на суму, що дорівнює або перевищує 25% вартості активів за даними останньої річної фінансової звітності Банку;
- Анулювання викуплених акцій Банку;
- Питання порядку проведення Загальних зборів;
- Затвердження положень про Загальні збори, Наглядову раду, Правління, Ревізійну комісію, а також внесення змін до них;
- Затвердження положення про винагороду членів Наглядової ради Банку;
- Затвердження звіту про винагороду членів Наглядової ради Банку;
- Обрання членів Наглядової ради, затвердження умов цивільно-правових договорів (контрактів), що укладатимуться з ними, встановлення розміру їх винагороди, у тому числі заохочувальних та компенсаційних виплат, обрання особи, яка уповноважується на підписання цивільно-правових договорів з членами Наглядової ради;
- Припинення повноважень членів Наглядової ради, за винятком випадків, встановлених законодавством;
- Прийняття рішення за наслідками розгляду звіту Наглядової ради, Правління, Ревізійної комісії;
- Обрання членів Ревізійної комісії, дострокове припинення їх повноважень;
- Затвердження принципів (кодексу) корпоративного управління Банку;
- Розподіл прибутку і покриття збитків;
- Затвердження розміру річних дивідендів;
- Надання згоди на вчинення значного правочину, якщо ринкова вартість майна, робіт або послуг, що є предметом такого правочину, перевищує 25% вартості активів Банку за даними останньої річної фінансової звітності Банку та прийняття рішення про надання згоди на вчинення значних правочинів, якщо ринкова вартість майна (робіт, послуг), що є його предметом, становить від 10 % вартості активів за даними останньої річної фінансової звітності

Банку, якщо такі правочини стосуються відчуження на користь Національного банку України облігацій внутрішньої державної позики;
- Вчинення правочинів із заінтересованістю, відповідно до законодавства та Статут Банку;
- Виділу та припинення Банку, про ліквідацію Банку, обрання ліквідаційної комісії Банку, затвердження порядку та строків ліквідації, порядку розподілу між акціонерами майна, що залишається після задоволення вимог кредиторів, і затвердження ліквідаційного балансу;
- Обрання комісії з припинення Банку;
- Невикористання переважного права акціонерами на придбання акцій додаткової емісії у процесі їх розміщення;
- Вирішення інших питань, що належать до виключної компетенції Загальних зборів згідно з чинним законодавством та Статутом Банку.

Річні Загальні збори проводяться не пізніше 30 квітня наступного за звітним року. Усі інші Загальні збори, крім річних, вважаються позачерговими. Національний банк України має право вимагати позачергового скликання Загальних зборів.

Інформація, що стосується Загальних зборів, розкривається у порядку, визначеному чинним законодавством України та Статутом Банку.

Наглядова Рада

Наглядова рада - це орган управління Банку, що здійснює захист прав вкладників, кредиторів та акціонерів Банку, і, в межах компетенції, визначеної законодавством та статутом Банку, контролює та регулює діяльність Правління. Наглядова рада не бере участі в поточному управлінні Банком.

Наглядова рада Банку звітує перед Загальними зборами про свою діяльність, загальний стан Банку та вжиті нею заходи, спрямовані на досягнення мети діяльності Банку.

Компетенція, структура, порядок роботи, права, обов'язки та відповідальність Наглядової ради визначається чинним законодавством України, Статутом та Положенням про Наглядову раду Банку.

До виключної компетенції Наглядової ради відповідно до Статуту Банку належать:

- Загальні питання щодо діяльності Банку (затвердження стратегії розвитку Банку відповідно до основних напрямів діяльності, визначених загальними зборами учасників Банку; затвердження бізнес-плану розвитку Банку; контроль за реалізацією основних напрямів діяльності Банку).
- Питання щодо фінансової діяльності Банку (затвердження бюджету Банку, в т.ч. бюджету внутрішнього аудиту, погодження проекту річного фінансового звіту Банку до його подання Загальним зборам, затвердження плану відновлення діяльності банку; визначення кредитної політики банку; прийняття рішень про розміщенням Банку цінних паперів, попередній розгляд за поданням Правління проекту рішення щодо покриття збитків та розподілу прибутку; погодження дивідендної політики з подальшим затвердженням Загальними зборами, затвердження положень про фонди Банку, дочірніх підприємств, затвердження ринкової вартості майна Банку, прийняття рішення про обрання оцінювача майна Банку, прийняття рішення про обрання депозитарної установи, яка надає Банку додаткові послуги, та/або клірингової установи та затвердження умов договору.
- Кадрові питання (призначення і звільнення Голови та членів Правління, затвердження умов цивільно-правових, трудових договорів, що укладаються з Головою та членами Правління, встановлення розміру винагороди Голові та членам Правління, прийняття рішення про призначення особи, виконуючої обов'язки Голови Правління, призначення на посаду і звільнення з посади керівника підрозділу внутрішнього аудиту Банку, затвердження умов цивільно-правових, трудових договорів, що укладаються з працівниками підрозділу внутрішнього аудиту, встановлення розміру їхньої винагороди, обрання та припинення повноважень голови та членів інших органів Банку).
- Питання щодо організаційної структури Банку (визначення організаційної структури Банку, затвердження внутрішніх положень, якими регулюється діяльність Банку, крім тих, що віднесені до виключної компетенції Загальних зборів, та тих, що рішенням передані для затвердження Правлінню, затвердження звіту про винагороду членів правління, прийняття рішення щодо створення дочірніх підприємств та участі в них, їх реорганізація та ліквідація, затвердження їх статутів та положень);
- Питання щодо системи внутрішнього та зовнішнього контролю, управління ризиками та фінансового моніторингу;
- Питання щодо забезпечення діяльності Загальних зборів та взаємодії з акціонерами;
- Контрольно-наглядові повноваження: встановлення лімітів правочинів, які можуть укладатись за рішенням Правління, встановлення лімітів щодо максимального розміру суми кредитів на одну пов'язану особу, які будуть надаватися за рішенням Правління у межах економічних нормативів, встановлених нормативно-правовими актами НБУ; встановлення лімітів повноважень Правління на списання за рахунок резерву для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями заборгованості; затвердження порядку відчуження майна Банку, прийняття рішення про здійснення інвестицій у статутні капітали інших юридичних осіб шляхом вступу до складу

учасників юридичних осіб, про припинення участі; надання згоди на вчинення значних правочинів; прийняття рішень щодо укладання Банком угод з пов'язаними особами у випадках та в порядку, передбачених чинним законодавством України, ініціювання у разі необхідності проведення позачергових ревізій та спеціальних перевірок фінансово-господарської діяльності, контроль за діяльністю Правління Банку, внесення пропозицій щодо її вдосконалення, аналіз дій Правління щодо управління Банком, реалізації інвестиційної, технічної та цінової політики; оцінка роботи Голови Правління та Правління як колегіального органу, визначення аудиторської фірми для проведення зовнішнього аудиту, затвердження умов договору, що укладається з нею, встановлення розміру оплати послуг; розгляд висновку зовнішнього аудиту Банку та підготовка рекомендацій загальним зборам учасників банку для прийняття рішення щодо нього; контроль за усуненням недоліків, виявлених Національним банком України та іншими органами державної влади та управління, які в межах компетенції здійснюють нагляд за діяльністю Банку, підрозділом внутрішнього аудиту та аудиторською фірмою, за результатами проведення зовнішнього аудиту, розгляд звітів Правління щодо виконання основних напрямків розвитку Банку, стратегії (стратегічного плану) розвитку Банку, бюджетів, бізнес-плану розвитку Банку, програм капіталізації, планів реструктуризації, капітальних вкладень.

- Інші питання: прийняття рішень про створення комітетів Наглядової ради та затвердження положення про них, обрання та припинення повноважень голів та членів таких комітетів; забезпечення своєчасного надання Банком достовірної інформації щодо його діяльності відповідно до законодавства; вирішення інших питань, що належать до виключної компетенції Наглядової ради згідно із законами України, Положенням про Наглядову раду або передані на вирішення Наглядовій раді Загальними зборами.

Наглядова рада зобов'язана вживати заходів до запобігання виникненню конфліктів інтересів у банку та сприяти їх врегулюванню.

Наглядова рада складається з 7 осіб, які обираються з числа осіб, які представляють інтереси акціонера Банку та незалежних членів. Більшість членів Наглядової ради повинні становити незалежні члени.

З метою здійснення ефективного загального керівництва та контролю за фінансово-господарською діяльністю Банку, а також належного виконання Наглядовою радою своїх обов'язків, члени Наглядової ради повинні мати належну професійну придатність, кваліфікацію, освіту, досвід та ділову репутацію. Додаткові вимоги до членів Наглядової ради встановлюються чинним законодавством України.

Перевірка професійної та кваліфікаційної відповідності членів Наглядової ради, відповідність вимогам законодавства України та вимогам банківського законодавства щодо ділової репутації та професійної придатності здійснюється у кожному випадку, коли виникає необхідність, відповідно до вимог законодавства України.

Для забезпечення об'єктивного та неупередженого контролю за діяльністю Правління та забезпечення ефективного управління в інтересах акціонерів до складу Наглядової ради обираються незалежні члени (директори), кількість яких повинна відповідати вимогам законодавства.

За підсумками року Наглядова рада звітує перед Загальними зборами про свою діяльність.

Засідання Наглядової ради проводяться за необхідністю, але не рідше одного разу на повний календарний місяць.

Наглядова рада може створювати тимчасові та постійні комітети Наглядової ради, які надають Наглядовій раді допомогу у здійсненні її повноважень через попереднє вивчення та розгляд найбільш важливих питань, що належать до компетенції Наглядової ради. Перелік, порядок утворення та функції таких комітетів визначаються чинним законодавством, Статутом Банку, Положенням про Наглядову раду, а також положеннями про відповідні комітети, які затверджуються Наглядовою радою.

Наглядова рада обов'язково створює такі комітети:

- Комітет з питань аудиту;
- Комітет з питань управління ризиками;
- Комітет з питань винагород та призначень.

Зазначені комітети складаються принаймні з трьох членів Наглядової ради, які є незалежними. Комітети Наглядової ради очолюють незалежні члени.

Наглядова рада за пропозицією Голови Наглядової ради у встановленому порядку має право обрати корпоративного секретаря. Корпоративний секретар є особою, яка відповідає за взаємодію Банку з акціонером.

Правління

Правління є виконавчим органом Банку, який організовує та здійснює управління поточною діяльністю Банку відповідно до чинного законодавства України, Статуту Банку та інших внутрішніх документів Банку. Правління підзвітне Загальним зборам і Наглядовій раді Банку та організовує виконання їх рішень.

Статут, Положення про Правління визначають компетенцію, структуру та процедуру роботи Правління Банку. До компетенції Правління належить вирішення всіх питань, пов'язаних з керівництвом поточною діяльністю товариства, крім питань, що належать до виключної компетенції Загальних зборів та Наглядової ради.

Правління підзвітне Загальним зборам і Наглядовій раді та забезпечує виконання їх рішень. Правління діє від імені Банку у межах, встановлених чинним законодавством, Статутом та Положенням про Правління.

До компетенції Правління належить зокрема, але не виключно:

- Погодження та забезпечення підготовки для затвердження Наглядовою радою проектів стратегії (стратегічного плану) розвитку Банку та бізнес-плану розвитку Банку, затвердження оперативних планів роботи та контроль за їх виконанням, проектів бюджету Банку, у тому числі бюджету підрозділу внутрішнього аудиту.
- Реалізація стратегії та бізнес-плану розвитку Банку.
- Визначення форми та встановлення порядку моніторингу діяльності Банку.
- Реалізація стратегії та політики управління ризиками, затвердженої Наглядовою радою, забезпечення впровадження процедур виявлення, оцінки, контролю та моніторингу ризиків.
- Вирішення питань згідно з рішенням Наглядової ради про відкриття, реорганізацію та ліквідацію відокремлених підрозділів Банку.
- Забезпечення безпеки інформаційних систем Банку і систем, що застосовуються для зберігання активів клієнтів.
- Інформування Наглядової ради про показники діяльності Банку, виявлені порушення законодавства, внутрішніх положень банку та про будь-яке погіршення фінансового стану банку або про загрозу такого погіршення, про рівень ризиків, що виникають у ході діяльності Банку.
- Складання річного звіту Банку, надання річного звіту Банку на погодження Наглядовій раді до його подання на затвердження Загальним зборам.
- Організація господарської діяльності Банку, фінансування, ведення обліку та складання звітності.
- Організаційне забезпечення (за рішенням Наглядової ради) скликання та проведення чергових та позачергових Загальних зборів.
- Прийняття рішення про створення постійно діючих комітетів Банку, окрім комітетів, прийняття рішення про створення яких віднесено до компетенції Наглядової ради законодавством або цим Статутом, затвердження положень про них, визначення порядку їх діяльності, призначення їх керівників та заступників керівників. Якщо такі комітети Банку входять до організаційної структури Банку, рішення має прийматись з урахуванням визначеної Наглядовою радою організаційної структури Банку.
- Рішення щодо набуття Банком корпоративних прав внаслідок звернення стягнення на такі права та реалізації цих прав або з метою наступного перепродажу їх протягом строку, що не перевищує одного року з дня їх придбання, приймається Правлінням самостійно в межах затвердженого Наглядовою радою ліміту повноважень Правління.
- Затвердження внутрішніх документів Банку, в тому числі тих, що визначають порядок та умови, облікову політику з проведення банківських операцій, а також регулюють поточну діяльність Банку, за винятком тих, що віднесені до компетенції Загальних зборів та Наглядової ради. Розроблення внутрішніх положень, що регламентують діяльність структурних і відокремлених підрозділів Банку згідно із стратегією розвитку Банку, та інших положень, які відповідно до законодавства та цього Статуту затверджуються Наглядовою радою, погодження та забезпечення підготовки таких положень для затвердження Наглядовою радою.
- Підготовка звітів Правління для Наглядової ради щодо виконання основних напрямів розвитку Банку, стратегії (стратегічного плану) розвитку Банку, бюджетів, бізнес-плану розвитку Банку, програм капіталізації, планів реструктуризації, капітальних вкладень.
- Формування визначеної Наглядовою радою організаційної структури Банку.
- Визначення засад оплати праці та матеріального стимулювання працівників Банку.
- Визначення організаційної структури Головного офісу Банку, розробка та затвердження положень про структурні підрозділи Головного офісу Банку.

- Керівництво роботою структурних підрозділів та дочірніх підприємств Банку, забезпечення виконання покладених на них завдань.
- Прийняття рішення щодо пропозицій відповідального працівника Банку стосовно забезпечення виконання Банком вимог законодавства України у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.
- Прийняття рішення, в межах затвердженого Наглядовою радою ліміту повноважень Правління, щодо списання за рахунок резерву для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями заборгованості (дебіторської заборгованості, заборгованості за цінними паперами та іншими, ніж цінні папери, корпоративними правами, заборгованості за кредитними операціями, заборгованості за коштами, розміщеними на кореспондентських рахунках в інших банках), а також іншої дебіторської заборгованості, що відповідно до законодавства України є безнадійною.
- Визначення переліку відомостей, що складають комерційну таємницю та конфіденційну інформацію про діяльність Банку, визначення порядку їх використання та охорони.
- Забезпечення виконання рішень Загальних зборів та Наглядової ради.
- Прийняття рішень щодо укладення Банком угод з пов'язаними з банком особами у випадках та в порядку, передбачених чинним законодавством України.
- Прийняття рішень з питань продажу та встановлення рекомендованої (стартової) вартості для відчуження (продажу) об'єктів нерухомого майна Банку, за винятком тих, що віднесені до компетенції Загальних зборів або Наглядової ради, відповідно до порядку відчуження (продажу) майна Банку
- Вирішення інших питань за винятком тих, що належать до виключної компетенції Загальних зборів чи Наглядової ради.

Голова Правління очолює Правління Банку та керує його роботою відповідно до повноважень, визначених чинним законодавством України, Статутом Банку, Положенням про Правління Банку та рішеннями Загальних зборів, Наглядової ради та Правління.

Кількість членів Правління разом з Головою Правління має бути не менше 5 осіб. Кількісний склад Правління призначається Наглядовою радою Банку.

Голова та члени Правління несуть відповідальність за діяльність Банку у межах своїх повноважень.

Перевірка професійної та кваліфікаційної відповідності членів Правління, відповідність вимогам законодавства України та вимогам банківського законодавства щодо ділової репутації та професійної придатності здійснюється у кожному випадку, коли виникає необхідність, відповідно до вимог законодавства України.

З метою збільшення ефективності роботи Правління утворюються постійно діючі колегіальні органи (комітети) Правління.

За підсумками року Правління звітує перед Загальними зборами та Наглядовою радою. Оцінка діяльності Голови та членів Правління щорічно здійснюється Наглядовою радою.

Ревізійна комісія

Ревізійна комісія – орган контролю, завданням якого є здійснення контролю за фінансово-господарською діяльністю Банку.

Ревізійна комісія діє на підставі чинного законодавства, Статут Банку, та Положення про Ревізійну комісію.

Ревізійна комісія звітує перед Загальними зборами про свою діяльність, загальний стан Банку та вжиті заходи, спрямовані на досягнення мети Банку.

Члени Ревізійної комісії обираються Загальними зборами. Ревізійна комісія здійснює свої повноваження до обрання нового складу Ревізійної комісії. Строк повноважень не може перевищувати 5 (п'ять) років.

Ревізійна комісія:

- проводить перевірки фінансово-господарської діяльності Банку за результатами фінансового року.

- щонайменше раз на рік виносить на розгляд Загальних зборів звіт та висновок про результати перевірки фінансово-господарської діяльності та достовірності фінансової звітності Банку за підсумками попереднього (звітного) року;.
- вносить на Загальні збори або Наглядовій раді пропозиції щодо будь-яких питань, віднесених до компетенції Ревізійної комісії, які стосуються фінансової безпеки і стабільності Банку та захисту інтересів клієнтів.

Ревізійна комісія здійснює перевірку фінансово-господарської діяльності Банку за дорученням Загальних зборів або Наглядової ради. Ревізійна комісія має право залучати до ревізій та перевірок зовнішніх та внутрішніх експертів і аудиторів (аудиторську фірму). Ревізійна комісія доповідає про результати ревізій та перевірок Загальним зборам або Наглядовій раді.

Засідання Ревізійної комісії проводяться за необхідністю, але не рідше одного разу на рік. Позачергові засідання Ревізійної комісії можуть скликатися Наглядовою радою.

Аудит

Банк створює підрозділ внутрішнього аудиту, який є складовою системи внутрішнього контролю та здійснює перевірки діяльності Банку (його структурних підрозділів).

Підрозділ внутрішнього аудиту здійснює такі функції:

- перевіряє наявність та оцінює ефективність роботи систем управління ризиками, відповідність цих систем видам та обсягам здійснюваних Банком операцій, і внутрішнього контролю Банку;
- перевіряє процес оцінки достатності капіталу з урахуванням ризиків Банку;
- здійснює моніторинг дотримання керівниками та працівниками Банку вимог законодавства і внутрішніх положень Банку, затверджених Наглядовою радою Банку;
- оцінює інформаційно-технічне забезпечення управління та проведення операцій;
- перевіряє правильність ведення і достовірність бухгалтерського обліку та фінансової звітності;
- перевіряє фінансово-господарську діяльність Банку;
- перевіряє відповідність кваліфікаційним вимогам та виконання професійних обов'язків працівниками Банку;
- виявляє та перевіряє випадки перевищення повноважень посадовими особами Банку і виникнення конфлікту інтересів у Банку;
- перевіряє достовірність та вчасність надання інформації органам державної влади та управління, які в межах компетенції здійснюють нагляд за діяльністю Банку;
- готує та подає Наглядовій раді Банку звіти і пропозиції щодо усунення виявлених порушень;
- інші функції, пов’язані із здійсненням нагляду за діяльністю Банку.

Підрозділ внутрішнього аудиту підпорядковується Наглядовій раді та діє на підставі Положення про підрозділ внутрішнього аудиту, затвердженого Наглядовою радою у відповідності з чинним законодавством України.

Підрозділ внутрішнього аудиту звітує перед Наглядовою радою про свою діяльність не рідше ніж один раз на рік.

Для перевірки і підтвердження достовірності річної фінансової звітності, консолідованої фінансової звітності та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності Банк щорічно залучає незалежну аудиторську компанію, не пов'язану майновими інтересами з Банком або його акціонерами, що має відповідну ліцензію та внесена до Реєстру аудиторських фірм, які мають право на проведення аудиторських перевірок банків), що ведеться Національним банком України.

В 2018 році в Банку було затверджено нову організаційну структуру, що відповідає провідним світовим практикам корпоративного управління та діючій вітчизняній регуляторній базі. Станом на кінець року до складу Правління входили:

Крумханзл П., Голова Правління

Дрелінг О.Г., член Правління (з питань інформаційних технологій)[1]

Лебединець І.А., член Правління (з питань комплаєнсу, протидії відмиванню грошових коштів та юридичних питань)

Пахачук Г.Д., заступник Голови Правління (з питань керування проблемними активами та казначейськими позиціями)

[1] Виконував обов'язки до лютого 2019. Новий член Правління з питань інформаційних технологій Гриценюк А.В.

Самаріна Г.Ю., заступник Голови Правління (з питань фінансів)

Сергєєв О.М., член Правління (з питань корпоративного бізнесу)

Харітіч С.В., член Правління (з питань електронного бізнесу)

Чернишова Л.П., член Правління (з питань керування ризиками)

Шабан О.В. (член Правління (з питань роздрібного бізнесу)

В складі Правління також передбачено позицію члена Правління з питань операційної діяльності, підбір кандидатів на яку триває.

Протягом 2018 року відповідно до стратегічних пріоритетів в Банку в прямому підпорядкуванні Голові Правління було створено дирекцію з стратегії і трансформації, а також дирекцію з управління регіональною мережею та дирекцію з HR та корпоративного управління.

Бізнес модель

Банк забезпечує універсальне обслуговування для широкого кола клієнтів, являючись лідером українського ринку в роздрібному сегменті, активно просуваючи послуги для малого та середнього бізнесу та вибірково працюючи в корпоративному секторі. Основу ресурсної бази Банку складають кошти фізичних осіб в національній валюті, із значною часткою поточних рахунків. Стратегічною метою Банку є нарощування якісного кредитного портфеля роздрібних кредитів та кредитів МСБ. Банк має потужну транзакційну платформу Приват24, що дозволяє ефективно обслуговувати операції з ведення рахунків клієнтів всіх сегментів та зумовлює високий рівень комісійних доходів. Поряд з online сервісами Банк має розгалужену мережу відділень, банкоматів та терміналів самообслуговування, що дозволяють надавати послуги на всій території країни (за винятком тимчасово окупованих територій).

Цілі керівництва та стратегії їх досягнення

2018 став роком трансформаційних процесів в Банку, зокрема Міністерством фінансів України була затверджена Стратегія розвитку Банку до 2022 року, щодо впровадження якої Правлінням розроблено план дій та стратегічних проектів. Наглядова рада затвердила нову організаційну структуру у відповідності до найкращих практик корпоративного управління, було оновлено склад Правління.

Пріоритетними напрямками в діяльності Банку було і залишається підвищення якості процесів обслуговування клієнтів, з обов'язковим дотриманням вимог законодавства, розвиток кредитування з підтриманням високої якості кредитного портфелю, вдосконалення та розробка банківських продуктів/послуг, оптимізація інфраструктури. Всі ці дії призвели до підвищення фінансових показників Банку: вже у першому кварталі Банк вийшов на прибутковий рівень діяльності і закінчив рік з рекордним показником прибутковості для банківської системи України.

Банк приділяє значну увагу сфері досліджень і розроблень, стимулюючи розвиток інновацій в організації (технології data science, machine learning, використання agile методів в управлінні проектами, премії за інновації, проведення заходів hackaton). Зусилля Банку в цій сфері спрямовані на розробку нових продуктів та підвищення доступності сервісів для клієнтів. Банк також розвиває мережу банкоматів та терміналів, оновлюючи їх програмне забезпечення та додаючи нові можливості послуг.

Екологічні та соціальні аспекти діяльності

Перш за все соціальна позиція Банку - це його статус одного кращих роботодавців в Україні. Так, за підсумками 2018 року ПриватБанк увійшов до ТОП-20 роботодавців України, а також отримав відзнаку на конкурсі "HR-brand Ukraine 2018". Банк забезпечує своїх співробітників конкурентними умовами працевлаштування, надає повний соціальний пакет та додаткові переваги у вигляді пільгового кредитування житла та авто, надання консультацій з юридичних питань, забезпечення безпеки співробітників та членів їх сім`ї. 4% від загальної кількості співробітників Банку - це люди з обмеженими можливостями.

ПриватБанк, як соціально відповідальна установа, підвищує інклюзивність відділень, облаштовує та організовує комфортні умови обслуговування осіб з інвалідністю. Усі нові відділення та відділення, які наново облаштовуються, ПриватБанк відкриває в обов'язковому порядку з пандусами. Згідно графіку НБУ продовж 2019 року Банку має зробити приміщення, де обслуговуються клієнти, доступними для маломобільних груп населення - мінімум 50% всіх приміщень у Києві та містах з населенням понад 300 тис. чоловік та мінімум 30% всіх приміщень, розташованих в інших населених пунктах.

Також, в Банку працює програма обслуговування на дому клієнтів з обмеженими можливостями та маломобільних клієнтів. На замовлення співробітники забезпечують доставку банківських карт за вказаною адресою, навчають та консультують з питань дистанційного обслуговування через Інтернет-банк Приват24, допомагають здійснити банківські операції.

Крім того, ПриватБанк вже майже 10 років підвищує фінансову грамотність школярів завдяки масштабному навчальному проекту "ЮніорБанк". Цікаві екскурсії до відділень ПриватБанку, які відкривають таємниці професій та процесів у найбільшому банку України, у 2018 році відвідали понад 50 000 дітей. Топ-менеджери та найкращі спеціалісти Банку проводять безкоштовні майстер-класи щодо управління власними фінансами, сімейним бюджетом, ораторської майстерності. Загалом протягом 10 років освітні події ПриватБанку відвідали понад 672 000 школярів.

Благодійна діяльність ПриватБанку спрямована на підтримку ряду програм, зокрема програми «Заради життя» благодійного фонду «Допомагати просто», надання допомоги армії та пораненим в АТО, адресної допомоги важкохворим. Долучитися до добрих справ і зробити внески у фонд дуже просто. Кожен може долучитися та перерахувати гроші на благодійність на сайті фонду blago.privatbank.ua, в інтернет-банку Приват24, у будь-якому банкоматі або терміналі ПриватБанку на всій території України. Робота фонду "Допомагати просто!" максимально прозора. Кожен благодійник отримує повідомлення про те, як були використані його гроші. Сьогодні у фонду понад 1,4 млн меценатів, які вже пожертвували на благодійні програми більше 100 млн грн.

В сфері захисту навколишнього середовища Банком реалізується низка програм, перше місце серед яких належить організації максимально безпаперового обслуговування клієнтів. Наприклад, протягом 2018 року частка касових документів, підписаних клієнтами за допомогою електронно-цифрового підпису, склала 34%, а в 2017 всього 0%. Мета - в 2019 році досягти частки безпаперових операцій в 70%. Також в ПриватБанку працює екологічна технологія інкасації, яка забезпечує 99,05% документів, підписаних в електронному вигляді.

Основа економіки будь-якої держави - це малий і середній бізнес. Від стабільного розвитку цього сектору залежить благополуччя держави в цілому. Для підтримки підприємців у ПриватБанку діє програма КУБ (Країна успішного бізнесу), яка передбачає не тільки дешеве кредитування і пільгові програми для підприємців-початківців, але й безкоштовні навчання та тренінги для власників бізнесу та тих, хто тільки планує відкрити свою справу. За підсумками 2018 року обсяг фінансування ПриватБанку малого та середнього бізнесу перевищив 6 мільярдів гривень. У 2019 році Банку планує спрямувати на програми фінансування українського підприємництва не менше 8 мільярдів гривень.

Ресурси, ризики та відносини

Ресурси

Ключовими в діяльності Банку є фінансові, трудові та технологічні ресурси.

Джерелами фінансових ресурсів для Банку є:

А) Капітал, що складається з акціонерного капіталу та резервних фондів. З огляду на збитки минулих років, спричинені транзакціями попередніх бенефіціарних власників, Банк має накопичений дефіцит, що покривається внесками в статутний капітал протягом, що здійснені протягом 2017 року.

Б) Кошти клієнтів, з яких на кінець 2018 року близько 50% припадало на поточні високодиверсифіковані рахунки, переважно фізичних осіб. Завдяки низькій концентрації клієнтської бази Банк має стійкі поточні пасиви, що забезпечують низьку вартість залучених ресурсів порівняно з конкурентами.

В) Кошти міжбанківського ринку та рефінансування НБУ. В своїй політиці управління ліквідністю Банк не спирається на цей вид ресурсів, використовуючи їх лише в виключних випадках та в лімітованому обсязі.

Політика управління Банком спрямована на ефективне управління всіма видами ресурсів, поліпшення фінансових показників діяльності Банку, а також підвищення вартості його активів. Отже, важливим елементом корпоративного управління є регулярна розробка, розгляд і схвалення стратегії розвитку, а також визначення пріоритетних напрямків діяльності як окремих бізнес-напрямків, так і діяльності Банку в цілому.

Як частину системи управління, Банк використовує бюджетне управління і планування, а також систему контролю виконання планів і оцінки результатів діяльності Банку.

Внутрішніми нормативними документами Банку встановлюються якісні та кількісні показники діяльності по бізнес-напрямках, що дозволяють оцінити діяльність різних підрозділів Банку.

Найціннішим ресурсом Банку є його персонал, від якого залежить успішна робота Банку, його подальший розвиток та виконання Стратегії. Станом на 01 січня 2019р. у Банку працює понад 22 тис. працівників, щомісячний прийом на роботу складає понад 400 кандидатів.

З метою створення корпоративної культури, визначення етики відносин у команді, поваги працівників до клієнтів, один до одного, до керівників та своєї справи у Банку затверджений Кодекс поведінки (етики). У відповідності до Кодексу поведінки (етики) в сфері управління персоналом та забезпечення поваги до прав людини, Банк:

- Цінує своїх працівників, створює умови, при яких кожен може повністю реалізувати свій професійний потенціал.
- Активно та послідовно залучає до своєї команди та відзначає кращих працівників незалежно від віку, статі, віросповідання, переконань або національності та винагороджує їх за успіхи у роботі.
- Поважає людську гідність і особистість та вірить в значимість атмосфери довіри і співробітництва.
- Створює умови для відкритого і своєчасного спілкування, здорового робочого мікроклімату, дотримання техніки безпеки, надає можливість для індивідуального зростання і самоствердження працівників.
- Зацікавлений в належному дотриманні трудового законодавства.

Визнаючи, що інвестиції в кваліфіковані кадри складають основу довгострокового успіху, Банк дбає про підвищення кваліфікації працівників, їх мотивації, соціальної захищеності. У Банку проводяться заходи щодо підвищення професійного рівня працівників. Банк приділяє постійну увагу вдосконаленню і зміцненню корпоративної культури, питань охорони здоров'я працівників та безпеки умов їх праці.

Разом із тим, ключовими в діяльності Банку є технологічні ресурси. В цій сфері, з одного боку, Банк розвиває технології процесів обслуговування клієнтів через автоматизацію значної частини бізнес-процесів, будує комплексну систему очного та дистанційного навчання продавців, розвиває технології бізнес-процесів підтримки; з іншого боку розвиває свою організаційну структуру, що дозволить більш ефективно впроваджувати зміни та здійснювати поточне управління Банком (нова організаційна структура Банку затверджена Наглядовою Радою в липні 2018 року). Крім того, Банк підтримує стабільність своєї IT системи, розвиває її цільову архітектуру, впроваджує проекти щодо розвитку та підтримки критичних систем.

Організація управління ризиками та внутрішній контроль

Функція управління ризиками у Банку здійснюється стосовно фінансових ризиків, а також операційних та юридичних ризиків. Фінансові ризики складаються з ринкового ризику (який включає валютний ризик, ризик процентної ставки та інший ціновий ризик), кредитного ризику та ризику ліквідності. Основними цілями управління фінансовими ризиками є визначення лімітів ризику й нагляд за тим, щоб ці ліміти не перевищувались. Управління операційними та юридичними ризиками має на меті забезпечення належного функціонування внутрішніх процедур та політики, що спрямовані на мінімізацію цих ризиків.

У звітному році внесені зміни у організаційну структуру управління ризиками, зокрема, створено Комітет з питань ризиків Наглядової ради, забезпечено безпосереднє підпорядкування Члену Правління (з питань управління ризиками) безпосередньо Наглядовій раді, функції з оцінки ризиків передано до Блоку підрозділів з питань управління ризиків, що безпосередньо підпорядкований Члену Правління (з питань управління ризиками). Таким чином забезпечено незалежність функції з оцінки ризиків.

З метою ефективного управління ризиками у Банку створена та діє система управління ризиками, що передбачає розподіл прав, обов'язків, відповідальності між органами управління, структурними підрозділами Банку, відокремлення процесів виявлення та оцінки ризиків, оцінки ефективності функціонування системи управління ризиками від процесу прийняття ризиків.

Суб'єктами системи управління ризиками у Банку є:

- Наглядова рада;
- Комітет з питань аудиту Наглядової ради;
- Комітет з питань ризиків Наглядової ради;
- Правління Банку;
- Комітет з управління ризиками;
- Кредитний комітет;
- Комітет з питань управління активами та пасивами;
- Внутрішній аудит;
- Блок підрозділів з питань управління ризиками;
- Підрозділ Compliance;
- Напрямок Казначейство;

- Департамент аналізу активів, зобов'язань та інвестицій;
- Інші підрозділи підтримки (Бек-та Мідл-офіс);
- Бізнес-підрозділи, що безпосередньо приймають ризики.

Суттєві види ризиків та підходи Банку щодо управління ними (плани пом'якшення негативних наслідків та використання потенційних можливостей) приведені нижче.

Кредитний ризик. Банк наражається на кредитний ризик, який визначається як ризик того, що одна із сторін операції з фінансовим інструментом спричинить фінансові збитки другій стороні внаслідок невиконання зобов'язання за договором. Кредитний ризик виникає в результаті кредитних та інших операцій Банку з контрагентами, внаслідок яких виникають фінансові активи.

Кредитна політика Банку визначає загальні засади щодо здійснення кредитного процесу та управління кредитним ризиком, встановлює загальний підхід до прийняття кредитних ризиків, принципи і стандарти кредитної діяльності, визначає повноваження та відповідальність керівних органів, працівників та структурних підрозділів Банку на кожному етапі кредитного процесу, забезпечує комплексний підхід до управління кредитним ризиком.

Управління кредитним ризиком здійснюється на підставі регулярного аналізу спроможності позичальників та потенційних позичальників виконувати свої зобов'язання з погашення кредитів та сплати процентів, регулярного аналізу якості кредитного портфелю з метою моніторингу рівня кредитного ризику, шляхом зміни, за необхідності, лімітів кредитування, шляхом одержання застави, її перевірки та переоцінки застави з встановленою періодичністю, та використовуючи інші інструменти зниження ризику.

З метою обмеження ризиків, на які наражається Банк внаслідок операцій з кредитування, у Банку існує система повноважень на прийняття рішень за кредитними операціями.

Крім того, інформаційні системи Банку дозволяють керівництву здійснювати своєчасний та регулярний моніторинг кредитів. Банк регулярно моніторить ризик за кожним кредитом. Для цього він здійснює: (і) перегляд фінансового стану позичальника та його положення на ринку та (іі) оцінку адекватності забезпечення кредиту. Фінансовий стан позичальника та його положення на ринку регулярно аналізуються, і за результатами такого аналізу внутрішній кредитний рейтинг позичальника може бути переглянутий. Цей аналіз ґрунтується на даних про надходження коштів на рахунок клієнта, останній фінансовій звітності та іншій комерційній інформації позичальника, яку він надав Банку або яку Банк отримав іншим чином.

Банк здійснює регулярний моніторинг поточної ринкової вартості застави з метою оцінки її достатності для забезпечення конкретного кредиту. Оцінку застави проводять незалежні компанії - суб'єкти оціночної діяльності, акредитовані в Банку або кваліфіковані внутрішні оцінювачі. Регулярність таких оцінок залежить від виду застави.

Банк веде облік кредитних історій клієнтів. Це дозволяє Банку контролювати рівень кредитного ризику шляхом роботи з позичальниками із позитивною кредитною історією.

Ринковий ризик. Ринковий ризик - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок несприятливої зміни курсів іноземних валют, процентних ставок, вартості фінансових інструментів (ринкових котирувань, індексів тощо).

Стратегічним завданням політики Банку в частині управління ринковим ризиком є мінімізація та запобігання можливих втрат, які можуть виникнути в разі зміни ринкових умов.

Валютний ризик. Валютний ризик – це ризик зміни вартості фінансових інструментів, якими володіє Банк, внаслідок коливання валютних курсів.

Політика Банку щодо відкритих валютних позицій відповідає українському законодавству, яке встановлює нормативні ліміти для таких позицій. Банк здійснює щоденний контроль дотримання нормативів та показників валютної позиції.

Процентний ризик. Процентний ризик - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок впливу несприятливих змін процентних ставок. Процентний ризик впливає на економічну вартість капіталу Банку та чистий процентний дохід Банку.

Стратегічним завданням політики Банку в частині управління процентним ризиком є мінімізація та запобігання можливих втрат, які можуть виникнути в разі зміни процентних ставок. Банк наражається на ризик виникнення фінансових втрат внаслідок змін процентних ставок по активах та зобов'язаннях, переважно в результаті надання кредитів з фіксованою

процентною ставкою у сумах та на строк, що відрізняються від сум та строків зобов'язань з фіксованою процентною ставкою.

Банк проводить стрес-тестування процентного ризику, щоб визначити умови, при виконанні яких Банк наражається на ризики отримання збитків, а також визначити обсяг цих збитків і вплив на процентний дохід Банку. Стрес-тестування здійснюється за допомогою аналізу чутливості чистого процентного доходу до зміни процентних ставок, виходячи з припущення, що ставки збільшуються або зменшуються на визначену кількість процентних пунктів.

Ризик ліквідності. Ризик ліквідності - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок неспроможності Банку забезпечувати фінансування зростання активів та/або виконання своїх зобов'язань у належні строки.

Стратегічними завданнями політики Банку в частині управління ризиком ліквідності є: підтримання показників ліквідності на рівні вище нормативного, мінімізація ризику ліквідності шляхом підтримання достатнього обсягу високоякісних ліквідних активів як можливого джерела забезпечення на випадок реалізації стресових ситуацій, лімітування концентрацій залучених коштів шляхом формування диверсифікованої ресурсної бази тощо.

Банк прагне підтримувати стабільну базу фінансування, розвивати джерела ресурсів, в першу чергу за рахунок коштів юридичних та фізичних осіб.

Контроль ризику ліквідності реалізується через дотримання як регуляторних норм по показниках ліквідності (миттєвої, поточної, короткострокової), включаючи показник LCR, так і лімітів та вимог за показниками розривів ліквідності, обсягу високоякісних ліквідних активів, концентрацій джерел фінансування.

Банк розраховує нормативні коефіцієнти ліквідності, встановлені Національним банком України на щоденній основі. Звіти за нормативами ліквідності використовуються Казначейством для управління ліквідністю на щоденній основі. Казначейство Банку здійснює управління поточною ліквідністю, аналізує графіки платежів, управляє позицією ліквідності в межах операційного дня за рахунок розміщення та залучення короткострокових ресурсів на міжбанківському ринку, купівлю чи продаж цінних паперів, або за допомогою інших наявних фінансових операцій. Казначейство також аналізує можливі наслідки відтоку значних сум коштів за основними клієнтами, щоб максимально знизити вірогідність непередбачуваних змін обсягу ресурсів. Казначейство забезпечує дотримання вимог обов'язкового резерву та нормативних показників ліквідності.

Для управління ліквідністю в кризовий період розроблений План першочергових заходів при виникненні кризи ліквідності, який містить перелік можливих причин, що призводять до кризи, ознаки кризи, а також перелік заходів по локалізації та ліквідації кризових явищ. Планом закріплені відповідальні за визначені заходи служби та порядок їх взаємодії. Банком також проводиться стрес-тестування ліквідності за сценаріями, що охоплюють можливі несприятливі умови.

Розподіл функцій між органами управління Банку забезпечує ефективну систему управління та внутрішнього контролю. Така система внутрішнього контролю включає діяльність:

- Органів управління Банку (Загальні збори акціонерів; Наглядова рада; Правління).
- Ревізійної комісії;
- Підрозділу внутрішнього аудиту.
- Головного бухгалтера і його заступників.
- Керівників відокремлених структурних підрозділів (філій, відділень) Банку.
- Підрозділу з управління ризиками.
- Підрозділу, що забезпечує комплаєнс-контроль.
- Керівників підрозділів і працівників, які здійснюють внутрішній контроль відповідно до повноважень, визначених внутрішніми документами Банку включаючи відповідальну особу Банку з протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму.

Система внутрішнього контролю охоплює всі етапи діяльності Банку та включає:

- попередній контроль, який проводиться до фактичного здійснення операцій Банку та забезпечується в частині підбору персоналу, залучення і розміщення грошових коштів, матеріальних ресурсів, вибору постачальників товарів, робіт та послуг, розроблення та запровадження нових продуктів;
- поточний контроль, який проводиться під час здійснення операцій Банку і включає контроль за дотриманням законодавчих актів та актів внутрішнього регулювання Банку щодо здійснення цих операцій, порядку прийняття рішень про їх здійснення, контроль за повним, своєчасним і достовірним відображенням операцій у бухгалтерському обліку та звітності, контроль за збереженням майна Банку;

- подальший контроль, який проводиться після здійснення операцій Банку та полягає в перевірці обґрунтованості і правильності здійснення операцій, відповідності документів установленим формам і вимогам щодо їх оформлення, відповідності виконуваних працівниками обов'язків їх посадовим інструкціям, виявленні причин порушень і недоліків та визначенні заходів щодо їх усунення, контролі за виконанням планових показників діяльності, визначених у стратегії розвитку Банку, його бізнес-планах та бюджеті, перевірці повноти і достовірності даних фінансової, статистичної, управлінської, податкової та іншої звітності, сформованої Банком.

Банк забезпечує функціонування системи внутрішнього контролю шляхом:

- контролю керівників Банку за дотриманням законодавства України та актів внутрішнього регулювання Банку;
- розподілу обов'язків під час здійснення діяльності Банку;
- контролю за функціонуванням системи управління ризиками;
- контролю за інформаційною безпекою та обміном інформацією;
- впровадження процедур внутрішнього контролю;
- проведення моніторингу системи внутрішнього контролю;
- впровадження процедур внутрішнього аудиту.

Банк запроваджує та має комплаєнс- функцію відповідно до вимог законів та нормативних актів Національного банку України, а також найкращих міжнародних практик.

Банк визначає комплаєнс як дотримання норм регулюючих вказівок саморегульованих галузевих та загальноприйнятних банківських стандартів та кодексу поведінки (етики) у питаннях, що стосуються дотримання належної поведінки на ринку, управління конфліктами інтересів, вирішення таких питань, як запобігання відмиванню грошей та фінансування тероризму, розслідування корупційної та шахрайської поведінки.

Банк оцінює власне відповідність у трьох областях відповідності:

(1) Інституційний комплаєнс включає питання корпоративного управління, внутрішньої структури та процесу прийняття рішень, принципів корпоративної соціальної відповідальності, політики розкриття інформації, звітування щодо розвитку Банку та дотримання внутрішніх процедур.

(2) Операційний комплаєнс включає оцінку регуляторного та репутаційного ризику в операціях Банку, а також дотримання таких принципів, як боротьба з відмиванням грошей (AML), боротьба з фінансуванням тероризму (CTF) та «Знай свого клієнта» (KYC).

Крім того, до операційного комплаєнсу належать питання відповідності під час розробки та запровадження нових продуктів або ведення ділової практики.

(3) Комплаєнс у сфері конфлікту інтересів, антикорупційного законодавства, інсайдерської інформації та інших питань, пов'язаних з професійною поведінкою членів керівних та наглядових органів Банку та персоналу Банку.

Банк для запобігання значному комплаєнс-ризику не бере участі у операціях, що використовуються клієнтами для уникнення вимог регуляторної та фінансової звітності, ухилення від податкових зобов'язань. Банк не сприяє незаконній та протиправній поведінці клієнтів.

Комплаєнс-ризик існує як невід'ємна частина ведення бізнесу, тому управління комплаєнс-ризиком в Банку вважається ключовим. Визначення комплаєнс-ризику, його оцінка та належне управління є елементами будь-якого бізнес-процесу для встановлення відповідних контрзаходів для пом'якшення ризику. Банк прагне зменшити комплаєнс-ризик з урахуванням характеру, масштабу та складності бізнесу.

Кодекс корпоративної етики

Усі органи управління Банку діють на засадах Кодексу поведінки (етики).

Кодекс є зводом правил поведінки (етики) керівників ПриватБанку, керівників підрозділів контролю та інших працівників банку.

Корпоративна поведінка в Банку побудована на засадах законності, прозорості, компетентності, дотриманні прав і інтересів клієнтів, ділових партнерів, акціонерів і працівників, і направлена на підвищення ефективності діяльності Банку, підтримку його фінансової стабільності та прибутковості.

Кодекс визначає:

- Цінності та принципи поведінки (етики);
- Заборони здійснення незаконної діяльності;
- Взаємовідносини Банку з клієнтами, працівниками, постачальниками та конкурентами;
- Ділову етику;
- Конфлікт інтересів;
- Збереження майна Банку;
- Подарунки та винагороди;
- Відповідальність за недотримання Кодексу тощо.

Корпоративними цінностями Банку є:

Взаємовідносини з клієнтами: Банк прагне до найвищих стандартів обслуговування клієнтів, захищає інтереси кожного клієнта. Банк розвиває нові операції, продукти і напрями, сповідуючи принцип розумного консерватизму. Банк прагне до прозорості у взаєминах з клієнтами та надання їм надійної інформації про свої послуги. Банк зацікавлений у встановленні довгострокових взаємин з клієнтами..

Взаємовідносини з акціонером: У відносинах з акціонером Банк має намір проводити прозору політику і суворо дотримуватися наступних принципів корпоративного управління: поважати і забезпечувати права акціонера, неухильно дотримуватися його інтересів, своєчасно розкривати інформацію, проводити активну комунікаційну політику, підвищувати наочність і доступність інформації на основі поліпшення якості звітності та обліку.

Взаємовідносини з персоналом: Персонал Банку є ключем до його успішної діяльності. Банк активно і послідовно залучає до своїх лав і відзначає кращих працівників незалежно від віку, раси, статі, віросповідання, переконань або національності і винагороджує їх за успіхи. Банк цінує своїх працівників, створює умови, при яких кожен працюючий в ньому може повністю реалізувати свій професійний потенціал. Банк поважає людську гідність і особистість і вірить в значимість атмосфери довіри і співробітництва..

Взаємовідносини з державними органами: Банк дотримується принципу нейтральності щодо бізнесових груп, політичних партій і об'єднань і здійснює свою діяльність в інтересах вкладників, клієнтів, кредиторів і акціонера. Працівники Банку повинні вести справи з державними органами без особистої зацікавленості, не вдаючись до неправомірних способів здійснення впливу на прийняття рішень..

Ділова етика

Керівники Банку прагнуть розвинути у підлеглих почуття причетності до досягнення Банком високих результатів, створюючи колектив однодумців, націлений на досягнення поставлених стратегічних цілей.

Керівник повинен з усією увагою ставитися до запитів працівників Банку.

Керівники зобов'язані поважати особисту гідність підлеглого.

Працівники Банку повинні вживати заходів для негайного усунення причин і умов, які ускладнюють або перешкоджають нормальному виконанню роботи і негайно повідомляти про такі випадки керівництву Банку та/або Напрямку «Compliance», а також не здійснювати дії, що тягнуть за собою заподіяння шкоди Банку.

Конфлікт інтересів

Працівникам Банку слід уникати ситуацій, які можуть створити враження наявності конфлікту інтересів, або поставити у незручне становище їх, їхніх колег, Банк або акціонера.

Керівники і працівники Банку не повинні займатися діяльністю, інтереси якої можуть призвести до конфлікту з інтересами Банку або можуть розглядатися як такий конфлікт. Також працівники не повинні бути залученими прямо або опосередковано, через члена сім'ї або іншої людини, що діє від її або його імені, в такій діяльності. Термін «член сім'ї» розкривається через визначення асоційованих осіб згідно з положеннями Закону України "Про банки і банківську діяльність". Співробітник Банку не повинен використовувати Банк, його репутацію, інформацію з метою власного збагачення або збагачення інших осіб.

Антикорупційна програма

Працівники Банку, посадові особи, керівник і засновники (учасники) у своїй внутрішній діяльності, а також у правовідносинах із діловими партнерами, органами державної влади, органами місцевого самоврядування керуються принципом "нульової толерантності" до будь-яких проявів корупції і вживатимуть всіх передбачених законодавством заходів щодо запобігання.

В Банку затверджена Антикорупційна програма АТ КБ «ПРИВАТБАНКУ», яка базується на: принципах Конвенції ООН проти корупції (ратифіковано Україною Законом N251-V (251-16) від 18.10.2006), відповідно до статті 62 Закону України "Про запобігання корупції"; рішеннях Національного агентства з питань запобігання корупції від 02 березня 2017 року N 75 "Про затвердження типової антикорупційної програми юридичної особи"; з урахуванням постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року N 265; Статуту АТ КБ "ПРИВАТБАНК".

Антикорупційна програма є комплексом правил, стандартів і процедур щодо виявлення, протидії та запобігання корупції у діяльності Банку. Програма встановлює стандарти та вимоги не нижчі, ніж передбачені Законом України "Про запобігання корупції" та Типовою антикорупційною програмою, затвердженою рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції. Антикорупційну програму затверджено рішенням Правління Банку після її обговорення з працівниками і посадовими особами Банку. Текст Антикорупційної програми перебуває у постійному відкритому доступі для працівників, посадових осіб Банку, а також для його ділових партнерів, розміщується на офіційному веб-сайті Банку і внутрішніх інформаційних ресурсах.

У відповідності до Антикорупційної програми в Банку призначений Уповноважений з її реалізації, організовані канали для надсилання повідомлень про факти порушення Антикорупційної програми, вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, а саме: посилання (кнопка) на внутрішніх інформаційних ресурсах Банку на виділену лінію «Стоп корупція», телефонний номер для здійснення повідомлень, адреса спеціальної електронної пошти.

Протягом 2018 року через існуючі канали зв'язку надійшло 28 повідомлень щодо можливого порушення "Антикорупційної програми". За результатами розгляду повідомлень: по 5 фактам направлено матеріали до правоохоронних органів, 1 особу засуджено, 4 звільнено, 8 притягнуто до дисциплінарної відповідальності. Підготовлено 72 висновки про відсутність корупційних ризиків при наданні Банком благодійної допомоги. За 2018 рік проведено антикорупційну перевірку 5622 ділових партнерів Банку.

Результати діяльності та перспективи подальшого розвитку

Банк, поряд з іншими державними банками, займав домінуючу позицію на ринку в 2018 році: сукупна частка державних банків становила 54,7% та 63,4% за чистими активами та депозитами населення відповідно. Одним із основних каталізаторів росту чистих активів банківської системи у 2018 році був приріст високоліквідних активів (+48 млрд. грн). Кредитний портфель банківської системи виріс на +33 млрд грн: +11 млрд грн приріст кредитного портфелю юридичних осіб, + 22 млрд грн приріст кредитного портфелю фізичних осіб.

Приріст кредитного портфелю Банку склав +11,8 млрд грн, що забезпечено розвитком кредитування: а) юридичних осіб (+3,6 млрд грн) за рахунок розвитку традиційних продуктів (кредитні лінії, овердрафти) та інноваційних (КУБ); б) фізичних осіб +8,1 млрд грн, що здійснено завдяки розвитку карткових продуктів (карта «універсальна») та розвитку нових продуктів (оплата частинами).

Розвиток банківського сектору у 2018 році супроводжувався також значним зростанням цифрових послуг та електронних каналів продаж: а) приріст кількості активних карт становив +6 % (із 34,9 млн у 2017 році до 36,9 млн у 2018 році), б) кількість банкоматів зросла у державних банків на 7% (із 7,2 тис у 2017 році до 7,7 тис у 2018 році); в) кількість платіжних терміналів зросла із 251,7 до 292,3 тис шт.

Банк продовжує кількісний та якісний розвиток послуг, що сприяє зростанню кількості активних карт на 4% із 19,6 млн (в 2017) до 20,4 млн в 2018. Кількість операцій в ТСО збільшилась на 22 млн., порівняно з 2017 роком (+1 803 на 1 термінал ТСО). Кількість операцій в АТМ за 2018 рік склала 433 млн. од. (59 тис. од. на 1 АТМ). Кількість клієнтів системи Приват24 збільшилась на +1,3 млн. (+18%).

Загальна кількість платіжних терміналів Банку зросла із 145,1 до 174,1 тис. шт. у 2018. Мережа банкоматів (АТМ і ТСО) Банку за 2018 рік склала 19,9 тис. шт. (Банк склав 54% по банківській мережі), при цьому Банк встановив 250 інноваційних банкоматів із функцією cash-recycling, що сприяють значному підвищенню якості послуг та оптимізації витрат на обслуговування банкоматів.

У відповідності до прогнозу НБУ у 2019 році приріст бази фондування банківської системи очікується на рівні попереднього року. Банки збережуть зацікавленість у роздрібному кредитуванні. Прискориться зростання корпоративного портфеля, що розпочалося у 2018 році. Цьому сприятиме очікуване зниження комерційних відсоткових ставок, оскільки НБУ може перейти до пом'якшення монетарної політики протягом 2019 року. НБУ продовжує впроваджувати нові регуляції на основі CRD/CRR4. Протягом 2019 року буде представлено для обговорення концепцію нового нормативу довгострокової ліквідності NSFR, а також нову концепцію структури регулятивного капіталу.

За підсумками 2018 року Банк залишається лідером банківського сектору України за більшістю позицій:

- ліквідність активів: 92% клієнтських рахунків та депозитів повністю покриті ліквідними коштами. Усі нормативні показники банку значно перевищують норми, встановленні НБУ: миттєва ліквідність 43,46% (норма >30%), поточна ліквідність 142% (норма >40%), короткострокова ліквідність 98% (норма >60%). Банк також витримує на високому рівні новий норматив НБУ – LCR, який демонструє стійкість банку до короткострокових «шоків» ліквідності.
- 12,79 млрд. грн. чистого прибутку забезпечили 1 місце по цьому показнику серед банків України. Це рекордний показник для банківської системи України з початку економічної кризи.

Досягнення таких високих показників стало можливим завдяки продовженню роботи щодо підвищення відсоткової маржі по банківським продуктам. За підсумками 2018 року відсоткова маржа склала 4,0% (+2,2 в.п. в порівнянні з 2017 року). Зберігаючи дохідність активних операцій, Банку вдалося значно скоротити вартість пасивів (6,2% за підсумками 2018 року, -2,6 в.п. в порівнянні з 2017 роком). Разом із зниженням вартості пасивів Банку вдалося замістити валютний портфель гривневими пасивами: гривневі депозити і кошти клієнтів за 2018 рік зросли на 23,8 млрд. грн.

Разом з тим, завдяки лідерству Банку по безготівковим та касовим розрахункам, Банк збільшив комісійний дохід на 48% до 19,6 млрд. грн. Комісії формують значну частину прибутку Банку та виступають важливим фактором стійкості бізнесової моделі: чистий комісійний прибуток Банку на 109% покриває адміністративні витрати.

- З великим відривом Банк займає 1 місце по коштам фізичних осіб та 2 місце по коштам юридичних осіб;
- Банк зміцнив лідерство за кількістю активних клієнтів як фізичних осіб, так і клієнтів малого та середнього бізнесу, досягнувши показників 14,9 млн. активних клієнтів фізичних осіб (+9,5% в порівнянні з 2017 роком), 629,3 тис. активних клієнтів юридичних осіб і приватних підприємців (+26% до 2017 року).
- Протягом 2018 року Банку вдалося значно наростити кредитний портфель - на 31% (+11,8 млрд. грн.). Незважаючи на таке значне зростання кредитного портфелю, його якість суттєво поліпшилася, завдяки налагодженню процесів управління ризиками: рівень NPL за підсумками 2018 року склав 34,1% (-600 в.п. від показника 2017 року). Вартість кредитного ризику у 2018 року також була нижче, ніж у 2017 і склала 2,0% (-130 в.п. до 2017 року). Разом з тим, у 2018 році Банком було доформовано 6 млрд. грн. страхових резервів.
- За підсумками року Банк має достатній рівень капіталу. Регулятивний капітал Банку на кінець 2018 року становить 19,6 млрд. грн., а норматив адекватність капіталу 17,5% (при нормі >10%). За підсумками проведеного стрес-тестування банків, проведеного НБУ в 2018 році, навіть при самому негативному сценарії, рівень адекватності капіталу не буде нижчий нормативного.

Завданням Банку на наступний рік є досягнення показників прибутковості згідно з цілями бізнес-стратегії Банку зі збереженням лідируючих позицій на українському банківському ринку.

Основні пріоритети Банку на найближчу перспективу:

- Подальше нарощування якісного кредитного портфелю, в якому, як і раніше, буде переважати роздрібний сегмент;
- Підтримка оптимального та достатнього рівня ресурсної бази при подальшій політиці зниження вартості (до 5,7%, -50 в.п.);
- Трансформація внутрішніх бізнес-процесів, які дозволять підвищити ефективність бізнесу та якість обслуговування клієнтів;
- Подальша оптимізація та приведення до належного стану регіональної мережі відділень та банківської інфраструктури;

- Розробка та впровадження якісних та інноваційних продуктів, сервісів;

За підсумками 2019 року Банк планує отримати 9,1 млрд. грн. прибутку.

Ключові показники прибутковості

Протягом 2018 року Банк значно підвищив рівень прибутковості операцій і забезпечив досягнення наступних показників.

Завдяки зваженій процентній політиці в 2018 році Банк значно покращив процентну маржу, та досяг процентного спреду на рівні 2,3%, в той час, як в 2017 році Банк мав чистий процентний збиток та негативний процентний спред на рівні -1,1%.

Збільшення кількості активних клієнтів (на 10%) та зростання обсягів транзакцій, як у відділеннях, так і в он-лайн каналах дозволили досягти збільшення чистого комісійного доходу на 49% порівняно з 2017 роком – до 15,2 млрд грн.

При цьому операційні витрати залишилися на контрольованому рівні (+14,7% до рівня 2017 року порівняно з річним рівнем інфляції 9,8% та приростом середньої номінальної заробітної плати в Україні 20,5%). Показник Витрати / Доходи за 2018 рік склав 45%, що є одним з кращих серед конкурентів.

Банк завершив рік з прибутком 12,8 млрд грн, що є максимумом в історії Банку та зумовило найбільший за останні п'ять років прибуток банківської системи України.

Ernst & Young Audit Services LLC
19A Khreshchatyk Street
Kyiv, 01001, Ukraine
Tel: +380 (44) 490 3000
Fax: +380 (44) 490 3030
www.ey.com/ua

ТОВ «Ернст енд Янг
Аудиторські послуги»
вул. Хрещатик, 19А
Київ, 01001, Україна
Тел.: +380 (44) 490 3000
Факс: +380 (44) 490 3030

Звіт незалежного аудитора

Акціонерам та Наглядовій Раді Акціонерного товариства Комерційний Банк «ПриватБанк»

Звіт щодо аудиту окремої фінансової звітності

Думка із застереженням

Ми провели аудит окремої фінансової звітності Акціонерного товариства Комерційного банку «ПриватБанк» («Банк»), представленої на сторінках 1–102 Розділу II Річного Звіту Банку за 2018 рік, що складається з окремого звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2018 року, та окремого звіту про прибутки чи збитки та інший сукупний дохід, окремого звіту про зміни у власному капіталі та окремого звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до окремої фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, за винятком можливого впливу питань, описаних у параграфі (1) розділу «*Основа для думки із застереженням*» нашого звіту, та за винятком впливу питань, описаних у параграфі (2) розділу «*Основа для думки із застереженням*» нашого звіту, окрема фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах окремий фінансовий стан Банку на 31 грудня 2018 року, та його окремі фінансові результати і окремі грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») та відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV щодо складання фінансової звітності.

Основа для думки із застереженням

1. Станом на 31 грудня 2017 року Банк визнав заставне майно у сумі 5 613 млн. грн., у складі майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя. Ми не змогли отримати прийнятні аудиторські докази у достатньому обсязі щодо справедливої вартості такого майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя, станом на 31 грудня 2017 та 2016 років. Наші звіти незалежного аудитора щодо окремої фінансової звітності за 2017 рік та за 2016 рік було модифіковано відповідно.

   Як зазначено у Примітці 7 до окремої фінансової звітності, у 2018 році Банк відмінив визнання заставного майна та визнала кредит клієнту в сумі загальної вартості заставного майна 5 613 млн. грн. Одночасно, Банк визнав зменшення корисності, що дорівнювало балансовій вартості зазначеного кредиту. Ми не змогли отримати прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі щодо періоду, у якому виникло таке зменшення корисності. Отже, ми не змогли визначити, чи є потреба в будь-яких коригуваннях окремого звіту про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід за 2018 та 2017 роки та балансової вартості майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя, станом на 31 грудня 2017 року.

A member firm of Ernst & Young Global Limited

Building a better working world

2. Банк не завершив аналіз чи задовольняються критерії припинення визнання щодо певних коштів клієнтів, що підлягали конвертації в капітал. Ці кошти клієнтів та відповідна дебіторська заборгованість у сумі 8 144 млн. грн. (за мінусом резерву під зменшення корисності в сумі 734 млн. грн.) станом на 31 грудня 2018 та 2017 років (Примітка 13), були визнані у окремому звіті про фінансовий стан Банку. Ця дебіторська заборгованість не відповідає визначенню активу згідно з МСФЗ. Таким чином, інші активи Банку було завищено на 8 144 млн. грн на 31 грудня 2018 та 2017 років, відповідно, та адміністративні та інші операційні витрати у 2017 році було завищено на 734 млн. грн. Вплив незавершення аналізу критеріїв припинення визнання коштів клієнтів на зобов'язання та капітал Банку станом на 31 грудня 2018 та 2017 років, а також на процентні витрати та прибутки й збитки від курсових різниць за 2018 та 2017 роки не було визначено.

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Банку згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів («Кодекс РМСЕБ») та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту окремої фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки із застереженням.

Ключові питання аудиту, що охоплюють найбільш значущі ризики суттєвих викривлень, включно з оціненими ризиками суттєвих викривлень внаслідок шахрайства

Ключові питання аудиту - це питання, які на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту окремої фінансової звітності за поточний період. Додатково до питань, описаних в розділі «*Основа для думки із застереженням*», ми визначили, що описані нижче питання є ключовими питаннями аудиту, які слід відобразити в нашому звіті. Ці питання розглядались в контексті нашого аудиту окремої фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань. Щодо кожного питання, описаного нижче, наш опис того, як відповідне питання розглядалось під час нашого аудиту, наведено в цьому контексті.

Ми виконали обов'язки, що описані в розділі «Відповідальність аудитора за аудит окремої фінансової звітності» нашого звіту, в тому числі щодо цих питань. Відповідно, наш аудит включав виконання процедур, розроблених у відповідь на нашу оцінку ризиків суттєвого викривлення окремої фінансової звітності. Результати наших аудиторських процедур, в тому числі процедур, що були виконані під час розгляду зазначених нижче питань, служать основою для висловлення нашої аудиторської думки із застереженням щодо окремої фінансової звітності, що додається.

A member firm of Ernst & Young Global Limited

Building a better working world

Ключове питання аудиту	Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту
Оцінка очікуваного кредитного збитку за кредитами та авансами клієнтам	
МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», що вступив в силу 1 січня 2018 року, встановив нові вимоги щодо знецінення фінансових активів та нову концепцію очікуваного кредитного збитку. Визначення критерію виявлення значного зростання кредитного ризику після первісного визнання, оцінка сум очікуваного відшкодування та того, як прогнозна макроекономічна інформація впливає на них, а також визначення зменшення корисності є, за своєю суттю, невизначеними процесами, що включають різні припущення і фактори, виходячи із кола сценаріїв. Використання різних підходів до побудови моделей та припущень для врахування історичної та прогнозної інформації у розрахунку очікуваного кредитного збитку, таких як: історичні збитки, макроекономічні показники та прогнозна величина кредитної заборгованості, може призвести до суттєво різних оцінок очікуваного кредитного збитку. Крім того, щодо дефолтних кредитів, що оцінюються на індивідуальній основі, Банк застосував судження щодо оцінки справедливої вартості заставного майна та очікуваних грошових потоків, виходячи із діапазону сценаріїв. Беручи до уваги суттєвість балансової вартості кредитів та авансів клієнтам для окремої фінансової звітності та суб'єктивну природу оцінки розміру очікуваного кредитного збитку це питання було одним із ключових питань аудиту. Примітки 3, 8 та 26 до окремої фінансової звітності містять інформацію щодо переходу на МСФЗ 9, очікуваного кредитного збитку за кредитами та авансами клієнтам та політик Банку щодо управління фінансовими ризиками.	Наші аудиторські процедури включали оцінку методології, моделей та припущень, які використав Банк для виявлення значного зростання кредитного ризику та ознак зменшення корисності, а також для визначення ймовірнісно зважених сценаріїв виходячи із прогнозної макроекономічної інформації. Ми визначили та протестували контролі щодо розрахунків, виявлення значного зростання кредитного ризику, ознак зменшення корисності, а також щодо вхідних даних. Ми протестували вхідні дані, що було використано у визначенні припущень та розрахунку очікуваного кредитного збитку, що включали, але не обмежувалися історичними збитками, відновленнями, прогнозним розміром величини кредитної заборгованості, макроекономічні показниками та іншими вхідними даними. За забезпеченими кредитами, що оцінюються на індивідуальній основі, ми провели оцінку методології та припущень, що було використано для оцінки справедливої вартості застави та очікуваних грошових потоків виходячи із діапазону сценаріїв. Ми проаналізували розкриття Банку щодо переходу на МСФЗ 9, очікуваного кредитного збитку за кредитами та заборгованістю клієнтів, що представлені у примітках до окремої фінансової звітності.
Класифікація і оцінка фінансових активів	
Перехід на МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» призвів до значних змін у вимогах щодо класифікації та подальшої оцінки фінансових активів.	Ми отримали розуміння процесу збору інформації, сегментації портфелів та оцінки проведеним Банком для формування основи для класифікації фінансових активів.

A member firm of Ernst & Young Global Limited

Building a better working world

Ключове питання аудиту	Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту
Для визначення категорії класифікації та оцінки для фінансових активів (боргових інструментів) Банк проводить постійний аналіз на основі оцінки бізнес моделі, згідно якої управляються активи, та оцінки передбачених договірними умовами характеристик грошових потоків (оцінка SPPI). Оцінка бізнес моделі проводиться на основі результативності моделі, очікуваних частоти, об'ємів та строків продажів, та, отже, є суб'єктивною. Оцінка SPPI вимагає застосування суджень щодо розгляду певних доречних факторів та договірних умов, таких як опціони дострокового погашення та пролонгації, зв'язаних контрактом інструментів та договорів без права регресу. Такий розгляд був особливо складним та глибоким на дату переходу на МСФЗ 9, а отже, був ключовою сферою застосування суджень. Беручи до уваги суттєвість балансової вартості фінансових активів (особливо інвестиційних цінних паперів та кредитів та авансів клієнтам), ми вважаємо, що оцінка та класифікація фінансових активів є ключовим питанням аудиту. Примітка 3, 8 та 9 до окремої фінансової звітності містять інформацію щодо переходу на МСФЗ 9 та суттєві облікові політики щодо класифікації та оцінки фінансових активів.	Ми проаналізували документацію бізнес моделей та оцінок SPPI виконаних Банком, а також провели обговорення із управлінським персоналом Банку. Ми протестували значні стандартні та вибірку обраних нестандартних продуктів. Як частина цього тестування, ми оцінили умови фінансових активів, включаючи характеристики відповідних грошових потоків та проаналізували оцінку бізнес моделей Банку. Крім того, ми проаналізували розкриття Банку щодо переходу на МСФЗ 9 та суттєві облікові політики щодо класифікації та оцінки фінансових активів, що представлені у примітках до окремої фінансової звітності.

Оцінка інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки чи збитки

Оцінка справедливої вартості інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки чи збитки із вбудованим деривативом була одним із суттєвих професійних суджень управлінського персоналу Банку внаслідок складності моделі та суб'єктивності припущень та методів оцінки. Також, балансова вартість у сумі 86 244 млн. грн. є суттєвою для фінансової звітності. Отже, ми вважаємо, що це питання є ключовим питанням аудиту. Примітки 9 та 29 до окремої фінансової звітності містять інформацію щодо інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки чи збитки.	Наші аудиторські процедури включали оцінку припущень та методів оцінки, що застосовувалися управлінським персоналом Банку. Також ми протестували вхідні дані, такі, як історичні обмінні курси, волатильність обмінних курсів, умови фінансових інструментів та ставки дисконтування. Також, ми проаналізували розкриття щодо інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки чи збитки, що представлені у примітках до окремої фінансової звітності.

A member firm of Ernst & Young Global Limited

Building a better working world

Інша інформація, що включена до Звіту про управління Банку та Річної інформації емітента цінних паперів Банку за 2018 рік

Інша інформація складається з інформації, яка міститься в Звіті про управління Банку та інформації у Річній інформації емітента цінних паперів Банку (що включає Звіт про корпоративне управління), але не включає окрему фінансову звітність та наш звіт аудитора щодо неї. Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію.

Наша думка щодо окремої фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом окремої фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією та окремою фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація виглядає такою, що містить суттєве викривлення. Якщо, на основі проведеної нами роботи, ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт. Ми не виявили таких фактів, які б необхідно було включити до звіту.

Відповідальність управлінського персоналу та Наглядової ради за окрему фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання окремої фінансової звітності відповідно до МСФЗ та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання окремої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні окремої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, окрім випадків, коли управлінський персонал або планує ліквідувати Банк чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Наглядова Рада несе відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Банку.

Відповідальність аудитора за аудит окремої фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що окрема фінансова звітність в цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї окремої фінансової звітності.

A member firm of Ernst & Young Global Limited

Building a better working world

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом всього завдання з аудиту. Окрім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення окремої фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо та виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, та отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, невірні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;

- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю Банку;

- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;

- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, доходимо висновку, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у окремій фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Тим не менш, майбутні події або умови можуть примусити Банк припинити свою діяльність на безперервній основі;

- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст окремої фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує окрема фінансова звітність операції та події, що лежать в основі її складання, так, щоб досягти достовірного подання.

Ми повідомляємо Наглядову раді разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки системи внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

A member firm of Ernst & Young Global Limited

Building a better working world

Ми також надаємо Наглядовій раді твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась Наглядовій раді, ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту окремої фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту.

Звіт у відповідності до вимог Розділу IV параграфа 11 «Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України», затвердженої постановою Правління Національного банку України №373 від 24 жовтня 2011 року (зі змінами)

У відповідності до вимог Розділу IV параграфа 11 «Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України», затвердженої постановою Правління Національного банку України №373 від 24 жовтня 2011 року (зі змінами) («Інструкція №373), ми звітуємо наступне:

На нашу думку, на основі проведеної роботи під час нашого аудиту окремої фінансової звітності Банку, Звіт про управління Банку складено відповідно до вимог Розділу IV Інструкції №373 та інформація у Звіті про управління Банку відповідає фінансовій звітності.

Ми маємо звітувати у разі, якщо ми визначимо, що Звіт про управління Банку містить суттєві викривлення в світлі наших знань та розуміння Банку, які ми отримали під час нашого аудиту окремої фінансової звітності Банку. Ми не виявили таких фактів, які б необхідно було включити до звіту.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Додатково до вимог Міжнародних стандартів аудиту, у звіті незалежного аудитора ми надаємо також інформацію відповідно до ч. 4 ст. 14 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258-VIII («Закон № 2258-VIII»):

Призначення аудитора та загальна тривалість продовження повноважень

17 січня 2017 року нас було вперше призначено Наглядовою радою в якості незалежних аудиторів для проведення обов'язкового аудиту окремої фінансової звітності Банку. Наше призначення щорічно поновлюється Наглядовою радою. Загальна тривалість безперервного виконання наших повноважень із проведення обов'язкового аудиту Банку становить три роки.

Щодо узгодження звіту незалежного аудитора з додатковим звітом для аудиторського комітету

Ми підтверджуємо, що наш звіт незалежного аудитора узгоджується з додатковим звітом для аудиторського комітету Банку, який ми випустили 22 квітня 2019 року відповідно до вимог ст. 35 Закону № 2258-VIII.

A member firm of Ernst & Young Global Limited

Building a better working world

Надання неаудиторських послуг

Ми заявляємо, що неаудиторські послуги, на які встановлено обмеження у ч. 4 ст. 6 Закону № 2258-VIII, нами не надавались. Також, ми не надавали Банку жодних неаудиторських послуг, окрім тих, що розкриті в окремій фінансовій звітності або Звіті про управління Банку.

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є Студинська Ю.С.

Від імені ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги»:

Свістіч О.М.
Генеральний директор

Номер запису в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101250

Студинська Ю.С.
Партнер

Номер запису в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101256

Сімак М.В.
Аудитор

Номер запису в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101255

м. Київ, Україна

23 квітня 2019 року

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2018	31 грудня 2017 (перераховано)	31 грудня 2016 (перераховано)
АКТИВИ				
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	7	27 360	25 296	30 159
Заборгованість банків		-	2 903	-
Кредити та аванси клієнтам	8	50 140	38 335	32 616
Інвестиційні цінні папери:				
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	86 244	-	-
- наявні для продажу	9	-	90 354	64 409
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	79 299	-	-
- утримуються до погашення	9	-	36 322	-
- за амортизованою собівартістю	9	14 538	-	-
Вбудовані похідні фінансові активи	9	-	34 336	27 044
Передоплата з поточного податку на прибуток	24	184	184	181
Інвестиції в дочірні та асоційовану компанію		30	30	246
Інвестиційна нерухомість	10	3 340	3 648	691
Приміщення, вдосконалення орендованого майна, обладнання та нематеріальні активи	11	3 793	3 326	3 409
Інші фінансові активи	12	2 743	2 940	2 639
Інші активи	13	8 899	8 815	9 585
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя		1 361	7 069	8 782
Активи, утримувані для продажу		117	117	-
ВСЬОГО АКТИВІВ		**278 048**	**253 675**	**179 761**
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Заборгованість перед НБУ	14	9 817	12 394	18 047
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями	15	195	234	2 667
Кошти клієнтів	16	231 055	212 167	180 656
Випущені боргові цінні папери		2	2	2
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	24	136	150	138
Інші фінансові зобов'язання	17	2 247	1 688	1 932
Резерви та нефінансові зобов'язання	18	3 132	3 292	2 545
Субординований борг		-	129	122
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		**246 584**	**230 056**	**206 109**
КАПІТАЛ				
Акціонерний капітал	19	206 060	206 060	50 695
Емісійний дохід	19	23	23	23
Внески у капітал, отримані за випущені, але не зареєстровані нові акції	19	-	-	111 591
Резерв переоцінки приміщень	11	687	769	805
Нереалізований (збиток)/прибуток від інвестиційних цінних паперів		(3 303)	(479)	521
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174	9 934
Загальні резерви та інші фонди	19	6 211	6 211	1 619
Накопичений дефіцит		(190 388)	(201 139)	(201 536)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		**31 464**	**23 619**	**(26 348)**
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		**278 048**	**253 675**	**179 761**

Затверджено до випуску та підписано 23 квітня 2019 року.

П. Крумханзл
Голова Правління

Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління
(з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід

У мільйонах українських гривень	Прим.	2018 рік	2017 рік (перераховано)
Процентні доходи	20	30 754	24 485
Процентні витрати	20	(14 002)	(18 374)
Чистий процентний дохід		**16 752**	**6 111**
Відрахування до резерву на зменшення корисності	21	(6 089)	(7 379)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		**10 663**	**(1 268)**
Доходи за виплатами та комісійними	22	19 590	13 211
Витрати за виплатами та комісійними	22	(4 402)	(3 017)
Прибутки мінус збитки від вбудованих похідних фінансових інструментів	9	-	3 491
Прибутки мінус збитки від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів		1 983	1 084
Прибутки мінус збитки від переоцінки іноземної валюти		1 145	(2 501)
Прибутки мінус збитки від реалізації інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		3	-
Збитки мінус прибутки від переоцінки інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	(3 085)	-
(Збитки)/прибутки від оцінки приміщень та інвестиційної нерухомості		(553)	247
Зменшення корисності нематеріальних активів		-	(1)
Зменшення користості майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя		(13)	(71)
Зменшення корисності інвестиції в асоційовану компанію		-	(99)
Адміністративні та інші операційні витрати	23	(13 988)	(12 194)
Інші доходи		1 457	1 530
Інші витрати		(11)	(15)
Прибуток до оподаткування		**12 789**	**397**
Кредит/(витрати) з податку на прибуток	24	9	(19)
Чистий прибуток за рік		**12 798**	**378**
Інші сукупні доходи/(витрати):			
Статті, які будуть у подальшому рекласифіковані у прибуток чи збиток:			
Фінансові інструменти, що визнаються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
- Нереалізований збиток від інвестиційних цінних паперів		(1 872)	(1 000)
- Прибуток, що рекласифіковано до складу прибутків чи збитків		(3)	-
- Зміни у резерві під очікувані кредитні збитки		-	-
- Податковий ефект		-	-
Статті, які не будуть рекласифіковані у прибуток чи збиток:			
Приміщення:			
- Переоцінка приміщень		2	(20)
- Податковий ефект		(1)	4
Інші сукупні витрати		**(1 874)**	**(1 016)**
ВСЬОГО СУКУПНИХ ДОХОДІВ/((ВИТРАТ) ЗА РІК		**10 924**	**(638)**
Базисний та скоригований дохід на акцію щодо прибутку, який належить акціонеру Банку (у гривнях на акцію)	19	**17,39**	**0,90**

Затверджено до випуску та підписано 23 квітня 2019 року.

П. Крумханзл
Голова Правління

Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління
(з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"

Окремий звіт про зміни капіталу

У мільйонах українських гривень	Прим.	Акціонерний капітал	Емісійний дохід	Внески у капітал, отримані за випущені, але не зареєстровані нові акції	Результат від операцій з акціонером	Нереалізований (збиток)/прибуток від інвестиційних цінних паперів	Резерв переоцінки приміщень	Загальні резерви та інші фонди	Накопичений дефіцит (перераховано)	Всього капіталу (перераховано)
Залишок на 1 січня 2017 (як звітовано)		**50 695**	**23**	**111 591**	**9 934**	**521**	**783**	**1 619**	**(176 048)**	**(882)**
Вплив перерахунку	3	-	-	-	-	-	22	-	(25 488)	(25 466)
Залишок на 1 січня 2017 (як перераховано)		**50 695**	**23**	**111 591**	**9 934**	**521**	**805**	**1 619**	**(201 536)**	**(26 348)**
Прибуток за рік (як перераховано)		-	-	-	-	-	-	-	378	378
Інші сукупні збитки за рік		-	-	-	-	(1 000)	(16)	-	-	(1 016)
Всього інших сукупних доходів/(збитків) за рік (як перераховано)		-	-	-	-	(1 000)	(16)	-	378	(638)
Реєстрація акціонерного капіталу		155 365	-	(155 365)	-	-	-	-	-	-
Збільшення акціонерного капіталу, профінансоване за рахунок державних облігацій		-	-	48 365	-	-	-	-	-	48 365
Результат від первісного визнання державних боргових цінних паперів, отриманих як внесок в акціонерний капітал		-	-	-	2 240	-	-	-	-	2 240
Інше зменшення акціонерного капіталу		-	-	(4 591)	-	-	-	2 008	2 583	-
Переведення (амортизація) резерву переоцінки приміщень до нерозподіленого прибутку		-	-	-	-	-	(20)	-	20	-
Переведення резервів		-	-	-	-	-	-	2 584	(2 584)	-
Залишок на 31 грудня 2017 (як перераховано)		**206 060**	**23**	**-**	**12 174**	**(479)**	**769**	**6 211**	**(201 139)**	**23 619**
Вплив переходу на МСФЗ 9	3	-	-	-	-	(949)	-	-	(2 130)	(3 079)
Залишок на 1 січня 2018		**206 060**	**23**	**-**	**12 174**	**(1 428)**	**769**	**6 211**	**(203 269)**	**20 540**
Прибуток за рік		-	-	-	-	-	-	-	12 798	12 798
Інші сукупні доходи/(збитки) за рік		-	-	-	-	(1 875)	1	-	-	(1 874)
Всього інших сукупних доходів/(збитків) за рік		-	-	-	-	(1 875)	1	-	12 798	10 924
Зміна у резервах переоцінки приміщень внаслідок:										
- рекласифікації приміщення до інших активів		-	-	-	-	-	(31)	-	31	-
- вибуття приміщень		-	-	-	-	-	(32)	-	32	-
- переведення (амортизація) резерву переоцінки приміщень до нерозподіленого прибутку		-	-	-	-	-	(20)	-	20	-
Залишок за 31 грудня 2018		**206 060**	**23**	**-**	**12 174**	**(3 303)**	**687**	**6 211**	**(190 388)**	**31 464**

Затверджено до випуску та підписано 23 квітня 2019 року.

П. Крумханзл
Голова Правління

Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління
(з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Примітки, подані на сторінках 5-102 є невід'ємною частиною цієї окремої фінансової звітності.

У мільйонах українських гривень	Прим.	2018 рік	2017 рік
Грошові потоки від операційної діяльності			
Процентні доходи отримані		29 791	20 865
Проценти сплачені		(14 163)	(18 475)
Виплати та комісійні отримані		19 590	13 211
Виплати та комісійні сплачені		(4 402)	(3 017)
Дохід отриманий від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів		1 958	1 084
Сплачені витрати, пов'язані з персоналом		(5 727)	(4 547)
Адміністративні та інші операційні витрати сплачені, крім сплачених витрат, пов'язаних з персоналом		(7 487)	(5 386)
Інші доходи отримані		1 422	1 530
Грошові потоки, отримані від операційної діяльності, до змін в операційних активах та зобов'язаннях		**20 982**	**5 265**
Зміни в операційних активах та зобов'язаннях			
Чисте збільшення залишків обов'язкового резерву		(1)	(35)
Чисте зменшення/(збільшення) заборгованості банків		2 911	(2 768)
Чисте збільшення кредитів та авансів клієнтам		(13 515)	(10 387)
Чисте зменшення/(збільшення) інших фінансових активів		55	(217)
Чисте збільшення інших активів		(188)	(216)
Чисте (збільшення)/зменшення заборгованості перед НБУ		(1 500)	1 500
Чисте зменшення заборгованості перед банками та іншими фінансовими організаціями		(24)	(2 380)
Чисте збільшення коштів клієнтів		20 911	25 109
Чисте збільшення/(зменшення) резервів, інших фінансових та нефінансових зобов'язань		512	(247)
Чисті грошові кошти, отримані від операційній діяльності		**30 143**	**15 624**
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
Надходження від продажу приміщень, удосконалень орендованого майна та обладнання		14	83
Придбання приміщень, удосконалень орендованого майна та обладнання		(1 368)	(627)
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток		112	-
Придбання інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток		(24)	-
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		7 074	-
Придбання інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(32 926)	-
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів за амортизованою вартістю		4 305	-
Придбання інвестиційних цінних паперів за амортизованою вартістю		(3 519)	-
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів, утримуваних для продажу		-	1 400
Придбання інвестиційних цінних паперів для продажу		-	(10 788)
Надходження від погашення інвестиційних цінних паперів, що утримуються до погашення		-	285
Придбання інвестиційних цінних паперів, що утримуються до погашення		-	(4 440)
Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності		**(26 332)**	**(14 087)**
Грошові потоки від фінансової діяльності			
Надходження коштів від кредиту рефінансування НБУ		-	15 701
Погашення заборгованості перед НБУ		(1 000)	(22 876)
Погашення субординованого боргу		(134)	-
Чисті грошові кошти, використані в фінансової діяльності	32	**(1 134)**	**(7 175)**
Вплив зміни курсів обміну на грошові кошти та їх еквіваленти		(506)	486
Вплив очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти		(15)	-
Чисте збільшення/(зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів		**2 156**	**(5 152)**
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року		23 521	28 673
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	7	**25 677**	**23 521**

Затверджено до випуску та підписано 23 квітня 2019 року.

П. Крумханзл
Голова Правління

Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління
(з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

1 Вступ

Акціонерне товариство комерційний банк ПриватБанк (далі – "Банк") спочатку був зареєстрований як комерційний банк у формі товариства з обмеженою відповідальністю та потім реорганізований у закрите акціонерне товариство у 2000 році. У 2009 році Банк змінив свою організаційно-правову форму на публічне акціонерне товариство, у якому відповідальність акціонерів обмежена кількістю акцій, що їм належать, відповідно до законодавства України. У червні 2018 року Банк змінив організаційно-правову форму з публічного акціонерного товариства на акціонерне товариство.

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років, Уряд України в особі Міністерства фінансів України був кінцевою контролюючою стороною Банку.

Основна діяльність. Основною діяльністю Банку є проведення комерційних банківських операцій та обслуговування фізичних осіб в Україні. Банк здійснює свою діяльність відповідно до ліцензії Національного банку України (НБУ) з березня 1992 року. Банк є учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (реєстраційне свідоцтво № 113 від 2 вересня 1999 р.), що діє відповідно до Закону № 2740-III «Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб» від 20 вересня 2001 року (зі змінами). Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років Фонд гарантування вкладів фізичних осіб забезпечував повернення вкладникам депозитів та нарахованих по ним відсотків на суму до 200 тисяч гривень на одну особу у випадку, якщо розпочато процедуру ліквідації Банку.

Станом на 31 грудня 2018 року Банк має 30 філій і 1991 функціонуючих відділень в Україні та філію на Кіпрі (31 грудня 2017: 30 філій і 2 213 функціонуючих відділень в Україні та філію на Кіпрі). Крім того, станом на 31 грудня 2018 та 2017 років Банк має представництво в Києві (Україна).

Юридична адреса та місце здійснення діяльності. Юридична адреса Банку на дату цієї окремої фінансової звітності:

Михайла Грушевського 1д,
01001, Київ,
Україна.

Валюта подання. Цю окрему фінансову звітність подано в мільйонах гривень, якщо не зазначено інше.

2 Умови, в яких працює Банк

Банк здійснює основну частину своєї діяльності в Україні. Економіці України властиві певні характеристики, які ставлять під загрозу її стабільність в довгостроковій перспективі. Такі характеристики включають, але не обмежуються, відносно низьким рівнем ліквідності на ринках капіталу та дефіцитом балансу державних фінансів та зовнішньої торгівлі.

В грудні 2018 року міжнародне рейтингове агентство Moody's підвищило суверенний рейтинг України в основному по причині досягнення Україною та Міжнародним валютним фондом угоди про нову програму кредитування stand-by.

В 2018 - 2017 роках зовнішні ризики для України в цілому знизилися. Зростання світової економіки, цін на фінансових та сировинних ринках сприяли зменшенню загроз. Прямі геополітичні ризики змінилися несуттєво. Водночас поступово зростають середньострокові ризики для фінансової стабільності.

Триває відновлення платоспроможності реального сектору економіки. Компанії більшості галузей економіки підвищили операційну прибутковість та завдяки цьому нормалізували боргове навантаження. Водночас критерії оцінки платоспроможності позичальників стали жорсткішими.

Слабкість національної валюти, яка зазнала девальвації більш ніж у три рази по відношенню до долара США з початку 2014 року, в поєднанні з обмеженнями щодо міжнародних розрахунків, негативне сальдо зовнішньої торгівлі, триваюча нестабільність на традиційних експортних товарних ринках країни та високий рівень інфляції є ключовими ризиками для стабілізації операційного середовища в Україні у найближчому майбутньому. Подальша підтримка з боку МВФ та інших міжнародних донорів залежить від збереження динаміки зазначених вище структурних реформ.

При складанні цієї окремої фінансової звітності враховувалися відомі та оцінювані результати вищезазначених чинників на фінансовий стан і результати діяльності Банку у звітному періоді.

Керівництво стежить за станом розвитку поточної ситуації і вживає заходів, за необхідності, для мінімізації будь-яких негативних наслідків наскільки це можливо. Подальший негативний розвиток подій у політичній ситуації, макроекономічних умовах та/або умовах зовнішньої торгівлі може і далі негативно впливати на фінансовий стан та результати діяльності Банку у такий спосіб, що наразі не може бути визначений.

3 Основні принципи облікової політики

Основа підготовки. Цю окрему фінансову звітність Банку було складено відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності та вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» №996-XIV від 16 липня 1999 р. щодо складання фінансової звітності (зі змінами). Користувачі даної окремої фінансової звітності повинні читати її разом з консолідованою фінансовою звітністю Банку та його дочірніх компаній за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, з метою отримання правильного розуміння фінансового стану, результатів діяльності та грошових потоків Банку та його дочірніх компаній.

Зміни облікової політики

Банк вперше застосував МСФЗ 15 «Виручка за договорами з клієнтами» (МСФЗ 15) та МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» (МСФЗ 9). Характер і вплив змін в результаті застосування нових стандартів бухгалтерського обліку описано нижче.

МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» замінив МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» для річних періодів, що починаються 1 січня 2018 року. Банк не змінив порівняльну інформацію за 2017 рік щодо фінансових інструментів, що входять у сферу застосування МСФЗ 9. Таким чином, порівняльна інформація за 2017 рік подана відповідно до МСБО 39 і не може бути порівняною з інформацією, представленою за 2018 рік. Різниці, що виникають у зв'язку із застосуванням МСФЗ (IFRS) 9, були визнані безпосередньо у складі нерозподіленого прибутку станом на 1 січня 2018 року і розкриті нижче.

Зміна у принципах класифікації і оцінки фінансових інструментів

Згідно з МСФЗ 9 всі боргові фінансові активи, які не відповідають критерію «виключно виплата основної суми боргу та процентів на непогашену суму основного боргу» (SPPI), класифікуються при первісному визнанні як фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток (СВПЗ). Згідно з даним критерієм, боргові інструменти, які не відповідають визначенню «базової кредитної угоди», такі як інструменти, що містять вбудовану можливість конвертації, або кредити без права регресу, оцінюються за СВПЗ.

Класифікація боргових фінансових активів, що відповідають критеріям SPPI, визначається на основі бізнес-моделі, згідно з якою управляються дані інструменти:

- інструменти, які утримуються з метою отримання передбачених договором грошових потоків, оцінюються за амортизованою собівартістю (АС);
- інструменти, які утримуються з метою отримання передбачених договором грошових потоків та продажу, оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (СВІСД);
- інструменти, які утримуються для інших цілей, оцінюються за СВПЗ.

Бізнес-моделі для управління фінансовими активами визначаються управлінським персоналом з урахуванням бізнес – стратегії Банку, цілей та прогнозів показників ліквідності, показників ефективності управління портфелями і притаманного їм ризику.

Дольові фінансові активи при первісному визнанні класифікуються як оцінювані за СВПЗ, крім випадків, коли на власний розсуд прийнято рішення, без права наступної відміни, класифікувати дольовий фінансовий актив як оцінюваний за СВІСД. Для дольових фінансових інструментів, класифікованих як оцінювані за СВІСД, всі реалізовані та нереалізовані доходи і витрати, крім дивідендних доходів, визнаються в складі іншого сукупного доходу, без права подальшої рекласифікації в чистий прибуток або збиток

Класифікація та оцінка фінансових зобов'язань залишились незмінними. Похідні фінансові інструменти продовжують оцінюватися за СВПЗ. Вбудовані похідні фінансові інструменти більше не відокремлюються від основного фінансового активу.

3 **Основні принципи облікової політики** (**продовження**)

Зміна принципів оцінки зменшення корисності

Прийняття МСФЗ 9 докорінно змінює порядок обліку збитків від зменшення корисності за позиками, в результаті чого модель понесених збитків, передбачена МСБО 39, замінюється на модель прогнозованих очікуваних кредитних збитків (ОКЗ). МСФЗ 9 вимагає, щоб Банк створював резерв під ОКЗ щодо всіх позик та інших боргових фінансових активів, які не оцінюються по СВПЗ, а також зобов'язань з надання позик і договорів фінансової гарантії. Такий резерв під зменшення корисності заснований на величині ОКЗ, пов'язаних з ймовірністю дефолту протягом наступних 12 місяців, якщо не відбулося значного збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання. Якщо фінансовий актив відповідає визначенню придбаного або створеного кредитно-знеціненого фінансового активу (ПСКЗ), то резерв під зменшення корисності заснований на зміні ОКЗ протягом усього терміну дії даного активу.

***МСФО** 7 «**Фінансові інструменти: розкриття інформації**» (переглянутий)*

Для відображення відмінностей між МСФЗ 9 і МСБО 39 були внесені поправки в МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації», і Банк прийняв цей стандарт разом з МСФЗ 9 починаючи з 1 січня 2018. Зміни стосуються розкриття інформації при переході і докладної кількісної та якісної інформації, що стосується визначення ОКЗ.

Вплив переходу на МСФЗ 9

Нижче наведено вплив переходу МСФЗ 9 на нереалізований збиток від інвестиційних цінних паперів та накопичений дефіцит станом на 1 січня 2018 року:

У мільйонах українських гривень	Нереалізований збиток від інвестиційних цінних паперів та накопичений дефіцит
Нереалізований збиток від інвестиційних цінних паперів	
Залишок на 31 **грудня** 2017 (**МСБО** 39)	(479)
Коригування внаслідок рекласифікації цінних паперів з категорії утримуваних до погашення у категорію інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(1 286)
Коригування внаслідок рекласифікації цінних паперів з категорії наявних для продажу до категорії цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки чи збитки	469
Коригування внаслідок рекласифікації цінних паперів з категорії наявних для продажу до категорії цінних паперів за амортизованою вартістю	(129)
Визнання очікуваних кредитних збитків за цінними паперами за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(3)
Податковий ефект	-
Всього зміни нереалізованого збитку від інвестиційних цінних паперів	(949)
Залишок на 1 **січня** 2018 (**МСФЗ** 9)	(1 428)
Накопичений дефіцит	
Залишок на 31 **грудня** 2017 (**МСБО** 39) (**як перераховано**)	(201 139)
Визнання очікуваних кредитних збитків за цінними паперами за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	3
Коригування внаслідок рекласифікації цінних паперів з категорії наявних для продажу до категорії цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки чи збитки	(469)
Коригування внаслідок рекласифікації цінних паперів з категорії утримуваних до погашення до категорії цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки чи збитки	(116)
Визнання очікуваних кредитних збитків за грошовими коштами та їх еквівалентами	(24)
Визнання очікуваних кредитних збитків за кредитами та авансами клієнтів	(1 335)
Визнання очікуваних кредитних збитків за фінансовими зобов'язанням кредитного характеру	(189)
Відстрочений податковий актив	240
Невизнаний відстрочений податковий актив	(240)
Всього зміни накопиченого дефіциту	(2 130)
Залишок на 1 **січня** 2018 (**МСФЗ** 9)	(203 269)
Усього зміни у капіталі у зв'язку із застосуванням МСФЗ 9	(3 079)

3 **Основні принципи облікової політики** (**продовження**)

Вплив переходу МСФЗ 9 на балансову вартість інвестиційних цінних паперів та вбудованих похідних фінансових активів станом 1 січня 2018 року представлено у таблиці нижче:

У мільйонах українських гривень	Оцінка за МСБО 39	Рекласифікація	Зміна оцінки балансової/справедливої вартості внаслідок переведення до категорії за МСФЗ 9	Оцінка за МСФЗ 9
Вбудовані похідні фінансові інструменти (2)	34 336	(34 336)	-	-
У категорію: Інвестиційні цінні папери за СВПЗ	34 336	(34 336)	-	-
Інвестиційні цінні папери наявні для продажу	90 354	(59 019)	-	31 335
У категорію: Інвестиційні цінні папери за АС (1)	11 747	(11 747)	-	-
У категорію: Інвестиційні цінні папери за СВПЗ (2)	47 444	(47 444)	-	-
У категорію: Інвестиційні цінні папери за СВІСД	31 163	172	-	31 335
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення	36 322	(32 142)	-	4 180
У категорію: Інвестиційні цінні папери за АС	3 227	-	-	3 227
У категорію: Інвестиційні цінні папери за АС	953	-	-	953
У категорію: Інвестиційні цінні папери за СВПЗ (2)	7 604	(7 604)	-	-
У категорію: Інвестиційні цінні папери за СВІСД (3)	24 538	(24 538)	-	-
Інвестиційні цінні папери за АС (1)		11 431	(128)	11 303
З категорії: Інвестиційні цінні папери наявні для продажу	X	11 431	(128)	11 303
Інвестиційні цінні папери за СВПЗ (2)		89 528	(117)	89 411
З категорії: Інвестиційні цінні папери наявні для продажу	X	47 588	-	47 588
З категорії: Вбудовані похідні фінансові активи	X	34 336	-	34 336
З категорії: Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення	X	7 604	(117)	7 487
Інвестиційні цінні папери за СВІСД (3)		24 538	(1 286)	23 252
З категорії: Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення	X	24 538	(1 286)	23 252

Примітки:

(1) – Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу за МСБО 39 станом на 31 грудня 2017 року, було класифіковано як інвестиційні цінні папери за АС за МСФЗ 9 станом на 1 січня 2018 року відповідно до визначеної управлінським персоналом бізнес-моделі з урахуванням бізнес – стратегії Банку та цілей щодо управління ліквідністю.

(2) – Інвестиційні цінні папери із вбудованим опціоном, наявні для продажу, утримувані до погашення, а також вбудовані похідні фінансові інструменти за МСБО 39, станом на 31 грудня 2017 року, було класифіковано як інвестиційні цінні папери за СВПЗ відповідно до вимог МСФЗ 9 щодо фінансових інструментів із вбудованими деривативами.

(3) – Інвестиційні цінні папери, утримувані до погашення за МСБО 39 станом на 31 грудня 2017 року, було класифіковано як інвестиційні цінні папери за СВІСД за МСФЗ 9 відповідно до визначеної управлінським персоналом бізнес-моделі з урахуванням бізнес – стратегії Банку та цілей щодо управління ліквідністю.

3 **Основні принципи облікової політики (продовження)**

Вплив переходу МСФЗ 9 на балансову вартість кредитів та авансів клієнтам, грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви та інші фінансові зобов'язання станом 1 січня 2018 представлено у таблиці нижче:

У мільйонах українських гривень	Оцінка за МСБО 39	Зміни у класифікації валової балансової вартості та резерву на зменшення корисності кредитів	Інші зміни коригування процентного доходу за знеціненими кредитами	Зміна оцінок	Оцінка за МСФЗ 9
Кредити та аванси клієнтам, оцінені за амортизованою вартістю					
Кредити, що управляються як окремий портфель	185 575	-	14 772	-	200 347
Кредити юридичним особам	3 330	-	308	-	3 638
Кредити фізичним особам – кредитні картки	30 354	-	6 143	-	36 497
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	9 130	(186)	3 017	-	11 961
Кредити фізичним особам – споживчі кредити	3 144	-	87	-	3 231
Кредити фізичним особам – кредити на придбання автомобіля	264	(2)	74	-	336
Кредити фізичним особам – інші кредити	660	-	118	-	778
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	4 210	(1)	1 625	-	5 834
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом – юридичні особи	191	X	1	-	192
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом – фізичні особи	197	X	13	-	210
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом – підприємства малого та середнього бізнесу (МСП)	126	X	1	-	127
Придбані/створені знецінені кредити	-	189	-	-	189
Резерв на зменшення корисності кредитів за МСБО 39					
Мінус: резерв на зменшення корисності кредитів	(198 846)	198 846	-	-	-
Резерв під очікувані кредитні збитки за МСФЗ 9					
Мінус: резерв під очікувані кредитні збитки в межах 12 місяців	-	(528)	-	(390)	(918)
Мінус: резерв під очікувані кредитні збитки в межах строку дії кредиту	-	(192)	-	(101)	(293)
Мінус: резерв під очікувані кредитні збитки - знецінені кредити	-	(198 018)	(26 139)	(840)	(224 997)
Мінус: резерв під очікувані кредитні - придбані/створені знецінені кредити	-	(108)	(20)	(4)	(132)
Всього кредитів та авансів клієнтам	38 335	-	-	(1 335)	37 000
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	25 296	-	-	-	25 296
Мінус: резерв під очікувані кредитні збитки в межах 12 місяців	-	-	-	(24)	(24)
Всього грошових коштів та їх еквівалентів та обов'язкових резервів	25 296	-	-	(24)	25 272
Інші фінансові зобов'язання					
Резерв під очікувані кредитні збитки/резерв під зменшення корисності за зобов'язаннями, пов'язаними з кредитуванням	(181)	-	-	(189)	(370)

3 **Основні принципи облікової політики** (**продовження**)

***МСФЗ** 15 «**Виручка за договорами з клієнтами**» (**випущений** 28 **травня** 2014 **року і вступив у силу для періодів**, **які починаються з** 1 **січня** 2018 **року або після цієї дати**).* МСФЗ 15 запровадив нову п'ятисходинкову модель обліку доходів, що випливають з контрактів з клієнтами. Цей новий стандарт ввів основний принцип обов'язкового визнання виручки за ціною операції у випадку передачі товарів чи послуг клієнту. Окремі партії товарів чи пакети послуг, які чітко ідентифіковані, повинні визнаватись окремо, а будь-які знижки та ретроспективні знижки з ціни контракту, як правило, повинні відноситись на окремі елементи. Якщо сума винагороди з будь-яких причин змінюється, слід визнавати мінімальні суми за умови відсутності значного ризику перегляду. Витрати, понесені у зв'язку з гарантіями за контрактами із клієнтами, необхідно капіталізувати та амортизувати протягом періоду надходження вигод від контракту. Впровадження Банком МСФЗ 15 не мало суттєвого впливу на окрему фінансову звітність.

Коригування

Протягом 2018 року, керівництвом Банку було вжито додаткових заходів для отримання інформації, яка б стала основою для визначення справедливої вартості об'єктів застави за кредитами, інвестиційної нерухомості та майна, що перейшло у власність Банку станом на 31 грудня 2016 року, задля достовірного розподілу результату переоцінки та відрахувань до резерву на зменшення корисності кредитів між 2017 і попередніми роками. Банк залучив незалежних оцінювачів для проведення переоцінки таких об'єктів.

За результатами проведеної переоцінки Банк зробив коригування порівняльної інформації станом на 31 грудня 2016 та 2017 років.

3 **Основні принципи облікової політики (продовження)**

Вплив коригувань представлено в таблицях нижче.

У мільйонах українських гривень	**Станом на 31 грудня 2017 року як звітовано**	**Рекласифікація**	**Сума перерахування**	**Станом на 31 грудня 2017 року як перераховано**
Окремий звіт про фінансовий стан				
Інвестиційна нерухомість	579	3 069	-	3 648
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя	11 268	(3 069)	(1 130)	7 069
ВСЬОГО АКТИВІВ	254 805	-	(1 130)	253 675
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	106	-	44	150
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	230 012	-	44	230 056
Резерв переоцінки приміщень	747	-	22	769
Накопичений дефіцит	(199 943)	-	(1 196)	(201 139)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ	24 793	-	(1 174)	23 619

Окремий звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід	2017 **рік як звітовано**	**Рекласифікація**	**Сума перерахування**	2017 **рік як перераховано**
Відрахування до резерву на зменшення корисності	(18 346)	-	10 967	(7 379)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності	(12 235)	-	10 967	(1 268)
Зменшення корисності інвестиції в асоційовану компанію	(286)	-	187	(99)
Збитки від зменшення корисності приміщень та інвестиційної нерухомості	(1 112)	-	1 359	247
Зменшення корисності нематеріальних активів	(292)	-	291	(1)
Зменшення корисності майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя	(11 559)	-	11 488	(71)
(Збиток)/прибуток до оподаткування	(23 895)	-	24 292	397
Чистий (збиток)/прибуток за рік	(23 914)	-	24 292	378

3 **Основні принципи облікової політики (продовження)**

У мільйонах українських гривень	31 **грудня** 2016 **року як звітовано**	**Сума** 31 **грудня** 2016 **року перерахування**	**як перераховано**
Окремий звіт про фінансовий стан			
Кредити та аванси клієнтам	43 583	(10 967)	32 616
Інвестиції в дочірні та асоційовану компанію	433	(187)	246
Інвестиційна нерухомість	1 358	(667)	691
Приміщення, вдосконалення орендованого майна, обладнання та нематеріальні активи	3 956	(547)	3 409
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя	21 836	(13 054)	8 782
ВСЬОГО АКТИВІВ	205 183	(25 422)	179 761
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	94	44	138
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	206 065	44	206 109
Резерв переоцінки приміщень	783	22	805
Накопичений дефіцит	(176 048)	(25 488)	(201 536)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ	(882)	(25 466)	(26 348)

Рекласифікації

На початку 2018 року Банк провів аналіз сегменту малий та середній бізнес та змінив підходи до класифікації кредитів та авансів клієнтам з цієї дати. Внаслідок цього у Примітку 8 було внесено наступні зміни станом на 31 грудня 2017 року для того щоб відповідати підходу до класифікації сегменту малий та середній бізнес починаючи із дати зміни підходу та за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року:

У мільйонах українських гривень	**Станом на** 31 **грудня** 2017 **року за МСБО** 39 **(як звітовано)**	**Рекласифікація внаслідок зміни підходу да класифікації сегменту МСП**	**Станом на** 31 **грудня** 2017 **року за МСБО** 39 **(як рекласифіковано)**
Кредити та аванси клієнтам			
Кредити юридичним особам	3 479	(149)	3 330
Кредити фізичним особам – інші кредити	769	(109)	660
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	3 952	258	4 210
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом – юридичні особи	317	(126)	191
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом – підприємства малого та середнього бізнесу (МСП)	-	126	126
Резерв на зменшення корисності кредитів			
Мінус резерв на зменшення корисності за кредитами юридичним особам	(1 720)	29	(1 691)
Мінус резерв на зменшення корисності за кредитами фізичним особам – інші кредити	(646)	86	(560)
Мінус резерв на зменшення корисності за кредитами підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	(1 965)	(115)	(2 080)
Мінус резерв на зменшення корисності дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом – юридичні особи	(27)	13	(14)
Мінус резерв на зменшення корисності дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом – підприємства малого та середнього бізнесу (МСП)	-	(13)	(13)

3 **Основні принципи облікової політики** (**продовження**)

За 2017 рік були внесені наступні рекласифікації, щоб відповідати презентації 2018 року:

У мільйонах українських гривень	2017 **рік (як звітовано**)	**Рекласифікація**	2017 **рік (як рекласифіковано**)
Окремий звіт про фінансовий стан			
Заборгованість банків	4 516	(1 613)	2 903
Гарантійні депозити в банках	1 613	(1 613)	-
Інші фінансові активи	490	2 450	2 940
Гарантійні депозити	-	2 450	2 450
Інші активи	9 652	(837)	8 815
Інші	1 112	(837)	275
Кошти клієнтів	212 750	(583)	212 167
Резерви, інші фінансові та нефінансові зобов'язання	4 397	(4 397)	-
Інші фінансові зобов'язання	-	1 688	1 688
Резерви та нефінансові зобов'язання	-	3 292	3 292
Окремий звіт про рух грошових коштів			
Чисте (збільшення)/зменшення заборгованості перед НБУ	-	1 500	1 500
Надходження коштів від кредиту рефінансування НБУ	17 201	(1 500)	15 701

За 2016 рік були внесені наступні рекласифікації, щоб відповідати презентації 2018 та 2017 років:

У мільйонах українських гривень	2016 **рік** (**як звітовано**)	**Рекласифікація**	2016 **рік (як рекласифіковано**)
Окремий звіт про фінансовий стан			
Заборгованість банків	2 410	(2 410)	-
Гарантійні депозити в банках	2 410	(2 410)	-
Інші фінансові активи	229	2 410	2 639
Гарантійні депозити	-	2 410	2 410
Кошти клієнтів	181 133	(477)	180 656
Резерви, інші фінансові та нефінансові зобов'язання	4 000	(4 000)	-
Інші фінансові зобов'язання	-	1 932	1 932
Резерви та нефінансові зобов'язання	-	2 545	2 545

Фінансові інструменти – основні терміни оцінки. Фінансові інструменти відображаються за справедливою вартістю або амортизованою вартістю залежно від їх класифікації. Нижче описано ці методи оцінки.

Справедлива вартість – це ціна, яка була б отримана від продажу активу або сплачена за зобов'язанням при звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки. Найкращим свідченням справедливої вартості є ціна на активному ринку. Активний ринок – це ринок, на якому операції щодо активів і зобов'язань мають місце із достатньою частотою та в достатніх обсягах для того, щоб забезпечити інформацію щодо ціноутворення на поточній основі.

Справедлива вартість фінансових інструментів, що торгуються на активному ринку, вимірюється як добуток ціни котирування на ринку за окремим активом або зобов'язанням та їх кількості, що утримується організацією. Цей принцип дотримується, навіть якщо звичайний денний обсяг торгів на ринку не є достатнім, щоб абсорбувати кількість інструментів, які утримуються Банком, і якщо заява на розміщення усієї позиції в межах однієї транзакції може вплинути на ціну котирування.

3 **Основні принципи облікової політики** (**продовження**)

Портфель похідних фінансових інструментів або інших фінансових активів і фінансових зобов'язань, які не торгуються на активному ринку, оцінюється за справедливою вартістю групи фінансових активів і фінансових зобов'язань на основі ціни, яка буде отримана від продажу чистої довгої позиції (активу) за певною групою ризику або від продажу чистої короткої позиції (зобов'язання) за певною групою ризику при звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки. Це стосується активів, які обліковуються за справедливою вартістю на періодичній основі, якщо Банк: (а) управляє групою фінансових активів та фінансових зобов'язань на основі чистої позиції за певним ринковим ризиком або кредитним ризиком певного контрагента, відповідно до внутрішньої стратегії інвестування та управління ризиками; (б) надає інформацію за групами активів та зобов'язань ключовому управлінському персоналу; та (в) ринкові ризики, включаючи тривалість схильності до конкретного ринкового ризику (або ризиків), що виникає у зв'язку з фінансовими активами і фінансовими зобов'язаннями, по суті є рівнозначними.

Методи оцінки, зокрема, моделі дисконтованих грошових потоків або моделі, що ґрунтуються на нещодавніх операціях на ринку на загальних умовах або на фінансових даних об'єктів інвестицій, застосовуються для оцінки справедливої вартості для певних фінансових інструментів, щодо яких відсутня зовнішня ринкова інформація щодо ціноутворення. Оцінки справедливої вартості аналізуються за рівнями ієрархії справедливої вартості наступним чином: (i) Рівень 1 – це оцінки за цінами котирування (без застосування коригувань) на активних ринках для ідентичних активів та зобов'язань; (ii) Рівень 2 – це методики оцінки з усіма суттєвими параметрами, наявними для спостереження за активами та зобов'язаннями, безпосередньо (тобто, ціни) або опосередковано (тобто, визначені на основі цін), та (iii) Рівень 3 – це оцінки, які не базуються виключно на наявних на ринку даних (тобто, оцінка вимагає значного застосування параметрів, за якими відсутні спостереження). Перехід з рівня на рівень ієрархії справедливої вартості вважається таким, що мав місце станом на кінець звітного періоду. Див. Примітку 29.

Витрати на операції – додаткові витрати, що безпосередньо пов'язані з придбанням, випуском або вибуттям фінансового активу чи зобов'язання і які не могли виникнути, якщо суб'єкт господарювання не випустив, не придбав або не реалізував фінансовий інструмент. Витрати на операції включають гонорари і комісії, сплачені агентам (включно з працівниками, які діють як агенти з продажу), радникам, брокерам і дилерам, збори, що стягуються регулюючими органами і біржами, а також податки і мита. Витрати на операцію не включають премії або дисконти, фінансування витрат або внутрішні адміністративні витрати або витрати холдингу.

Амортизована собівартість - це вартість, за якою оцінюються фінансовий актив або фінансове зобов'язання та яка складається із собівартості придбання, зменшеної на суму погашення основної суми боргу, збільшеної (зменшеної) на суму накопиченої амортизації будь-якої різниці між первісною вартістю та вартістю погашення, розрахованої з використанням ефективної ставки відсотка, відкоригованої, у випадку фінансових активів, із урахуванням резерву під очікувані кредитні збитки (до 1 січня 2018 року - зменшеної на суму зменшення корисності). Нараховані проценти включають амортизацію витрат за угодою при первісному визнанні та будь-яких премій або дисконту від суми погашення із використанням методу ефективної ставки відсотка. Нараховані процентні доходи та нараховані процентні витрати, в тому числі нарахований купонний дохід та амортизований дисконт або премія (у тому числі комісії, які переносяться на наступні періоди при первісному визнанні, якщо такі є), не відображаються окремо, а включаються до балансової вартості відповідних статей у звіті про фінансовий стан.

Метод ефективної ставки відсотка – це метод обчислення амортизованої собівартості фінансового активу або фінансового зобов'язання (або групи фінансових активів чи фінансових зобов'язань) та розподілу доходу чи витрат від відсотків на відповідний період. Ефективна ставка відсотка – ставка, яка дисконтує очікуваний потік майбутніх грошових платежів або надходжень упродовж очікуваного терміну дії фінансового інструменту до валової балансової вартості фінансового активу або до валової амортизованої собівартості фінансового зобов'язання (до 1 січня 2018 року – до чистої балансової вартості (амортизованої собівартості) фінансового інструменту). Ефективна ставка відсотка використовується для дисконтування грошових потоків по інструментах із плаваючою ставкою до наступної дати зміни процентної ставки, за винятком премії чи дисконту, які відображають кредитний спред понад плаваючу ставку, встановлену для даного інструмента, або інших змінних факторів, які не змінюються залежно від ринкових ставок. Такі премії або дисконти амортизуються протягом всього очікуваного терміну дії інструмента. Розрахунок поточної вартості включає всі комісійні та виплати, сплачені або отримані сторонами договору, що є невід'ємною частиною ефективної ставки відсотка.

3 **Основні принципи облікової політики (продовження)**

Первісне визнання фінансових інструментів. Похідні фінансові інструменти та інші фінансові інструменти за справедливою вартістю через прибутки чи збитки спочатку визнаються за справедливою вартістю. Всі інші фінансові інструменти спочатку визнаються за справедливою вартістю плюс витрати, понесені на здійснення операції. Справедливою вартістю фінансових інструментів при їх первісному визнанні є ціна операції. Прибуток або збиток при первісному визнанні визнається лише у тому випадку, якщо існує різниця між справедливою вартістю та ціною угоди, підтвердженням якої можуть бути інші поточні угоди з тим самим фінансовим інструментом, що спостерігаються на ринку, або метод оцінки, який у якості базових даних використовує лише дані з відкритих ринків. Прибутки або збитки, що виникають при первісному визнанні відображаються у прибутку чи збитку.

Усі операції із придбання або продажу фінансових активів, що передбачають поставку протягом періоду, визначеного законодавством або традиціями ринку (угоди «звичайної» купівлі-продажу), визнаються на дату здійснення розрахунку, тобто на дату, коли Банк зобов'язується здійснити поставку фінансового активу. Всі інші операції з придбання фінансових інструментів визнаються тоді, коли суб'єкт господарювання стає стороною договору про придбання фінансового інструменту.

Припинення визнання фінансових активів. Банк припиняє визнання фінансових активів, коли (а) строк дії контрактних прав на грошові потоки від фінансового активу закінчується, або (б) Банк передає фінансовий актив і ця передача відповідає критеріям для припинення визнання.

Грошові кошти та їх еквіваленти. Грошові кошти та їх еквіваленти являють собою активи, які можна конвертувати у відому суму готівки за першою вимогою і яким притаманний незначний ризик зміни вартості. Грошові кошти та їх еквіваленти включають грошові кошти у касі, грошові кошти на рахунках до запитання, та депозити «овернайт» в центральних та інших банках, використання яких не обмежене. Грошові кошти та їх еквіваленти обліковуються за амортизованою вартістю.

Залишки обов'язкових резервів у центральних банках. Залишки обов'язкових резервів у центральних банках обліковуються за амортизованою вартістю і не можуть використовуватися для фінансування повсякденних операцій Банку і, відповідно, не вважаються компонентом грошових коштів та їх еквівалентів для цілей складання окремого звіту про рух грошових коштів.

Кредити та аванси клієнтам. До 1 січня 2018 року до статті «Кредити та аванси клієнтам» відносилися фінансові активи, які визнавалися тоді, коли Банк перераховував грошові кошти з метою придбання або створення дебіторської заборгованості клієнта, яка не була пов'язана з похідними фінансовими інструментами, не котирувалися на встановлену чи визначену дату; при цьому Банк не мав наміру проводити торгові операції з цією дебіторською заборгованістю. Усі кредити та аванси клієнтам обліковувалися за амортизованою вартістю.

Починаючи із 1 січня 2018 року Банк оцінює кредити та аванси клієнтам за амортизованою вартістю тільки за одночасного виконання наступних двох умов:

(а) актив відповідає бізнес-моделі, метою якої є утримування активів задля збирання контрактних грошових потоків;

(б) контрактні умови фінансового активу передбачають у певні дати надходження грошових потоків, які є лише погашенням основної суми та сплатою відсотків на непогашену основну суму.

Більш детально такі умови представлено нижче.

Банк визначає бізнес-модель на рівні, який найкраще відображає, яким чином здійснюється управління об'єднаними в групи фінансовими активами для досягнення певної мети бізнесу. Бізнес-модель Банку оцінюється не на рівні окремих інструментів, а на більш високому рівні агрегування портфелів і заснована на спостережуваних факторах, таких як:

- яким чином оцінюється результативність бізнес-моделі і прибутковість фінансових активів, утримуваних в рамках цієї бізнес-моделі, і яким чином ця інформація повідомляється ключовому управлінському персоналу Банку;
- ризики, які впливають на результативність бізнес-моделі (і на прибутковість фінансових активів, утримуваних в рамках цієї бізнес-моделі) і, зокрема, спосіб управління даними ризиками.

В рамках другого етапу процесу класифікації Банк оцінює договірні умови фінансового активу, щоб визначити, чи є передбачені договором грошові потоки по активу виключно платежами за рахунок основної суми боргу і відсотків на непогашену частину основної суми боргу (SPPI тест).

3 **Основні принципи облікової політики** (**продовження**)

Для цілей даного тесту «основна сума боргу» представляє собою справедливу вартість фінансового активу при первісному визнанні, і вона може змінюватися на протязі терміну дії даного фінансового активу. Найбільш значними елементами відсотків в рамках кредитного договору зазвичай є відшкодування вартості грошей у часі та відшкодування за кредитний ризик. Для проведення SPPI тесту Банк застосовує судження і аналізує доречні фактори, наприклад, в якій валюті виражений фінансовий актив, і період, на який встановлена процентна ставка.

Якщо умови фінансових активів переглядаються і переглянуті умови суттєво відрізняються від попередніх умов, новий актив спочатку визнається за справедливою вартістю. З 1 січня 2018 року такий актив при первісному визнанні класифікується як придбаний або створений знецінений фінансовий актив, якщо він на дату придбання/перегляду мав ознаки зменшення корисності.

У випадку придбаних або створених знецінених фінансових активів очікувані кредитні збитки, виходячи із грошових потоків, що дисконтуються за відкоригованою на кредитний ризик ефективною ставкою відсотка, визначеною при первісному визнанні.

Якщо переглянуті умови суттєво не відрізняються від попередніх умов, такі зміни не призводять до припинення визнання первісного активу, натомість, Банк визнає прибуток чи збиток від модифікації виходячи зі зміни грошових потоків дисконтованих під первісну ефективну ставку відсотка.

Оцінка очікуваних кредитних збитків (**з** 1 **січня** 2018 **року**)

Кредитний збиток — це різниця між усіма контрактними грошовими потоками, що підлягають сплаті на користь Банку за контрактом, та усіма грошовими потоками, які очікує отримати Банк (тобто, з урахуванням усіх випадків недобору грошових коштів), дисконтованими під первісну ефективну ставку (або ефективну ставку скориговану на ризик для придбаних або створених кредитно-знецінених фінансових активів).

Банк проводить оцінку грошових потоків шляхом врахування усіх контрактних умов для фінансового інструменту (наприклад, авансів, пролонгацій, опціону «кол» та подібних опціонів) протягом очікуваного строку існування такого фінансового інструмента.

Для врахування також потрібно включати грошові потоки від продажу утримуваної застави або інших механізмів підвищення кредитної якості, котрі є невід'ємною частиною умов контракту.

Банк виходить з припущення що існує можливість проведення достовірної оцінки очікуваного строку існування фінансового інструмента. При цьому в тих рідкісних випадках, коли неможливо провести достовірну оцінку очікуваного строку існування фінансового інструмента, Банк використовує залишок строку, передбаченого контрактом для такого фінансового активу.

12-ти місячні очікувані кредитні збитки — це частина очікуваних кредитних збитків «протягом життя», що відображає очікувані кредитні збитки внаслідок настання дефолту фінансового інструмента, які можуть виникнути протягом 12-ти місяців після звітної дати.

Для усіх фінансових інструментів в залежності від виду інструменту та типу боржника визначаються наступні фактори значного збільшення кредитного ризику:

- наявність простроченої заборгованості від 30 днів станом на звітну дату (для банків від 7 днів);
- прострочення платежу від 30 днів більше двох разів протягом останніх дванадцяти місяців (за кредитами клієнтам); та інше.

Очікувані кредитні збитки «протягом життя» — це очікувані кредитні збитки, що виникають унаслідок усіх можливих випадків невиконання зобов'язань протягом очікуваного строку існування фінансового інструмента.

Банк оцінює суму очікуваних кредитних збитків фінансового інструмента так, щоб це відображало: (а) об'єктивну та зважену на імовірність суму, що визначається шляхом оцінки низки можливих результатів; (б) вартість грошей у часі; та (в) обґрунтовану і прийнятну інформацію про минулі події, поточні умови і прогнози щодо майбутніх економічних умов, яку можна отримати без зайвих зусиль чи витрат станом на звітну дату.

3 **Основні принципи облікової політики** (**продовження**)

Очікувані кредитні збитки відображають власні очікування Банку щодо величини кредитних збитків. Однак, враховуючи всю обґрунтовану і підтверджену інформацію, яку можна отримати без зайвих витрат чи зусиль під час оцінки кредитних збитків, Банк також враховує спостережну ринкову інформацію про кредитний ризик конкретного фінансового інструмента або подібних фінансових інструментів.

Банк визнає станом на кожну звітну дату зміну розміру очікуваних кредитних збитків «протягом життя» як прибуток або збиток від зменшення корисності в прибутку або збитку.

Для усіх фінансових інструментів в залежності від виду інструменту та типу боржника визначаються наступні фактори зменшення корисності:

- наявність простроченої заборгованості понад 90 днів станом на звітну дату (для банків від 30 днів);
- ініціалізація процедури або визнання банкрутства, ініціалізація ліквідації юридичної особи;
- виявлення та/або підтвердження ознак шахрайства щодо фінансової операції; та інше.

Банк визнає станом на кожну звітну дату зміну розміру очікуваних кредитних збитків «протягом життя» як прибуток або збиток від зменшення корисності в прибутку або збитку. Банк визнає сприятливі зміни в очікуваних кредитних збитках «протягом життя» як прибуток від зменшення корисності, навіть якщо розмір очікуваних кредитних збитків «протягом життя» є меншим від розміру очікуваних кредитних збитків, що були враховані в оцінці грошових потоків під час первісного визнання.

Банк регулярно проводить оцінку якості кредитного портфеля та оцінює очікувані збитки від можливих втрат. Сума очікуваних кредитних збитків дорівнює 12-місячним очікуваним кредитним збиткам або очікуваним збиткам «протягом життя» фінансового інструменту, якщо відбулось значне погіршення кредитної якості після первісного визнання. Очікувані кредитні збитки протягом усього строку дії фінансового інструменту визнаються, якщо кредитний ризик за фінансовим інструментом значно збільшився з моменту первісного визнання.

Оцінка фінансових інструментів в залежності від їх суттєвості проводиться на індивідуальній або на портфельній основі. При оцінці очікуваних збитків на індивідуальній основі Банк використовує сценарний аналіз на основі ймовірнісно зважених дисконтованих грошових потоків.

Для оцінки очікуваних кредитних збитків на портфельній основі використовуються історичні дані (щодо подій дефолтів, збитків у разі дефолту, тощо) груп кредитів зі схожими характеристиками з урахуванням прогнозної макроекономічної інформації та із використанням зважених за ймовірністю сценаріїв.

Банк безпосередньо зменшує валову балансову вартість фінансового активу, якщо він не має обґрунтованих очікувань щодо відновлення фінансового активу в цілому або його частини. Списання являє собою подію припинення визнання.

При проведенні аналізу кредитів та авансів клієнтам за кредитною якістю Банк класифікує кредити та аванси корпоративним клієнтам, підприємствам малого та середнього бізнесу і приватним підприємцям за такими категоріями:

Великі позичальники	Понад 100 мільйонів гривень
Кредити середнім позичальникам	Від 1 мільйона гривень до 100 мільйонів гривень
Кредити малим позичальникам	До 1 мільйона гривень

При проведенні аналізу кредитів та авансів клієнтам за кредитною якістю Банк класифікує кредити та аванси фізичним особам залежно від їх суми, як показано далі:

Кредити від 1 до 100 мільйонів гривень
Кредити менше 1 мільйона гривень

3 **Основні принципи облікової політики** (**продовження**)

Зменшення корисності фінансових активів за амортизованою вартістю (до 1 січня 2018 року)

Збитки від зменшення корисності визнавалися у складі прибутку чи збитку за період по мірі їх виникнення у результаті однієї або декількох подій («збиткових подій»), що відбулись після початкового визнання фінансового активу і чинять вплив на суму або строки оціночних майбутніх грошових потоків, які пов'язані з фінансовим активом або групою фінансових активів, якщо ці збитки можна достовірно оцінити. Якщо Банк визначав відсутність об'єктивних ознак зменшення корисності для окремо оціненого фінансового активу (незалежно від його суттєвості), він відносив цей актив до групи фінансових активів, що мали схожі характеристики кредитного ризику, та здійснював їх колективну оцінку на предмет зменшення корисності. Основними факторами, які враховував Банк при визначенні зменшення корисності фінансового активу, був його прострочений статус та можливість реалізації відповідної застави, за її наявності.

Нижче перелічені інші основні критерії, на підставі яких визначалася наявність об'єктивних ознак збитку від зменшення корисності:

- відбулося прострочення будь-якого чергового платежу, при цьому несвоєчасна оплата не може пояснюватись затримкою у роботі розрахункових систем;
- позичальник зазнав суттєвих фінансових труднощів, що було підтверджено отриманою Банком фінансовою інформацією позичальника;
- висока ймовірність банкрутства чи фінансової реорганізації позичальника;
- платоспроможність позичальника погіршилася внаслідок змін загальнонаціональних або місцевих економічних умов, які чинять вплив на діяльність позичальника; або
- вартість застави суттєво зменшилась у результаті погіршення ситуації на ринку.

Для цілей колективної оцінки на предмет зменшення корисності фінансові активи об'єднувалися у групи на основі схожих характеристик кредитного ризику. Ці характеристики враховувалися при визначенні очікуваних майбутніх грошових потоків для групи таких активів та були індикаторами спроможності дебітора сплатити суми заборгованості відповідно до умов договору по активах.

Майбутні грошові потоки в групі фінансових активів, що колективно оцінювалися на предмет зменшення корисності, розраховувалися на основі передбачених договорами грошових потоків від активів та досвіду керівництва стосовно того, якою мірою ці суми стануть простроченими в результаті минулих збиткових подій і якою мірою такі прострочені суми можна буде відшкодувати. Попередній досвід коригувався з урахуванням існуючих даних, що відображали вплив поточних умов, які не впливали на той період, на якому базувався попередній досвід збитків, та вилучався вплив тих умов у попередньому періоді, які не існували на той момент. Дані минулих років використовувалися для оцінки періоду, за який визначалися збитки, зокрема, для визначення часового інтервалу між датою, коли збиткова подія фактично відбулася, та моментом виявлення цієї події Банком. Такий підхід дозволяв враховувати вплив збитків, які ще не були конкретно визначені, для оцінки збитків від зменшення корисності кредитів.

Якщо умови знеціненого фінансового активу переглядалися або іншим чином змінювалися внаслідок фінансових труднощів позичальника чи емітента, зменшення корисності такого активу оцінювалося із використанням ефективної ставки відсотка, яка застосовувалася до зміни його умов.

Збитки від зменшення корисності визнавалися шляхом створення резерву у сумі, необхідній для зменшення балансової вартості активу до поточної вартості очікуваних грошових потоків (без урахування майбутніх, ще не понесених кредитних збитків), дисконтованих за первісною ефективною ставкою відсотка для даного активу. Розрахунок поточної вартості оціночних майбутніх грошових потоків забезпеченого заставою фінансового активу відображав грошові потоки, що можуть виникнути у результаті набуття кредитором права володіння майном боржника за вирахуванням витрат на отримання та продаж застави, незалежно від ступеня ймовірності набуття кредитором права володіння майном боржника.

Якщо у наступному періоді сума збитку від зменшення корисності активу зменшувалася і це зменшення можливо було об'єктивно віднести до події, яка відбулась після визнання збитку від зменшення корисності (наприклад, через підвищення кредитного рейтингу дебітора), то визнаний раніше збиток від зменшення корисності сторнувався шляхом коригування рахунку резерву. Сума зменшення відображалася у складі прибутку чи збитку за період.

Активи, погашення яких неможливе, списувалися за рахунок сформованого резерву збитків від зменшення корисності після завершення всіх необхідних процедур для відшкодування активу та після визначення остаточної суми збитку. Повернення раніше списаних сум кредитувалося за рахунок відповідного резерву збитків від зменшення корисності у складі прибутку чи збитку за період.

3 **Основні принципи облікової політики (продовження)**

Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя. Майно, що перейшло у власність Банку як заставодержателя, є нефінансовими активами, отриманими Банком при врегулюванні прострочених кредитів. Ці активи при первинному визнані визнаються за найменшою з справедливої вартості майна або балансової вартості відповідних кредитів. В подальшому Банк оцінює такі активи за меншою з двох оцінок: балансової вартості та чистої вартості реалізації. Політика Банку полягає в вибутті активів у ході звичайної діяльності. Виручені кошти використовуються для зменшення або погашення неврегульованої претензії. В цілому, Банк не використовує майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя, у комерційній діяльності.

Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням та фінансові гарантії. Банк бере на себе зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, у тому числі зобов'язання з надання кредитів, акредитивів та фінансових гарантій. Фінансові гарантії – це безвідкличні гарантії здійснити платежі у випадку, якщо клієнт виявиться неспроможним виконати свої зобов'язання перед третіми сторонами. Фінансовим гарантіям притаманний той самий ризик, що і кредитам. Фінансові гарантії та зобов'язання надати кредит спочатку визнаються за справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює сумі отриманої комісії. Ця сума амортизується на основі пропорції протягом строку існування зобов'язання, крім зобов'язань надати кредити, якщо існує імовірність того, що Банк укладе конкретну кредитну угоду і не очікує реалізувати відповідний кредит протягом короткого періоду часу після його надання. У такому випадку, комісія із зобов'язання надати кредит відноситься на майбутні періоди та включається до складу балансової вартості кредиту при первісному визнанні.

На кінець кожного звітного періоду зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, оцінюються за найбільшою з двох сум: (i) неамортизованого залишку відповідної суми при первісному визнанні, та (ii) з 1 січня 2018 року – за оцінкою резерву під очікувані кредитні збитки (до 1 січня 2018 – за сумою оціночних витрат, необхідних для погашення зобов'язання станом на кінець звітного періоду).

Інвестиційні цінні папери. Після 1 січня 2018 року Банк визначає категорію оцінки цінних паперів відповідно до бізнес-моделі та SPPI критеріїв у відповідності з МСФЗ 9:

1) Інвестиційні цінні папери обліковуються за амортизованою собівартістю, якщо виконуються обидві такі умови:

(а) актив відповідає бізнес-моделі, метою якої є утримування активів задля збирання контрактних грошових потоків;

(б) контрактні умови фінансового активу передбачають у певні дати надходження грошових потоків, які є лише погашенням основної суми та сплатою відсотків на непогашену основну суму.

2) Інвестиційні цінні папери обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, якщо:

(а) актив відповідає бізнес-моделі, мета якої - утримування активів задля збирання контрактних грошових потоків та продажу фінансових активів;

(б) контрактні умови фінансового активу передбачають у певні дати надходження грошових потоків, які є лише погашенням основної суми та сплатою відсотків на непогашену основну суму.

Після первісного визнання такі цінні папери оцінюються за справедливою вартістю з віднесенням результату переоцінки до іншого сукупного доходу, за винятком збитку від зменшення корисності, прибутків або збитків від операцій з іноземною валютою та процентних доходів, нарахованих з використанням методу ефективної ставки відсотка, які визнаються безпосередньо у звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід. Під час продажу прибуток/збиток, раніше відображений в іншому сукупному доході, перекласифіковується у прибутки або збитки.

3) Інвестиційні цінні папери обліковуються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток, якщо тільки вони не оцінюються за амортизованою собівартістю або за справедливою вартістю з відображенням результату переоцінки у іншому сукупному доході. Після 1 січня 2018 року, у зв'язку із впровадженням МСФЗ 9 вбудований опціон обліковується разом з основним інструментом. На кожну звітну дату проводиться переоцінка інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток, разом з вбудованим опціоном до справедливої вартості. До 1 січня 2018 року вбудований опціон обліковувався окремо. На кожну звітну дату проводилась переоцінка окремо інвестиційних цінних паперів та вбудованого опціону до справедливої вартості.

До 1 січня 2018 року Банк визначав категорії оцінки цінних паперів у відповідності з МСБО 39:

- наявні для продажу;
- утримуються до погашення;
- інші фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток.

3 **Основні принципи облікової політики** (**продовження**)

До 1 січня 2018 року інвестиційні цінні папери, наявні для продажу включали інвестиційні цінні папери, які Банк мав намір утримувати протягом невизначеного часу і які можуть бути продані для покриття потреб ліквідності або внаслідок змін процентних ставок, курсу обміну або цін акцій.

Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу обліковувалися за справедливою вартістю. Процентні доходи, зароблені по боргових цінних паперах, наявних для продажу, визнавалися за методом ефективної ставки відсотка та відображалися у складі прибутку чи збитку за період. Дивіденди по інструментах капіталу, наявних для продажу відображалися, у складі прибутку чи збитку за період в момент встановлення права Банку на одержання виплат і якщо існувала ймовірність отримання дивідендів. Усі інші елементи зміни справедливої вартості відображалися у складі інших сукупних доходів до моменту списання інвестиції з балансу або її зменшення корисності; при цьому кумулятивний прибуток або збиток рекласифіковувався з іншого сукупного доходу у прибуток чи збиток за період.

До 1 січня 2018 року збитки від зменшення корисності визначались у складі прибутку чи збитку за період по мірі їх виникнення в результаті однієї або кількох подій («збиткових подій»), що відбулися після початкового визнання інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу. Значне або тривале зниження справедливої вартості дольового цінного паперу до рівня, нижчого за його первісну вартість, було свідченням того, що такий цінний папір знецінений. Накопичений збиток від зменшення корисності, що оцінювався як різниця між вартістю придбання та поточною справедливою вартістю мінус будь-який збиток від зменшення корисності активу, раніше визнаний у складі прибутку чи збитку, рекласифікувався з іншого сукупного доходу у прибуток чи збиток за період. Збитки від зменшення корисності інструментів капіталу не сторнювалися, і будь-які подальші доходи визнавалися у складі інших сукупних доходів. Якщо в наступному періоді справедлива вартість боргового інструменту для продажу збільшувалася і це збільшення можливо було об'єктивно віднести до події, яка відбулась після визнання збитку від зменшення корисності у прибутку чи збитку, то збиток від зменшення корисності сторнувався через прибуток чи збиток за період.

До 1 січня 2018 року інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення включали непохідні фінансові активи, що мали ринкові котирування, з фіксованими платежами або такими, що могли бути визначені, та визначеним строком погашення, які керівництво Банку мало намір та здатність утримувати до настання терміну їх погашення. Керівництво визначало класифікацію інвестиційних цінних паперів, що утримуються до погашення, при їх первісному визнанні й аналізувало доречність такої класифікації станом на кінець кожного звітного періоду. Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення, обліковувалися за амортизованою вартістю.

Інвестиції в дочірні компанії. Банк обліковує свої інвестиції в дочірні компанії за собівартістю. Дивіденди від дочірньої компанії визнаються в даній окремій фінансовій звітності, коли встановлено право Банку на отримання дивідендів.

Інвестиційна нерухомість. Інвестиційна нерухомість - нерухоме майно, яке було придбано або побудовано з метою збільшення інвестованого капіталу, або за рахунок орендної плати та/або майбутнього перепродажу майна. Спочатку інвестиційне майно враховується за вартістю придбання, включаючи витрати на операцію, і згодом переоцінюється за справедливою вартістю, переглянутої з метою відображення ринкових умов на кінець звітного періоду. Справедлива вартість інвестиційної нерухомості Банку визначається на підставі звітів незалежних оцінювачів, які мають визнану і відповідну кваліфікацію, а також недавній досвід оцінки інвестиційної нерухомості тієї ж категорії і місцезнаходження, що і оцінюваний об'єкт.

Приміщення, вдосконалення орендованого майна та обладнання. Приміщення, вдосконалення орендованого майна та обладнання обліковуються за первісною вартістю або за сумою переоцінки, як описано нижче, мінус накопичена амортизація та кумулятивний збиток від зменшення корисності, якщо потрібно.

Вартість приміщень переоцінюється з достатньою регулярністю, щоб забезпечити відсутність суттєвої різниці між їхньою балансовою вартістю та сумою, визначеною на основі справедливої вартості, станом на кінець звітного періоду. Збільшення балансової вартості внаслідок переоцінки показується за кредитом в інших сукупних доходах та призводить до збільшення суми переоцінки у капіталі. Зменшення балансової вартості активу, яке компенсує попереднє збільшення балансової вартості того самого активу, включається до інших сукупних доходів та призводить до зменшення суми переоцінки, раніше визнаної у складі капіталу. Всі інші випадки зменшення балансової вартості відображаються у складі прибутку чи збитку за період. Резерв переоцінки приміщень показаний у складі капіталу, відноситься безпосередньо на нерозподілений прибуток у тому випадку, коли сума переоцінки реалізована, тобто коли актив реалізується або списується. Накопичена амортизація на дату переоцінки виключається з валової балансової вартості активу, а чиста вартість трансформується до вартості переоцінки активу.

Незавершене будівництво обліковується за первісною вартістю, за мінусом резерву на зменшення корисності, якщо необхідно. Незавершене будівництво не амортизується до того моменту, поки актив не буде придатним для використання.

3 **Основні принципи облікової політики** (**продовження**)

Всі інші компоненти приміщень, удосконалень орендованого майна та обладнання обліковуються за первісною вартістю.

Витрати на ремонт та технічне обслуговування визнаються витратами по мірі їх виникнення. Витрати на заміну значних компонентів основних засобів капіталізуються із наступним списанням заміненого компоненту.

Станом на кінець кожного звітного періоду керівництво оцінює наявність ознак зменшення корисності приміщень, удосконалень орендованого майна та обладнання. Якщо такі ознаки існують, Банк оцінює суму очікуваного відшкодування цього активу та визнає збиток від зменшення корисності, якщо сума очікуваного відшкодування активу менше його балансової вартості. Балансова вартість зменшується до вартості відшкодування, і збиток від зменшення корисності визнається у складі прибутку чи збитку за період у сумі, яка перевищує суму переоцінки, визнаної раніше в капіталі. Збиток від зменшення корисності, відображений щодо будь-якого активу у минулих періодах, сторнується, якщо мала місце зміна в оцінках, що використовувались для визначення вартості використання активу або його справедливої вартості за мінусом витрат на продаж.

Прибутки та збитки від вибуття активів визначаються шляхом порівняння суми надходжень із балансовою вартістю та визнаються у складі прибутку чи збитку за період.

Амортизація. Амортизація на землю не нараховується. Амортизація інших компонентів приміщень, вдосконалень орендованого майна та обладнання починається з дати, коли актив є доступним для використання та розраховується лінійним методом з метою рівномірного зменшення первісної вартості або вартості оцінки до ліквідаційної вартості протягом строку корисного використання активу у роках таким чином:

Приміщення	50 років
Комп'ютери	2-10 років
Меблі та обладнання	4-13 років
Транспортні засоби	5-20 років
Нематеріальні активи	2-10 років
Інше	4-15 років

Удосконалення орендованого майна амортизуються протягом строку оренди. Ліквідаційна вартість активу – це попередньо оцінена сума, що її Банк отримав би на поточний час від вибуття активу після вирахування попередньо оцінених витрат на вибуття, якщо актив вже був би застарілим та у стані, очікуваному по закінченні строку його корисного використання. Ліквідаційну вартість слід переглядати принаймні на кінець кожного фінансового року та, якщо очікування суттєво відрізняються від попередніх оцінок, зміни слід відображати, як зміну в обліковій оцінці.

Нематеріальні активи. Нематеріальні активи Банку, крім гудвілу, мають кінцевий термін використання та включають переважно капіталізоване програмне забезпечення.

Придбані ліцензії на комп'ютерне програмне забезпечення капіталізуються на основі витрат, понесених на придбання та введення в експлуатацію конкретного програмного забезпечення.

Витрати, безпосередньо пов'язані з розробкою унікальних програмних продуктів, які можуть бути ідентифіковані, контролюються Банком і, ймовірно, принесуть додаткові економічні вигоди, що перевищують витрати, обліковуються у складі нематеріальних активів. Капіталізовані витрати включають витрати на персонал, який займається розробкою програмного забезпечення, та відповідну частину накладних витрат. Усі інші витрати, пов'язані з програмним забезпеченням (наприклад, його обслуговуванням), відносяться на видатки по мірі їх виникнення. Амортизація на капіталізоване програмне забезпечення нараховується лінійним методом протягом очікуваного строку його використання, який становить 2-10 років.

Оперативна оренда. У випадках, коли Банк виступає орендарем в рамках оренди, за якою всі ризики та вигоди, притаманні володінню активом, не передаються орендодавцем Банку, загальна сума орендних платежів включається до складу прибутку чи збитку рівними частинами протягом строку оренди.

Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом. У випадках, коли Банк виступає лізингодавцем відповідно до лізингового контракту, за яким переважно всі ризики та вигоди, притаманні володінню активом, передаються одержувачу лізингу, активи, передані у лізинг, відображаються у складі дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом і обліковуються за поточною вартістю майбутніх лізингових платежів. Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом відображається на дату початку лізингу (дату початку терміну дії лізингу) із використанням ставки дисконтування, визначеної на дату лізингової угоди (датою лізингової угоди вважається дата підписання лізингового контракту або дата, коли сторони домовились про основні умови лізингу, залежно від того, яка дата настала раніше).

3 **Основні принципи облікової політики (продовження)**

Різниця між загальною сумою такої заборгованості та її дисконтованою вартістю відображається як неотриманий фінансовий дохід. Цей дохід визнається протягом терміну лізингу із використанням методу чистих інвестицій (до оподаткування), який відображає постійну періодичну норму дохідності. Додаткові витрати, безпосередньо пов'язані з організацією лізингу, включаються до первісної суми дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом, зменшуючи суму доходу, що визнається за період лізингу. Фінансові доходи від лізингу обліковуються у складі процентних доходів у прибутку чи збитку за період.

Активи, утримувані для продажу. Банк включає до групи активів, утримуваних для продажу, необоротні активи, вартість яких в майбутньому буде відшкодовано шляхом їх продажу, а не використання. Для цього активи повинні бути доступними для негайного продажу в їх теперішньому стані та на умовах, які є звичайними для продажу таких активів, при цьому ймовірність продажу таких активів є високою та керівництво Банку має твердий намір та можливості щодо їх продажу.

У разі класифікації активу, як утримуваного для продажу, Банк розпочинає виконання затвердженого плану продажу з метою завершення операції з його продажу за справедливою вартістю впродовж одного року. Банк оцінює такі активи за меншою з двох оцінок: балансової вартості та справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж. Амортизація на необоротні активи, утримувані для продажу, не нараховується.

Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями. Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями обліковується з моменту надання Банку грошових коштів або інших активів банками-контрагентами або фінансовими організаціями. Непохідні фінансові зобов'язання обліковуються за амортизованою вартістю.

Кошти клієнтів. Кошти клієнтів включають непохідні фінансові зобов'язання перед фізичними особами, державними або юридичними особами та обліковуються за амортизованою вартістю.

Власні боргові цінні папери. Власні боргові цінні папери включають облігації, емітовані Банком. Власні боргові цінні папери обліковуються за амортизованою вартістю. Коли Банк викупає власні випущені боргові цінні папери, вони виключаються з окремого звіту про фінансовий стан, а різниця між балансовою вартістю зобов'язання та виплаченою сумою включається до складу прибутку від дострокового врегулювання заборгованості.

Субординований борг. Субординований борг являє собою довгострокові угоди про надання позикових коштів, які, у випадку невиконання Банком своїх зобов'язань, є вторинними по відношенню до основних боргових зобов'язань Банку. Субординований борг обліковується за амортизованою вартістю.

Похідні фінансові інструменти. Похідні фінансові інструменти, що включають валютообмінні контракти, угоди про майбутню процентну ставку, валютні свопи та валютні опціони, обліковуються за справедливою вартістю.

Всі похідні фінансові інструменти показуються як активи, коли їхня справедлива вартість позитивна, і як зобов'язання, коли їхня справедлива вартість негативна. Зміни справедливої вартості похідних інструментів відносяться на прибуток чи збиток за період. Банк не застосовує облік хеджування.

Якщо справедлива вартість похідного фінансового інструмента не змінюється внаслідок змін валютних курсів та інших змінних факторів і існує впевненість щодо майбутніх грошових потоків від похідного фінансового інструмента, Банк припиняє обліковувати похідний фінансовий інструмент і визнає дебіторську заборгованість у складі інших фінансових активів. Оцінка дебіторської заборгованості за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, продовжується до моменту погашення такої заборгованості.

3 **Основні принципи облікової політики** (**продовження**)

Припинення визнання фінансових зобов'язань. Банк припиняє визнання фінансового зобов'язання тоді коли воно погашено, тобто коли зобов'язання, передбачене контрактом, виконане, анульоване або строк його дії закінчився. Операція обміну між Банком та кредитором борговими інструментами з суттєво різними умовами обліковується як врегулювання початкового фінансового зобов'язання та визнання нового фінансового зобов'язання. Аналогічно, суттєва зміна умов існуючого фінансового зобов'язання або його частини (незалежно від того, чи є ця зміна наслідком фінансових труднощів) обліковується як врегулювання початкового фінансового зобов'язання і визнання нового фінансового зобов'язання. Різниця між балансовою вартістю фінансового зобов'язання (або частини фінансового зобов'язання), врегульованого або переданого іншій стороні, та сумою сплаченої винагороди, включаючи будь-які передані негрошові активи або прийняті зобов'язання, визнається у складі прибутку чи збитку. Умови вважаються суттєво відмінними у разі, якщо дисконтована поточна вартість грошових потоків відповідно до нових умов, включаючи будь-які сплачені комісійні за вирахуванням отриманих комісійних, які дисконтовані із використанням первісної ефективної ставки відсотка, відрізняється принаймні на 10% від дисконтованої поточної вартості залишкових грошових потоків за початковим фінансовим зобов'язанням. Якщо операція обміну борговими інструментами або зміна їх умов обліковується як врегулювання фінансового зобов'язання, будь-які понесені витрати або сплачені комісійні визнаються у складі прибутку чи збитку від врегулювання зобов'язання. Якщо операція обміну борговими інструментами або зміна їх умов не обліковується як врегулювання фінансового зобов'язання, будь-які понесені витрати або сплачені комісійні призводять до коригування балансової вартості зобов'язання та амортизуються протягом залишкового строку дії зобов'язання, умови якого були змінені.

Податки на прибуток. У цій окремій фінансовій звітності оподаткування показано відповідно до вимог законодавства із використанням податкових ставок та законодавчих норм, які діяли або фактично були введені в дію станом на кінець звітного періоду. Витрати з податку на прибуток включають поточні податки та відстрочене оподаткування та відображаються у складі прибутку чи збитку за рік, якщо тільки вони не мають бути відображені в інших сукупних доходах або безпосередньо у складі капіталу у зв'язку з тим, що вони стосуються операцій, які також відображені у цьому самому або іншому періоді в інших сукупних доходах або безпосередньо у складі капіталу.

Поточний податок – сума податків на прибуток, що підлягають сплаті (відшкодуванню) щодо оподаткованого прибутку (податкового збитку) за період. Оподатковуваний прибуток або збиток базується на оціночних показниках, якщо окрема фінансова звітність ухвалюється до моменту подання відповідних податкових декларацій. Інші податки, за винятком податку на прибуток, обліковуються у складі адміністративних та інших операційних витрат.

Відстрочений податок на прибуток розраховується за методом балансових зобов'язань відносно перенесених податкових збитків та тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їхньою балансовою вартістю для цілей фінансової звітності. Відповідно до виключення при первісному визнанні, відстрочений податок не визнається для тимчасових різниць, що виникають при первісному визнанні активу або зобов'язання у результаті операції, яка не є об'єднанням компаній і яка не впливає на фінансовий результат або оподатковуваний прибуток. Відстрочені податкові зобов'язання не обліковуються для тимчасових різниць при первісному визнанні гудвілу і, згодом, який не вираховується для цілей оподаткування. Активи та зобов'язання з відстроченого оподаткування визначаються із використанням ставок оподаткування, які введені в дію або практично були введені в дію станом на кінець звітного періоду і які, як очікується, застосовуватимуться у періоді, коли будуть сторновані тимчасові різниці або зараховані перенесені податкові збитки. Відстрочені податкові активи та зобов'язання було згорнуто лише по окремих компаніях Банку. Відстрочені податкові активи по тимчасових різницях, що зменшують оподатковувану базу, та перенесені податкові збитки відображаються лише тією мірою, в якій існує ймовірність отримання оподатковуваного прибутку, відносно якого можна буде реалізувати тимчасові різниці.

Невизначені податкові позиції. Керівництво оцінює невизначені податкові позиції Банку станом на кінець кожного звітного періоду. Така оцінка виконується виходячи з тлумачення Банку податкового законодавства, яке є чинним або фактично набуло чинності на кінець звітного періоду, та будь-якого відомого рішення судових або інших органів з подібних питань. Зобов'язання зі штрафів, процентів та податків, крім тих, що пов'язані з оподаткуванням прибутку, визнаються на підставі розрахованих керівництвом витрат, необхідних для врегулювання зобов'язання станом на кінець звітного періоду.

Резерви. Резерви – це зобов'язання нефінансового характеру із невизначеним строком або сумою. Резерви відображаються у фінансовій звітності, коли Банк має теперішнє юридичне або конструктивне зобов'язання у результаті минулих подій і коли існує імовірність того, що погашення такого зобов'язання потребуватиме відтоку ресурсів, які передбачають економічні вигоди, а суму цього зобов'язання можна розрахувати з достатнім рівнем впевненості.

3 **Основні принципи облікової політики** (**продовження**)

Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість. Кредиторська заборгованість за основною діяльністю визнається, якщо контрагент виконав свої зобов'язання за угодою, і обліковується за амортизованою вартістю.

Акціонерний капітал та емісійний дохід. Прості акції показуються у складі капіталу. Витрати, безпосередньо пов'язані з випуском нових акцій, показуються у складі капіталу як зменшення суми надходжень за вирахуванням податків. Перевищення справедливої вартості внесених у капітал сум над номінальною вартістю випущених акцій обліковується у складі капіталу як емісійний дохід.

Прибуток або збиток, що виникають в результаті операцій з акціонером, визнаються в складі капіталу як результат від операцій з акціонером.

Визнання доходів та витрат. Процентні доходи та витрати за всіма борговими інструментами відображаються відповідно до методу нарахування із використанням методу ефективної ставки відсотка. Цей метод включає до складу процентних доходів та витрат і розподіляє протягом всього періоду дії усі комісії, які виплачують або отримують сторони договору і які є невід'ємною частиною ефективної ставки відсотка, витрати за угодою, а також усі інші премії та дисконти.

Після 1 січня 2018 року Банк визнає відсотковий дохід за незнеціненими фінансовими активами на валову балансову вартість таких активів з використанням первісної ефективної ставки відсотка.

Для знецінених фінансових інструментів, відсотковий дохід розраховується як добуток чистої балансової вартості (амортизованої собівартості) і ефективної ставки відсотка.

До 1 січня 2018 року Банк визнавав відсотковий дохід за незнеціненими активами із застосуванням ефективної ставки відсотка до амортизованої вартості. Якщо виникали сумніви щодо можливості погашення кредитів або інших боргових інструментів, їх вартість зменшувалася до поточної вартості очікуваних грошових потоків, після чого процентний дохід обліковувався на основі ефективної ставки відсотка по даному інструменту, що використовувалась для оцінки збитку від зменшення корисності.

Комісійні, які є невід'ємною частиною ефективної ставки відсотка, включають комісійні, отримані або сплачені у зв'язку із створенням або придбанням фінансового активу чи випуском фінансового зобов'язання (наприклад, комісійні за оцінку кредитоспроможності, оцінку чи облік гарантій або застави, врегулювання умов надання інструменту та обробку документів за угодою). Комісійні за зобов'язання із надання кредиту за ринковими процентними ставками, отримані Банком, є невід'ємною частиною ефективної ставки відсотка, якщо існує імовірність того, що Банк укладе конкретний кредитний договір та не плануватиме реалізації кредиту протягом короткого періоду часу після його надання. Банк не відносить зобов'язання із надання кредитів до фінансових зобов'язань, що відображаються за справедливою вартістю через фінансовий результат.

Всі інші виплати, комісійні та інші доходи і витрати, як правило, обліковуються за методом нарахування залежно від ступеня завершеності конкретної операції, що визначається як частка фактично наданої послуги у загальному обсязі послуг, які мають бути надані. Комісія за синдиковані кредити відображається як дохід, коли операцію синдикування завершено і Банк не залишає собі частину кредитного пакету, або коли Банк залишає собі частину кредитного пакету за такою ж ефективною ставкою відсотка, що й інші учасники операції.

Виплати та комісійні в результаті переговорів або участі в переговорах про проведення операції для третьої сторони (наприклад, придбання кредитів, акцій або інших цінних паперів чи придбання або продаж компаній), які Банк отримує після завершення відповідної операції, відображаються після завершення зазначеної операції. Виплати за управління активами та інші консультаційні послуги з управління визнаються на основі відповідних угод про надання послуг, як правило, пропорційно витраченому часу. Виплати за управління активами, що стосуються інвестиційних фондів, визнаються пропорційно протягом періоду надання послуг. Той же принцип застосовується до послуг з управління коштами, фінансового планування та зберігання цінностей, які надаються протягом тривалого періоду часу.

Перерахунок іноземної валюти. Функціональною валютою Банку і валютою подання Банку є національна валюта України – українська гривня. Операції в іноземній валюті спочатку фіксуються у функціональній валюті, конвертованої за курсом, що діє на дату здійснення операції.

3 **Основні принципи облікової політики** (**продовження**)

Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземній валюті, перераховуються у функціональну валюту Банку за офіційним обмінним курсом НБУ станом на кінець кожного відповідного звітного періоду. Доходи і збитки від курсових різниць, що виникають у результаті перерахунку монетарних активів і зобов'язань у функціональну валюту Банку за офіційними обмінними курсами НБУ на кінець періоду, відображаються у складі прибутку чи збитку за період як прибутки мінус збитки від переоцінки іноземної валюти. Перерахунок за курсами на кінець періоду не застосовується до немонетарних статей, які оцінюються за первісною вартістю. Немонетарні статті, які оцінюються за справедливою вартістю, в іноземній валюті, в тому числі інструменти капіталу, перераховуються за курсами обміну на дату визначення справедливої вартості. Вплив змін обмінного курсу на справедливу вартість немонетарних статей, які оцінюються за справедливою вартістю, обліковується у складі прибутків або збитків від зміни справедливої вартості.

Курси валют. Основні курси обміну, що використовувалися для перерахунку сум в іноземній валюті, були такими:

	31 **грудня** 2018, UAH	31 **грудня** 2017, UAH	31 **грудня** 2016, UAH
1 долар США	27,688264	28,067223	24,000667
1 євро	31,714138	33,495424	26,223129

Активи у довірчому управлінні. Активи, які Банк утримує від свого імені, але за рахунок третіх сторін, не відображаються в окремому звіті про фінансовий стан. Для цілей розкриття інформації до операцій довірчого управління не включаються депозитарні послуги. Комісійні, отримані від операцій довірчого управління, відображені у складі доходу від виплат і комісійних.

Взаємозалік. Взаємозалік фінансових активів та зобов'язань, з подальшим включенням до окремого звіту про фінансовий стан лише їхньої чистої суми, може здійснюватися лише у випадку існування юридично визначеного права взаємозаліку визнаних сум, коли є намір провести розрахунок на основі чистої суми або одночасно реалізувати актив та розраховуватися за зобов'язаннями. Таке право на взаємозалік (а) не повинне залежати від майбутньої події та (б) повинне мати юридичну силу виконання в усіх наступних обставинах: (і) у ході нормального ведення бізнесу, (іі) у разі невиконання зобов'язань з платежів (події дефолту) та (ііі) у випадку неплатоспроможності чи банкрутства.

Прибуток на акцію. Прибуток на акцію розраховується шляхом поділу прибутку або збитку, що належить акціонеру Банку, на середньозважену кількість акцій з участю в обігу протягом звітного періоду.

Витрати на персонал та відповідні відрахування. Витрати на заробітну плату, внески до державного пенсійного фонду і фондів соціального страхування, оплачувані річні відпустки та лікарняні, премії, а також негрошові винагороди нараховуються у тому періоді, в якому відповідні послуги надавались працівниками Банку. У Банку відсутнє юридичне або конструктивне зобов'язання здійснювати пенсійні або інші подібні виплати, крім платежів за планом із встановленими внесками відповідно до законодавства.

Звітність за сегментами. Формат подання інформації про сегменти відповідає формату внутрішньої звітності, яка подається особі, відповідальній за прийняття операційних рішень Банку. Сегменти, чиї доходи, фінансові результати та активи перевищують 10% від загальних показників за всіма сегментами, розкриваються окремо.

4 **Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики**

Банк використовує оцінки та припущення, які впливають на суми, що відображаються у окремій фінансовій звітності, та на балансову вартість активів та зобов'язань протягом наступного фінансового періоду. Розрахунки та судження постійно оцінюються та базуються на попередньому досвіді керівництва та інших факторах, у тому числі на очікуваннях щодо майбутніх подій, які вважаються обґрунтованими за існуючих обставин. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, керівництво Банку також використовує професійні судження при застосуванні облікової політики. Професійні судження, які чинять найбільш суттєвий вплив на суми, що відображаються у фінансовій звітності, та оцінки, результатом яких можуть бути значні коригування балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового періоду, включають:

Визначення пов'язаної сторони та початкове визнання операцій з пов'язаними сторонами. У ході звичайної діяльності Банк здійснює операції з пов'язаними сторонами. МСФЗ 9 вимагає обліковувати фінансові інструменти при початковому визнанні за справедливою вартістю. За відсутності активного ринку таких операцій, для того щоб визначити, чи здійснювались такі операції за ринковими або неринковими ставками, використовуються професійні судження. Підставою для таких суджень є ціноутворення щодо подібних видів операцій з непов'язаними сторонами та аналіз ефективної ставки відсотка.

Збитки від зменшення корисності кредитів та авансів. Банк регулярно проводить оцінку якості кредитного портфеля та оцінює очікувані збитки від можливих втрат. Сума очікуваних кредитних збитків дорівнює 12-місячним очікуваним кредитним збиткам або очікуваним збиткам «протягом життя» фінансового інструменту, якщо відбулось значне погіршення кредитної якості після первісного визнання. Очікувані кредитні збитки протягом усього строку дії фінансового інструменту визнаються, якщо кредитний ризик за фінансовим інструментом значно збільшився з моменту первісного визнання.

Станом на 31 грудня 2018 року збільшення або зменшення розрахункових та прогнозних показників на 10% за кредитами з оцінкою очікуваних кредитних збитків в межах 12 місяців та з оцінкою кредитних збитків в межах сроку дії кредиту на груповій основі призвело б до збільшення або зменшення резерву під очікувані кредитні збитки на 136 мільйонів гривень.

Станом на 31 грудня 2018 року збільшення або зменшення фактичних збитків на 10% за знеціненими кредитами, що оцінюються на груповій основі, призвело б до збільшення або зменшення резерву під очікувані кредитні збитки на 494 мільйона гривень або 2 817 мільйонів гривень, відповідно (2017 рік: збільшення або зменшення резерву на зменшення корисності на 666 мільйонів гривень або на 1 487 мільйонів гривень, відповідно).

Станом 31 грудня 2018 року збільшення або зменшення на 10% фактичних збитків від окремих значних знецінених кредитів, що оцінюються на індивідуальній основі, внаслідок можливих відмінностей у сумах та строках грошових потоків призвело б до збільшення або зменшення резервів під очікувані кредитні збитки на 1 158 мільйонів гривень або 21 200 мільйонів гривень відповідно (2017 рік: збільшення або зменшення резерву під знецінення на 1 335 або на 18 398 мільйонів гривень відповідно).

Справедлива вартість інвестиційних цінних паперів за СВПЗ з вбудованим опціоном. Справедлива вартість інвестиційних цінних паперів за СВПЗ з вбудованим опціоном, які не котируються на активних ринках, визначається з використанням методів оцінки. У тих випадках, коли методи оцінки (наприклад, моделі) використовуються для визначення справедливої вартості, вони перевіряються і періодично переглядаються кваліфікованим персоналом. Наскільки це практично можливо, в моделях використовуються тільки спостережувані дані, але там, де це неможливо, наприклад, оцінки волатильності обмінних курсів, для визначення справедливої вартості потрібна певна ступінь судження. Якби волатильність збільшилася на 10% або зменшилася на 5%, то справедлива вартість інвестиційних цінних паперів за СВПЗ з вбудованим опціоном збільшилася б на 404 мільйона гривень або зменшилася б на 180 мільйонів гривень. Додаткова інформація представлена в Примітці 29.

Податкове законодавство. Податкове, валютне та митне законодавство України припускає можливість різних тлумачень. Див. Примітку 28.

5 **Запровадження нових або переглянутих стандартів та тлумачень**

Банк вперше застосував деякі поправки до стандартів, які вступають в силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2018 році або після цієї дати. Банк не застосовував достроково стандарти, роз'яснення або поправки, які були випущені, але не вступили в силу.

5 Запровадження нових або переглянутих стандартів та тлумачень (продовження)

Перераховані нижче нові та переглянуті стандарти та інтерпретації вступили в силу у звітному році, проте вони не мали впливу на цю фінансову звітність:

- Поправки до МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» - Поправки, що випливають з Щорічних поліпшень циклу 2014-2016 років (випущені в грудні 2016 року; застосовуються до річних періодів, які починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати).
- Поправки до МСФЗ (IFRS) 2 «Платіж на основі акцій» - поправки, які роз'яснюють класифікацію та оцінку платіжних операцій на основі акцій (випущені в червні 2016 року; застосовуються до річних періодів, що починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати).
- Поправки до МСБО (IAS) 28 "Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства (набувають чинності з 1 січня 2018 року).
- Поправки до МСФЗ 4 "Страхові контракти" - поправки, що стосуються взаємодії МСФЗ 4 і МСФЗ 9 (випущені у вересні 2016 року; застосовуються до річних періодів, що починаються 1 січня 2018 року).
- КТМФЗ (IFRIC) 22 – «Операції в іноземній валюті і попередня оплата» (випущені 8 грудня 2016 р. і вступають в силу для річних періодів, які починаються 1 січня 2018 р. або після цієї дати).
- Поправки до МСБО 40 «Інвестиційна власність» - Поправки для уточнення передачі власності в інвестиційну власність або з неї (випущені в грудні 2016 року; застосовуються до річних періодів, що починаються 1 січня 2018 року).

6 Нові положення бухгалтерського обліку

Нові та переглянуті МСФЗ, які були випущені, але ще не вступили в силу.

Нижче представлені стандарти та інтерпретації, які були випущені, але ще не набрали чинності на дату публікації окремої фінансової звітності Банку. Банк планує застосувати ці стандарти після їх вступу в силу.

***Поправки до МСФЗ** (IFRS)10 **та МСБО** (IAS) 28: «**Продаж або внесення активів в асоційовану компанію чи спільне підприємство інвестором**» (**випущені** 11 **вересня** 2014 **року і вступають в силу для річних періодів, які починаються після дати, визначеної Радою з міжнародних стандартів фінансової звітності**).* Поправки розглядають протиріччя між МСФЗ (IFRS) 10 та МСБО (IAS) 28, в частині обліку втрати контролю над дочірньою організацією, яка продається асоційованій компанії або спільному підприємству або вноситься до них. Поправки роз'яснюють, що прибуток або збиток, які виникають у результаті продажу або внеску активів, які представляють собою бізнес згідно з визначенням в МСФЗ (IFRS) 3, в угоді між інвестором і його асоційованою компанією або спільним підприємством, визнаються в повному обсязі. Однак прибуток або збиток, які виникають в результаті продажу або внеску активів, які не становлять собою бізнес, визнаються тільки в межах часток участі, наявних у інших, ніж компанія, інвесторів в асоційованій компанії або спільному підприємстві. Банк не очікує істотного ефекту від застосування цих поправок.

***Поправки до МСФЗ** (IAS) 19 «**Внесення змін до програми, скорочення програми або погашення зобов'язань за програмою**» (**вступає в силу для річних періодів, які починаються** 1 **січня** 2019 **року або після цієї дати**).* Поправки до МСФЗ (IAS) 19 розглядають порядок обліку у випадках, коли внесення змін до програми, скорочення програми або погашення зобов'язань за програмою відбувається протягом звітного періоду. Поправки роз'яснюють, що якщо внесення змін до програми, скорочення програми або погашення зобов'язань за програмою відбувається протягом звітного періоду, організація повинна:

- визначити вартість послуг поточного періоду стосовно решти періоду після внесення змін до програми, її скорочення або повного погашення зобов'язань за програмою, виходячи з актуарних припущень, використаних для переоцінки чистого зобов'язання (активу) програми з визначеною виплатою, що відображають винагороди, пропоновані за програмою , і активи програми після даної події;
- визначити чисту величину відсотків стосовно решти періоду після внесення змін до програми, її скорочення або повного погашення зобов'язань за програмою, з використанням: чистого зобов'язання (активу) програми з визначеною виплатою, що відображають винагороди, пропоновані за програмою, і активи програми після цього події; і ставки дисконтування, використаної для переоцінки цього чистого зобов'язання (активу) програми з визначеною виплатою.

6 **Нові положення бухгалтерського обліку** (**продовження**)

Поправки також роз'яснюють, що організація повинна спочатку визначити вартість послуг минулих періодів або прибуток або збиток від погашення зобов'язань за цією програмою, без урахування впливу граничної величини активу. Дана сума визнається в прибутку чи збитку. Потім організація повинна визначити вплив граничної величини активів після внесення змін до програми, її скорочення або повного погашення зобов'язань за програмою. Будь-яка зміна даного впливу, за винятком сум, включених в чисту величину відсотків, визнається у складі іншого сукупного доходу.

Банк не застосовував МСФЗ (IFRS) 19 достроково та не очікує, що ця поправка буде мати вплив на окрему фінансову звітність.

***МСФЗ** 16 «**Оренда**» (**випущений в січні** 2016 **року і вступає в силу для річних періодів**, **які починаються** 1 **січня** 2019 **року або після цієї дати**).* МСФЗ (IFRS) 16 замінює собою МСБО (IAS) 17 «Оренда», Роз'яснення КТМФЗ (IFRIC) 4 «Визначення наявності в угоді ознак оренди», Роз'яснення ПКР (SIC) 15 «Операційна оренда - стимули» і Роз'яснення ПКР (SIC) 27 «Визначення сутності операцій, які мають юридичну форму оренди». МСФЗ (IFRS) 16 встановлює принципи визнання, оцінки, подання та розкриття інформації про оренду і вимагає, щоб орендарі відображали усі договори оренди з використанням єдиної моделі обліку в балансі, аналогічно порядку обліку, передбаченому в МСБО (IAS) 17 для фінансової оренди. Стандарт передбачає два звільнення від визнання для орендарів - щодо оренди активів з низькою вартістю та короткострокової оренди (тобто оренди з терміном не більше 12 місяців). На дату початку оренди орендар буде визнавати зобов'язання щодо орендних платежів (тобто зобов'язання з оренди), а також актив, який представляє право користування базовим активом протягом терміну оренди (тобто актив у формі права користування). Орендарі будуть зобов'язані визнавати витрати на відсотки за зобов'язанням по оренді окремо від витрат по амортизації активу в формі права користування.

Орендарі також повинні будуть переоцінювати зобов'язання за орендою при настанні певної події (наприклад, зміні строків оренди, зміні майбутніх орендних платежів в результаті зміни індексу або ставки, що використовуються для визначення таких платежів). У більшості випадків орендар буде враховувати суми переоцінки зобов'язання по оренді в якості коригування активу в формі права користування.

Порядок обліку для орендодавця відповідно до МСФЗ (IFRS) 16 практично не змінюється в порівнянні з діючими на даний момент вимогами МСБО (IAS) 17. Орендодавці будуть продовжувати класифікувати оренду, використовуючи ті ж принципи класифікації, що і в МСБО (IAS) 17, виділяючи при цьому два види оренди: операційну і фінансову.

Крім цього, МСФЗ (IFRS) 16 вимагає від орендодавців і орендарів розкриття більшого обсягу інформації в порівнянні з МСБО (IAS) 17.

Банк не застосовував МСФЗ (IFRS) 16 достроково. Застосування МСФЗ 16 станом 1 січня 2019 року, за оцінками Банку на дату цієї звітності, призведе до збільшення активів (визнання активів з права користування) у сумі 1 674 мільйона гривень та збільшення зобов'язань (визнання зобов'язань орендаря з лізингу (оренди)) у сумі 1 664 мільйона гривень.

МСФЗ (IFRS) 17 «**Договори страхування**» (**випущений у травні** 2017 **року і вступає в дію з** 1 **січня** 2021 **року або після цієї дати**). МСФЗ 17 – це новий комплексний стандарт для договорів страхування, який розглядає питання визнання і оцінки, подання та розкриття інформації. Коли МСФЗ (IFRS) 17 вступить в силу, він замінить собою МСФЗ (IFRS) 4 «Договори страхування», який був випущений у 2005 році. МСФЗ (IFRS) 17 застосовується до всіх видів договорів страхування (наприклад, страхування життя і страхування, відмінного від нього, пряме страхування і перестрахування) незалежно від виду організації, яка випускає їх, а також до певних гарантій і фінансових інструментів з умовами дискреційної участі. Є декілька винятків із сфери застосування. Основна мета МСФЗ (IFRS) 17 полягає в наданні моделі обліку договорів страхування, яка є більш ефективною і послідовною для страховиків. На відміну від вимог МСФЗ (IFRS) 4, які в основному базуються на попередніх місцевих облікових політиках, МСФЗ (IFRS) 17 надає всебічну модель обліку договорів страхування, охоплюючи все доречні аспекти обліку. В основі МСФЗ (IFRS) 17 лежить загальна модель, доповнена наступним:

Ÿ певні модифікації для договорів страхування з прямою участю в інвестиційному доході (метод змінної винагороди);
Ÿ спрощений підхід (підхід на основі розподілу премії) в основному для короткострокових договорів.

МСФЗ (IFRS) 17 не є застосовним для Банку тому Банк очікує, що застосування цього стандарту не буде мати вплив на окрему фінансову звітність.

***Щорічні удосконалення МСФЗ**, **період** 2014-2017 **рр**.*

Дані удосконалення включають такі:

6 **Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)**

МСФЗ** (IFRS) 1 **Перше застосування міжнародних стандартів фінансової звітності - вилучення короткострокових винятків для організацій, які вперше застосовують МСФЗ (поправка набуває чинності з 1 січня 2018 року). Короткострокові вилучення, передбачені параграфами Е3-Е7 МСФЗ 1, були вилучені, оскільки вони виконали свою функцію. Ця зміна не застосовується до Банку.

***Поправки до МСФЗ** (IFRS) 4 «**Застосування МСФЗ** (IFRS) 9 «**Фінансові інструменти**» **разом з МСФЗ** (IFRS) 4 «**Договори страхування**»*

Дані поправки вирішують проблеми, що виникають у зв'язку з застосуванням нового стандарту для фінансових інструментів МСФЗ (IFRS) 9 до впровадження МСФР (IFRS) 17 «Договори страхування», який замінює МСФЗ (IFRS) 4. Поправки передбачають дві можливості для організацій, які випускають договори страхування: тимчасове звільнення від застосування МСФЗ (IFRS) 9 та методу накладання.

Тимчасове звільнення вперше застосовується у відношенні звітних періодів, які починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати. Організація може прийняти рішення щодо застосування методу накладення, коли вона вперше застосовує МСФЗ (IFRS) 9, і застосувати даний метод ретроспективно відносно фінансових активів, класифікованих за вибором організації при переході на МСФЗ (IFRS) 9. При цьому організація перераховує порівняльну інформацію, щоб відобразити метод накладення, у тому і тільки у тому випадку, коли вона перераховує порівняльну інформацію при застосуванні МСФЗ (IFRS) 9. Ці поправки не застосовані до Банку тому Банк не очікує впливу на окрему фінансову звітність.

***КТМФЗ** (IFRIC) 23 «**Невизначеність у відношенні податкових норм податку на прибуток**» (**Тлумачення застосовується для річних звітних періодів, які починаються з 1 січня 2019 року або після цієї дати**).* У тлумаченні розглядається облік податку на прибуток, коли податкові процедури передбачають невизначеність, яка впливає на застосування МСБО (IAS) 12. Роз'яснення не застосовується до податків або зборів, які не відносяться до сфери застосування МСБО (IAS) 12, а також не містять вимог щодо процентів та штрафів, пов'язаних з невизначеним податковими трактуваннями.

Організації необхідно вирішити, розглядати кожне невизначену податкове трактування окремо або разом з одним або декількома іншими невизначеними податковими трактуваннями. Необхідно використовувати підхід, який дозволить з більшою точністю прогнозувати результат вирішення невизначеності.

Оскільки Банк працює у складному податковому середовищі, застосування тлумачення може впливати на його окрему фінансову звітність та необхідну інформацію. Крім того, Банку можливо, буде потрібно встановити процеси та процедури отримання інформації, необхідної для своєчасного застосування тлумачення. Банк продовжує оцінювати можливий ефект застосування тлумачення на дату цієї фінансової звітності.

Поправки, що набувають чинності з 1 січня 2019 року або після цієї дати:

Поправки до МСФЗ (IFRS) 3 «Об'єднання бізнесу» - поправки, що з'явилися в результаті річного поліпшення циклу 2015-2017 років (випущені в грудні 2017 року; застосовуються до річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати).

У поправках пояснюється, що якщо організація отримує контроль над бізнесом, який є спільною операцією, то вона повинна застосовувати вимоги щодо об'єднання бізнесів, здійснюваного поетапно, включаючи переоцінку раніше були часткою участі в активах та зобов'язаннях спільної операції за справедливою вартістю. При цьому набувач повинен переоцінити всю наявну раніше частку участі в спільних операціях.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» - поправки, що стосуються функцій дострокового погашення з негативною компенсацією і зміни фінансових зобов'язань (випущені в жовтні 2017 року; застосовуються до річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати).

Поправки до МСФЗ (IAS) 12 «Податок на прибуток» - поправки, що випливають з річного поліпшення циклу 2015-2017 років (випущені в грудні 2017 року; застосовуються до річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати).

Поправки роз'яснюють, що податкові наслідки щодо дивідендів в більшій мірі пов'язані з минулими операціями чи подіями, які генерували розподіляється прибуток, ніж з розподілами між власниками. Отже, організація повинна визнавати податкові наслідки щодо дивідендів в прибутку чи збитку, іншого сукупного доходу або власного капіталу в залежності від того, де організація спочатку визнала такі минулі операції або події.

6 **Нові положення бухгалтерського обліку** (**продовження**)

Поправки до МСФЗ 11 «Угоди про спільну діяльність» - поправки, що випливають з річного поліпшення циклу 2015-2017 років (наслідки дивідендів з податку на прибуток) (випущені в грудні 2017 року; застосовуються до річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати).

Сторона, яка є учасником спільних операцій, але не має спільного контролю, може отримати спільний контроль над спільними операціями, діяльність в рамках яких є бізнес, як цей термін визначено в МСФЗ (IFRS) 3. У поправках пояснюється, що в таких випадках раніше були частки участі в даній спільної операції не переоцінювати.

Поправки до МСФЗ (IAS) 19 «Виплати працівникам» - поправки, що стосуються поправок, скорочень або розрахунків за планом (випущені в лютому 2018 роки; застосовуються до річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати).

Поправки до МСБО 28 «Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства» - Поправки, що стосуються довгострокових часткою участі в асоційованих та спільних підприємствах (випущені в жовтні 2017 року; застосовуються до річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати).

Поправки до МСФЗ (IAS) 23 «Витрати за запозиченнями» - поправки, що випливають з річного поліпшення циклу 2015-2017 років (випущені в грудні 2017 року; застосовуються до річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати).

Поправки роз'яснюють, що організація повинна враховувати позики, отримані спеціально для придбання кваліфікованого активу, в рамках позик на спільні цілі, коли завершені практично всі роботи, необхідні для підготовки цього активу до використання за призначенням або продажу.

Банк не очікує, що зазначені поправки матимуть суттєвий вплив на цю окрему фінансову звітність.

***Поправки, що набувають чинності з** 1 **січня** 2020 **року або після цієї дати**:*

Поправки до МСФЗ (IFRS) 2, МСФЗ (IFRS) 3, МСФЗ (IFRS) 6, МСФЗ (IFRS) 14, МСБО (IAS) 1, МСБО (IAS) 8, МСБО (IAS) 34, МСБО (IAS) 37, МСБО (IAS) 38, КТМФЗ (IFRIC) 12, КТМФЗ (IFRIC) 19, КТМФЗ (IFRIC) 20, КТМФЗ (IFRIC) 22, та ПКТ (SIC) -32.

Банк не очікує, що зазначені поправки матимуть суттєвий вплив на цю окрему фінансову звітність.

7 **Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви**

У мільйонах українських гривень	31 **грудня** 2018 **р.**	31 **грудня** 2017 **р.**
Грошові кошти в касі	15 905	14 256
Залишок на рахунку в НБУ	6 061	4 766
Залишок на рахунку та обов'язкові резерви в Центральному банку Кіпру	1 682	1 775
Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» в банках		
- Україна	5	7
- ОЕСР	3 549	4 461
- Інші країни, крім ОЕСР	173	31
Мінус: резерв під очікувані кредитні збитки в межах 12 місяців	(15)	-
Всього грошових коштів та їх еквівалентів та обов'язкових резервів	27 360	25 296

7 **Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви** (**продовження**)

Станом на 31 грудня 2018 року обов'язкові резерви на рахунках філії Банку на Кіпрі зберігалися в Центральному банку Кіпру на загальну суму 96 мільйонів гривень (на 31 грудня 2017 року: 100 мільйонів гривень). Крім того, станом на 31 грудня 2018 року кошти в філії Банку на Кіпрі в сумі 1 586 мільйонів гривень (на 31 грудня 2017 року: 1 675 мільйонів гривень) були обмежені у використанні аналогічним чином як обов'язкові резерви і були не доступні для операційної діяльності.

Оскільки відповідні ліквідні активи не можна використовувати для фінансування поточної діяльності Банку, для цілей складання окремого звіту про рух грошових коштів 1 682 мільйона гривень таких коштів було виключено зі складу грошових коштів та їх еквівалентів (на 31 грудня 2017 року: 1 775 мільйонів гривень).

У мільйонах українських гривень	31 **грудня** 2018 **р.**	31 **грудня** 2017 **р.**
Всього грошових коштів та їх еквівалентів та обов'язкових резервів	27 360	25 296
Мінус: обов'язковий резерв та обмежені у використанні кошти	(1 683)	(1 775)
Грошові кошти та їх еквіваленти для цілей складання окремого звіту про рух грошових коштів	25 677	23 521

Станом на 31 грудня 2018 року залишок на рахунку в НБУ, наданий у забезпечення кредиту рефінансування, отриманого від НБУ, становив 1 294 мільйона гривень (на 31 грудня 2017 року: 1 294 мільйона гривень). Див. Примітки 14 та 28. Ці кошти були доступні для фінансування поточних операцій Банку.

Для цілей визначення очікуваних кредитних збитків Банк оцінює всі фінансові активи у складі грошових коштів та їх еквівалентів та обов'язкових резервів на індивідуальній основі із використанням рейтингів та показників імовірності дефолтів, оприлюднених міжнародними рейтинговими агентствами Fitch Ratings, Moody's і Standard&Poor's, які мають безперервну, цілісну та багаторічну історію щодо дефолтів.

За кореспондентським рахунком в НБУ, проводиться оцінка контрагента відповідно до найвищого рейтингу за національною шкалою.

Кредитні рейтинги станом на 31 грудня 2018 року основані на рейтингах міжнародної рейтингової агенції Moody's, за умови їх наявності, або на рейтингах інших міжнародних рейтингових агенцій, трансформованих до найближчого еквівалента за шкалою рейтингів Moody's:

У мільйонах українських гривень	**Грошові кошти в касі**	**Залишки на рахунках у центральних банках, у тому числі обов'язкові резерви**	**Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» в банках**	**Всього**
Грошові кошти в касі	15 905	-	-	15 905
Залишки на рахунках у центральних банках	-	7 743	-	7 743
Рейтинг Aa1-Aa2	-	-	2 625	2 625
Рейтинг A1-A2	-	-	829	829
Рейтинг Baa1-Baa3	-	-	68	68
Рейтинг Ba2-Ba3	-	-	24	24
Рейтинг Caa1-Caa2	-	-	138	138
Без рейтингу	-	-	43	43
Всього грошових коштів та їх еквівалентів та обов'язкових резервів, загальна сума	15 905	7 743	3 727	27 375

7 **Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви** (**продовження**)

Кредитні рейтинги станом на 31 грудня 2017 року основані на рейтингах міжнародної рейтингової агенції Moody's, за умови їх наявності, або на рейтингах інших міжнародних рейтингових агенцій, трансформованих до найближчого еквівалента за шкалою рейтингів Moody's:

У мільйонах українських гривень	**Грошові кошти в касі**	**Залишки на рахунках у центральних банках, у тому числі обов'язкові резерви**	**Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» в банках**	**Всього**
Не прострочені та не знецінені				
Грошові кошти в касі	14 256	-	-	14 256
Залишки на рахунках у центральних банках	-	6 541	-	6 541
Рейтинг Aa1-Aa3	-	-	3 881	3 881
Рейтинг A1-A3	-	-	495	495
Рейтинг Baa3	-	-	20	20
Рейтинг Ba2-Ba3	-	-	22	22
Рейтинг Caa1	-	-	6	6
Рейтинг Caa3	-	-	3	3
Без рейтингу	-	-	72	72
Всього грошових коштів та їх еквівалентів та обов'язкових резервів	14 256	6 541	4 499	25 296

Значні негрошові операції, що стосувалися змін у операційних активах та зобов'язаннях

Протягом 2018 року, у зв'язку з отриманням додаткової інформації Банк повернув на баланс заборгованість за кредитами та авансами клієнтів та, відповідно, відкоригував (зменшив) балансову вартість майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя у сумі 5 613 мільйони гривень.

Аналіз грошових коштів та їх еквівалентів і обов'язкових резервів за географічним принципом, строками погашення та процентними ставками поданий у Примітці 26.

8 **Кредити та аванси клієнтам**

У мільйонах українських гривень	31 **грудня** 2018 **р.**	31 **грудня** 2017 **р.**	31 **грудня** 2016 **(перераховано)**
Кредити та дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом, що управляються як окремий портфель	212 795	185 575	191 139
Кредити юридичним особам	5 648	3 330	2 639
Кредити фізичним особам – кредитні картки	45 314	30 354	19 749
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	12 923	9 130	9 045
Кредити фізичним особам – споживчі кредити	4 193	3 144	1 069
Кредити фізичним особам – кредити на придбання автомобіля	332	264	264
Кредити фізичним особам – інші кредити	672	660	1 054
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	8 251	4 210	2 494
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом – юридичні особи	710	191	307
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом – фізичні особи	654	197	164
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом – підприємства малого та середнього бізнесу (МСП)	248	126	-
Придбані/створені знецінені кредити	196	-	-
Всього кредитів та авансів клієнтам, загальна сума	291 936	237 181	227 924
Мінус: резерв під очікувані кредитні збитки/резерв на зменшення корисності кредитів	(241 796)	(198 846)	(195 308)
Всього кредитів та авансів клієнтам	50 140	38 335	32 616

Станом на 31 грудня 2018, 2017 та 2016 років категорія «Кредити, що управляються як окремий портфель» включає в себе непрацюючі кредити, які були видані до 19 грудня 2016 року. На думку керівництва, цей портфель має аналогічні показники кредитного ризику, незалежно від класифікації за галуззю економіки та напрямом комерційної діяльності на дату видачі таких кредитів. Станом на 31 грудня 2018 року Банк визнав збитки 209 453 мільйони гривень резерву під очікувані кредитні збитки за цими кредитами (31 грудня 2017 року: резерву під зменшення корисності - 181 887 мільйонів гривень; 31 грудня 2016 року: резерву під зменшення корисності - 180 114 мільйона гривень).

8 **Кредити та аванси клієнтам** (**продовження**)

У таблиці нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості кредитів та авансів клієнтам у 2018 році:

У мільйонах українських гривень	**Валова балансова вартість на** 1 **січня** 2018	Переведення кредитів в категорію: З оцінкою очікуваних кредитних збитків в межах 12 місяців	Переведення кредитів в категорію: З оцінкою кредитних збитків в межах строку дії кредиту	Переведення кредитів в категорію: Знецінені кредити	Припинення визнання фінансових інструментів	Нові визнані фінансові активи	Інші зміни валової балансової вартості	Курсові різниці	**Валова балансова вартість на** 31 **грудня** 2018
З оцінкою очікуваних кредитних збитків в межах 12 **місяців**	31 176	4 924	(5 202)	(252)	(16 133)	35 081	(3 868)	39	45 765
Кредити, що управляються як окремий портфель	4	-	(9)	-	(4)	-	(32)	41	-
Кредити юридичним особам	1 476	496	(518)	(22)	(1 542)	2 952	486	(2)	3 326
Кредити фізичним особам – кредитні картки	24 393	3 414	(3 623)	(128)	(10 596)	15 788	3 204	-	32 452
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	257	119	(23)	(66)	(25)	719	(72)	-	909
Кредити фізичним особам – споживчі кредити	2 873	220	(171)	(8)	(1 929)	8 451	(5 503)	-	3 933
Кредити фізичним особам – кредити на придбання автомобіля	2	1	-	(1)	-	-	(1)	-	1
Кредити фізичним особам – інші кредити	17	-	-	-	(52)	75	(1)	-	39
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	1 858	451	(614)	(20)	(1 937)	5 695	(1 651)	-	3 782
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	296	223	(244)	(7)	(48)	1 401	(298)	-	1 323
З оцінкою кредитних збитків в межах строку дії кредиту	2 806	(4 232)	5 351	(2 100)	(1 326)	1 524	(392)	(75)	1 556
Кредити, що управляються як окремий портфель	502	-	9	(12)	(433)	-	(17)	(39)	10
Кредити юридичним особам	269	(496)	532	(28)	(244)	322	(71)	-	284
Кредити фізичним особам – кредитні картки	1 142	(2 839)	3 657	(1 694)	(371)	482	219	-	596
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	444	(46)	93	(91)	(36)	28	(70)	(9)	313
Кредити фізичним особам – споживчі кредити	132	(209)	171	(63)	(96)	342	(257)	-	20
Кредити фізичним особам – кредити на придбання автомобіля	2	-	-	-	-	-	(1)	-	1
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	242	(430)	629	(171)	(213)	356	(195)	-	218
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	73	(212)	260	(41)	67	(6)	-	(27)	114
Знецінені кредити	229 169	(692)	(149)	2 352	(464)	65	15 059	(921)	244 419
Кредити, що управляються як окремий портфель	199 841	-	-	12	(96)	-	13 665	(637)	212 785
Кредити юридичним особам	1 893	-	(14)	50	(21)	1	164	(35)	2 038
Кредити фізичним особам – кредитні картки	10 962	(574)	(32)	1 822	(179)	39	226	2	12 266
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	11 260	(73)	(70)	157	(66)	4	665	(176)	11 701
Кредити фізичним особам – споживчі кредити	226	(10)	-	71	(20)	13	(39)	(1)	240
Кредити фізичним особам – кредити на придбання автомобіля	332	(1)	-	1	(3)	-	4	(3)	330
Кредити фізичним особам – інші кредити	761	-	-	-	(36)	5	(57)	(40)	633
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	3 734	(22)	(16)	190	(43)	8	431	(31)	4 251
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	160	(12)	(17)	49	-	(5)	-	-	175
Придбані/створені знецінені кредити	189				(2)	2	7	-	196
Всього кредитів та авансів клієнтам, загальна сума	263 340	-	-	-	(17 925)	36 672	10 806	(957)	291 936

8 **Кредити та аванси клієнтам (продовження)**

У таблиці нижче представлений аналіз зміни резерву під очікувані кредитні збитки у 2018 році:

У мільйонах українських гривень	**Резерв під очікувані кредитні збитки на 1 січня** 2018	Переведення кредитів в категорію: З оцінкою очікуваних кредитних збитків в межах 12 місяців	Переведення кредитів в категорію: З оцінкою кредитних збитків в межах строку дії кредиту	Переведення кредитів в категорію: Знецінені кредити	Припинення визнання фінансових інструментів	Нові визнані фінансові активи	Зміни параметрів ризику за звітний період	Коригування процентного доходу за знеціненими кредитами	Списані протягом року	Курсові різниці	**Резерв під очікувані кредитні збитки на 31 грудня** 2018
Резерв під очікувані кредитні збитки в межах 12 місяців	918	1 377	(833)	(9)	(280)	563	(699)	-	-	-	1 037
Кредити, що управляються як окремий портфель	2	-	(2)	-	-	-	(1)	-	-	1	-
Кредити юридичним особам	246	39	(216)	(1)	(31)	98	(13)	-	-	(1)	121
Кредити фізичним особам – кредитні картки	555	1 225	(570)	(5)	(212)	310	(581)	-	-	-	722
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	6	66	(1)	(2)	(1)	14	(63)	-	-	-	19
Кредити фізичним особам – споживчі кредити	35	8	(4)	-	(3)	16	(13)	-	-	-	39
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	57	27	(28)	(1)	(32)	66	(1)	-	-	-	88
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	17	12	(12)	-	(1)	59	(27)	-	-	-	48
Резерв під очікувані кредитні збитки в межах строку дії кредиту	293	(889)	930	(965)	(40)	47	1 039	-	-	(1)	414
Кредити, що управляються як окремий портфель	6	-	2	(2)	-	-	(3)	-	-	-	3
Кредити юридичним особам	21	(39)	227	(3)	(6)	16	(128)	-	-	-	88
Кредити фізичним особам – кредитні картки	161	(812)	598	(895)	(17)	12	1 199	-	-	-	246
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	73	(10)	35	(11)	(3)	8	(52)	-	-	(1)	39
Кредити фізичним особам – споживчі кредити	8	(6)	4	(6)	(1)	1	10	-	-	-	10
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	19	(15)	40	(46)	(13)	7	31	-	-	-	23
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	5	(7)	24	(2)	-	3	(18)	-	-	-	5
Резерв під очікувані кредитні збитки - знецінені кредити	224 997	(488)	(97)	974	(319)	47	6 033	9 985	(25)	(938)	240 169
Кредити, що управляються як окремий портфель	196 546	-	-	2	(96)	-	5 432	8 215	-	(649)	209 450
Кредити юридичним особам	1 810	-	(11)	4	(15)	1	(20)	259	-	(40)	1 988
Кредити фізичним особам – кредитні картки	10 761	(413)	(28)	900	(119)	38	410	366	-	-	11 915
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	10 768	(57)	(34)	14	(31)	1	101	679	(21)	(174)	11 246
Кредити фізичним особам – споживчі кредити	221	(2)	-	6	(4)	1	(5)	20	-	(1)	236
Кредити фізичним особам – кредити на придбання автомобіля	332	-	-	-	(1)	-	(2)	6	(1)	(4)	330
Кредити фізичним особам – інші кредити	731	-	-	-	(27)	1	(46)	9	-	(41)	627
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	3 683	(11)	(12)	46	(24)	5	131	431	(3)	(29)	4 217
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	145	(5)	(12)	2	(2)	-	32	-	-	-	160
Резерв під очікувані кредитні - придбані/створені знецінені кредити	132	-	-	-	(1)	1	31	13	-	-	176
Всього резерву під очікувані кредитні збитки	226 340	-	-	-	(640)	658	6 404	9 998	(25)	(939)	241 796

8 **Кредити та аванси клієнтам** (**продовження**)

За 2018 рік кредити та аванси клієнтам, які Банк списав за рахунок резервів сформованих в минулих роках, було відшкодовано в загальній сумі 360 мільйонів гривень включаючи відшкодування 249 мільйонів гривень за кредитними картками, 106 мільйонів гривень за кредитами юридичним особам та 5 мільйонів гривень за кредитами підприємствам малого та середнього бізнесу. Сума відшкодування була кредитована безпосередньо до відрахування на зменшення корисності кредитів та авансів клієнтам. Див. Примітку 21.

У таблиці нижче представлений аналіз зміни резерву на зменшення корисності у 2017 році:

У мільйонах українських гривень	**Кредити щоуправляються як окремий портфель**	**Кредити юридичним особам**	**Кредити фізичним особам**					**МСП**	**Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом**	**Всього**
			Кредитні картки	**Іпотечні кредити**	**Кредити на придбання автомобіля**	**Споживчі кредити**	**Інші кредити**			
Резерв на зменшення корисності кредитів на 1 **січня** 2017 **(перераховано**)	180 114	1 377	4 048	7 036	251	108	709	1 592	73	195 308
Резерв на зменшення корисності кредитів протягом періоду	6 308	256	517	62	(15)	22	(79)	291	17	7 379
Кредити та аванси клієнтам, списані протягом періоду як безнадійні	(5 863)	(1)	-	-	-	-	-	-	-	(5 864)
Повернення раніше списаної безнадійної заборгованості за кредитами, що надані клієнтам	-	17	221	4	13	-	12	37	-	304
Курсові різниці	1 328	71	2	263	6	-	4	45	-	1 719
Резерв на зменшення корисності кредитів на 31 **грудня** 2017	181 887	1 720	4 788	7 365	255	130	646	1 965	90	198 846

Концентрація клієнтського кредитного портфелю за галузями економіки та напрямками комерційної діяльності була такою:

У мільйонах українських гривень	31 **грудня** 2018**р**.		31 **грудня** 2017**р**.		31 **грудня** 2016**р**. **(перераховано**)	
	Сума	%	**Сума**	%	**Сума**	%
Кредити, що управляються як окремий портфель	212 795	73	185 575	79	191 139	84
Кредити фізичним особам	64 284	22	43 749	18	31 345	14
Кредити юридичним особам						-
АПК та харчова промисловість	2 298	1	1 234	1	893	-
Товари народного споживання	771	-	570	-	215	-
Інше	3 289	1	1 717	1	1 838	1
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)						-
Надання побутових, індивідуальних та професійних послуг	2 664	1	1 114	-	1 125	1
АПК та харчова промисловість	1 934	1	170	-	293	-
Товари народного споживання	1 240	-	79	-	250	-
Інфраструктура	556	-	2 723	1	417	-
Інше	2 105	1	250	-	409	-
Всього кредитів та авансів клієнтам, **загальна сума**	291 936	100	237 181	100	227 924	100

8 **Кредити та аванси клієнтам** (**продовження**)

Станом на 31 грудня 2018 року загальна сума кредитів найбільшим 10 клієнтам Банку складала 60 814 мільйона гривень (31 грудня 2017 року: 54 720 мільйонів гривень; 31 грудня 2016 року: 53 193 мільйони гривень) або 21% від загальної вартості кредитного портфеля (31 грудня 2017 та 2016 років: 23%). Резерв під очікувані кредитні збитки (31 грудня 2017 та 2016 років: зменшення корисності кредитів), пов'язаний з цими позичальниками становив 60 814 мільйона гривень (на 31 грудня 2017 року: 54 720 мільйонів гривень; 31 грудня 2016 року: 52 975 мільйонів гривень).

Нижче показана дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом (загальна сума інвестицій у лізинг) та її поточна вартість на 31 грудня 2018 року:

У мільйонах українських гривень	**До погашення протягом** 1 **року**	**До погашення протягом** 1-5 **років**	**До погашення після** 5 **років**	**Всього**
Дебіторська заборгованість за платежами з фінансового лізингу на 31 **грудня** 2018 **р**.	5 697	7 606	1 332	14 635
Неотриманий фінансовий дохід	(928)	(1 847)	(110)	(2 885)
Поточна вартість дебіторської заборгованості за платежами з лізингу на 31 **грудня** 2018 **р**.	4 769	5 759	1 222	11 750
Мінус: резерви під очікувані кредитні збитки	(3 585)	(3 896)	(1 034)	(8 515)
Всього дебіторської заборгованості за платежами з лізингу	1 184	1 863	188	3 235

Нижче показана дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом (загальна сума інвестицій у лізинг) та її поточна вартість на 31 грудня 2017 року:

У мільйонах українських гривень	**До погашення протягом** 1 **року**	**До погашення протягом** 1-5 **років**	**До погашення після** 5 **років**	**Всього**
Дебіторська заборгованість за платежами з фінансового лізингу на 31 **грудня** 2017 **р**.	3 703	8 385	2 874	14 962
Неотриманий фінансовий дохід	(1 422)	(3 421)	(500)	(5 343)
Поточна вартість дебіторської заборгованості за платежами з лізингу на 31 **грудня** 2017 **р**.	2 281	4 964	2 374	9 619
Мінус: резерви на зменшення корисності	(1 755)	(3 785)	(1 903)	(7 443)
Всього дебіторської заборгованості за платежами з лізингу	526	1 179	471	2 176

8 **Кредити та аванси клієнтам** (**продовження**)

Нижче показана дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом (загальна сума інвестицій у лізинг) та її поточна вартість на 31 грудня 2016 року:

У мільйонах українських гривень	**До погашення протягом** 1 **року**	**До погашення протягом** 1-5 **років**	**До погашення після** 5 **років**	**Всього**
Дебіторська заборгованість за платежами з фінансового лізингу на 31 **грудня** 2016 **р**. (**як перераховано**)	2 766	12 199	8 017	22 982
Неотриманий фінансовий дохід	(1 644)	(4 501)	(1 377)	(7 522)
Поточна вартість дебіторської заборгованості за платежами з лізингу на 31 **грудня** 2016 **р**. (**як перераховано**)	1 122	7 698	6 640	15 460
Мінус: резерви на зменшення корисності	(774)	(5 806)	(5 164)	(11 744)
Всього дебіторської заборгованості за платежами з лізингу (**перераховано**)	348	1 892	1 476	3 716

8 **Кредити та аванси клієнтам (продовження)**

У таблиці нижче представлений аналіз кредитів за кредитною якістю у 2018 році:

У мільйонах українських гривень	**Кредити, що управляються як окремий портфель**	**Кредити юридичним особам**	**Кредити фізичним особам**					**МСП**	**Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом – юридичні особи**	**Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом – фізичні особи**	**Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом – підприємства малого та середнього бізнесу (МСП)**	**Всього**
			Кредитні картки	**Іпотечні кредити**	**Кредити на придбання автомобіля**	**Споживчі кредити**	**Інші кредити**					
З оцінкою очікуваних кредитних збитків в межах 12 місяців												
Не прострочені												
Кредити великим позичальникам	-	1 266	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 266
Кредити середнім позичальникам	-	2 003	-	-	-	-	-	936	559	-	95	3 593
Кредити малим позичальникам	-	45	-	-	-	-	-	2 751	13	-	76	2 885
Кредити від 1 до 100 мільйонів гривень	-	-	19	180	-	1	22	-	-	19	-	241
Кредити менше 1 мільйона гривень	1	-	31 443	717	1	3 883	13	-	-	525	-	36 583
Прострочені менше ніж 30 днів	-	17	990	7	-	49	5	91	4	22	8	1 193
Всього кредитів та авансів клієнтам з оцінкою очікуваних кредитних збитків протягом 12 місяців	1	3 331	32 452	904	1	3 933	40	3 778	576	566	179	45 761
З оцінкою кредитних збитків в межах сроку дії кредиту												
не прострочені	31	282	35	286	1	-	-	179	95	-	4	913
прострочені менше ніж 30 днів	-	-	21	5	-	-	-	6	-	1	-	33
прострочені від 31 до 90 днів	-	2	542	6	-	19	-	33	1	4	9	616
прострочені більше ніж 90 днів	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Всього кредитів та авансів клієнтам з оцінкою очікуваних кредитних збитків протягом всього терміну дії договору	31	284	598	297	1	19	-	218	96	5	13	1 562
Знецінені кредити												
не прострочені	13 820	248	65	73	1	5	13	24	7	1	2	14 259
прострочені менше ніж 30 днів	4 435	-	14	17	-	-	1	11	4	-	-	4 482
прострочені від 31 до 90 днів	201	5	24	5	-	1	-	7	-	-	1	244
прострочені від 91 до 180 днів	157	15	484	17	-	14	1	38	1	2	3	732
прострочені від 181 до 360 днів	5 248	12	627	18	-	9	3	87	-	2	6	6 012
прострочені більше ніж 361 день	188 902	1 753	11 050	11 592	329	212	614	4 088	26	78	44	218 688
Всього знецінених кредитів та авансів клієнтам	212 763	2 033	12 264	11 722	330	241	632	4 255	38	83	56	244 417
Придбані/створені знецінені кредити	-	-	-	192	1	-	2	1				196
Мінус: резерв під очікувані кредитні збитки в межах 12 місяців	-	(121)	(722)	(19)	-	(39)	-	(88)	(33)	(5)	(10)	(1 037)
Мінус: резерв під очікувані кредитні збитки в межах сроку дії кредиту	(3)	(88)	(246)	(39)	-	(10)	-	(23)	(4)	-	(1)	(414)
Мінус: резерв під очікувані кредитні збитки - знецінені кредити	(209 450)	(1 988)	(11 915)	(11 246)	(330)	(236)	(627)	(4 217)	(31)	(82)	(47)	(240 169)
Мінус: резерв під очікувані кредитні - придбані/створені знецінені кредити	-	-	-	(173)	(1)	-	(1)	(1)				(176)
Всього кредитів та авансів клієнтам	3 342	3 451	32 431	1 638	2	3 908	46	3 923	642	567	190	50 140

8 **Кредити та аванси клієнтам** (**продовження**)

У таблиці нижче представлений аналіз кредитів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2017 року:

У мільйонах українських гривень	**Кредити юридичним особам**	**Кредити фізичним особам**					**МСП**	**Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом**	**Всього**
		Кредитні картки	**Іпотечні кредити**	**Кредити на придбання автомобіля**	**Споживчі кредити**	**Інші кредити**			
Не прострочені та не знецінені									
- Великі позичальники з кредитною історією у Банку більше 2 років	573	-	-	-	-	-	-	-	573
- Великі нові позичальники з кредитною історією у Банку менше 2 років	398	-	-	-	-	-	-	-	398
- Кредити середнім позичальникам	1 063	-	-	-	-	14	167	165	1 409
- Кредити малим позичальникам	115	-	-	-	-	-	1 752	30	1 897
- Кредити від 1 до 100 мільйонів гривень	-	4	186	-	-	-	-	-	190
- Кредити менше 1 мільйона гривень	-	24 330	596	6	2 963	99	-	125	28 119
Всього не прострочених та не знецінених	2 149	24 334	782	6	2 963	113	1 919	320	32 586
Прострочені, але не знецінені									
- прострочені менше ніж 30 днів	39	1 020	40	-	48	5	63	48	1 263
- прострочені від 31 до 90 днів	25	340	35	1	15	4	26	16	462
Всього прострочених, але не знецінених	64	1 360	75	1	63	9	89	64	1 725
Кредити, визначені як індивідуально знецінені (загальна сума)									
- не прострочені	22 291	-	22	-	-	-	-	-	22 313
- прострочені менше ніж 30 днів	262	-	-	-	-	-	-	-	262
- прострочені від 31 до 90 днів	9 107	-	-	-	-	-	-	922	10 029
- прострочені від 91 до 180 днів	707	284	17	1	9	6	17	7 938	8 979
- прострочені від 181 до 360 днів	132 687	423	59	-	7	55	56	288	133 575
- прострочені більше ніж 361 день	12 331	4 070	8 178	256	102	817	1 871	87	27 712
Всього індивідуально знецінених кредитів (**загальна сума**)	177 385	4 777	8 276	257	118	878	1 944	9 235	202 870
Мінус: резерви на зменшення корисності	(175 907)	(4 904)	(7 366)	(255)	(130)	(876)	(1 965)	(7 443)	(198 846)
Всього кредитів та авансів клієнтам	3 691	25 567	1 767	9	3 014	124	1 987	2 176	38 335

8 **Кредити та аванси клієнтам** (**продовження**)

Нижче поданий аналіз кредитів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2016 року:

У мільйонах українських гривень	**Кредити юридичним особам**	**Кредити фізичним особам**					**МСП**	**Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом**	**Всього**
		Кредитні картки	**Іпотечні кредити**	**Кредити на придбання автомобіля**	**Споживчі кредити**	**Інші кредити**			
Не прострочені та не знецінені									
- Великі позичальники з кредитною історією у Банку більше 2 років	391	116	-	-	-	-	-	-	507
- Великі нові позичальники з кредитною історією у Банку менше 2 років	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Кредити середнім позичальникам	1 082	-	-	-	-	25	144	201	1 452
- Кредити малим позичальникам	300	-	-	-	-	-	503	46	849
- Кредити від 1 до 100 мільйонів гривень	-	15	289	-	-	-	-	1	305
- Кредити менше 1 мільйона гривень	-	14 875	661	11	951	374	-	90	16 962
Всього не прострочених та не знецінених	1 773	15 006	950	11	951	399	647	338	20 075
Прострочені, але не знецінені									
- прострочені менше ніж 30 днів	57	632	97	1	10	24	39	45	905
- прострочені від 31 до 90 днів	51	277	56	-	3	23	17	18	445
Всього прострочених, але не знецінених	108	909	153	1	13	47	56	63	1 350
Кредити, визначені як індивідуально знецінені (загальна сума)									
- не прострочені	161 960	-	-	-	-	16	-	14 985	176 961
- прострочені менше ніж 30 днів	4 939	-	-	-	-	-	-	1	4 940
- прострочені від 31 до 90 днів	5 317	-	-	-	-	-	-	-	5 317
- прострочені від 91 до 180 днів	650	202	71	-	1	36	24	5	989
- прострочені від 181 до 360 днів	343	276	147	1	2	67	53	3	892
- прострочені більше ніж 361 день	3 338	3 485	7 727	251	102	718	1 714	65	17 400
Всього індивідуально знецінених кредитів (загальна сума)	176 547	3 963	7 945	252	105	837	1 791	15 059	206 499
Мінус: резерви на зменшення корисності	(169 596)	(4 048)	(7 037)	(251)	(108)	(932)	(1 592)	(11 744)	(195 308)
Всього кредитів та авансів клієнтам (перераховано)	8 832	15 830	2 011	13	961	351	902	3 716	32 616

8 **Кредити та аванси клієнтам** (**продовження**)

Фінансовий вплив заставного забезпечення показаний шляхом окремого розкриття вартості забезпечення для (і) фінансових активів, заставне забезпечення та інші інструменти підвищення кредитної якості яких дорівнюють балансовій вартості активу чи перевищують її («активи з надлишковим заставним забезпеченням»), та (іі) фінансових активів, заставне забезпечення та інші інструменти підвищення кредитної якості яких менше балансової вартості активу («активи з недостатнім заставним забезпеченням»). Іпотечні кредити забезпечені відповідними об'єктами житлової нерухомості. Кредити на придбання автомобіля забезпечені відповідними автомобілями. Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу забезпечені відповідними об'єктами комерційної нерухомості, обладнанням та автомобілями для комерційних перевезень. Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом від фізичних та юридичних осіб забезпечена автомобілями та об'єктами нерухомості. До поданої нижче таблиці не включені кредити за кредитними картками, споживчі кредити та частина кредитів підприємствам малого і середнього бізнесу у сумі 1 343 мільйони гривень (на 31 грудня 2017 року: 622 мільйона гривень; 31 грудня 2016 року: 552 мільйона гривень), оскільки їх надання не вимагає заставного забезпечення.

Нижче показаний вплив забезпечення станом на 31 грудня 2018 року:

	Активи з надлишковим заставним забезпеченням		**Активи з недостатнім заставним забезпеченням**	
У мільйонах українських гривень	Чиста балансова вартість активів	Очікувані грошові потоки від реалізації заставного забезпечення	Чиста балансова вартість активів	Очікувані грошові потоки від реалізації заставного забезпечення
Кредити та дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом, що управляються як окремий портфель	2 026	2 680	1 316	1 060
Кредити юридичним особам	2 201	5 253	1 250	229
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	1 268	5 390	370	34
Кредити фізичним особам – кредити на придбання автомобіля	-	1	2	-
Кредити фізичним особам – інші кредити	28	67	18	-
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	364	1 279	2 216	2
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	1 098	2 198	301	11

Нижче показаний вплив забезпечення станом на 31 грудня 2017 року:

	Активи з надлишковим заставним забезпеченням		**Активи з недостатнім заставним забезпеченням**	
У мільйонах українських гривень	Чиста балансова вартість активів	Очікувані грошові потоки від реалізації заставного забезпечення	Чиста балансова вартість активів	Очікувані грошові потоки від реалізації заставного забезпечення
Кредити юридичним особам	2 167	4 256	1 524	13
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	1 360	6 046	407	169
Кредити фізичним особам – кредити на придбання автомобіля	-	1	9	-
Кредити фізичним особам – інші кредити	31	186	93	4
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	28	327	1 337	6
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	1 609	2 402	567	238

8 **Кредити та аванси клієнтам** (**продовження**)

Нижче показаний вплив забезпечення станом на 31 грудня 2016 року:

	Активи з надлишковим заставним забезпеченням (перераховано)		**Активи з недостатнім заставним забезпеченням (перераховано)**	
У мільйонах українських гривень	Балансова вартість активів	Очікувані грошові потоки від реалізації заставного забезпечення	Балансова вартість активів	Очікувані грошові потоки від реалізації заставного забезпечення
Кредити юридичним особам	5 834	8 153	2 998	55
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	1 461	6 673	549	220
Кредити фізичним особам – кредити на придбання автомобіля	-	2	13	-
Кредити фізичним особам – інші кредити	41	224	310	15
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	87	340	263	62
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	1 405	2 298	2 311	875

При первісному визнанні кредитів і авансів клієнтам, справедлива вартість на основі методів оцінки, як правило, використовується для відповідних активів, ринкових цін, показників аналогічних активів.

Інформацію про розрахункову справедливу вартість кожного класу кредитів та авансів клієнтам подано у Примітці 29. Аналіз кредитів та авансів клієнтам за географічним принципом, строками погашення та процентними ставками поданий у Примітці 26. Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена у Примітці 31.

9 **Інвестиційні цінні папери**

У мільйонах українських гривень	31 **грудня** 2018 **р.**	31 **грудня** 2017 **р.**
Інвестиційні цінні папери за СВПЗ:		
Довгострокові державні боргові цінні папери з вбудованим опціоном	86 194	-
Середньострокові валютні державні боргові цінні папери	50	-
Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу:		
Довгострокові державні боргові цінні папери з вбудованим опціоном	-	47 444
Довгострокові державні боргові цінні папери без вбудованого опціону	-	31 163
Середньострокові валютні державні боргові цінні папери	-	11 747
Інвестиційні цінні папери за СВІСД:		
Довгострокові державні боргові цінні папери	52 586	-
Середньострокові валютні державні боргові цінні папери	7 588	-
Середньострокові державні боргові цінні папери	1 821	-
Короткострокові державні боргові цінні папери	12 441	-
Короткострокові валютні державні боргові цінні папери	4 770	-
Довгострокові облігації, випущені Державною іпотечною установою	93	-
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення:		
Довгострокові державні боргові цінні папери без вбудованого опціону	-	24 538
Довгострокові державні боргові цінні папери з вбудованим опціоном	-	7 604
Довгострокові облігації, випущені Державною іпотечною установою	-	953
Короткострокові державні боргові цінні папери	-	3 227
Інвестиційні цінні папери за АС:		
Середньострокові валютні державні боргові цінні папери	13 666	-
Довгострокові облігації, випущені Державною іпотечною установою	872	-
Всього інвестиційних цінних паперів	180 081	126 676

9 **Інвестиційні цінні папери** (**продовження**)

Станом на 31 грудня 2018 року інвестиційні цінні папери за СВПЗ, включали довгострокові державні облігації із вбудованим опціоном балансовою вартістю 86 194 мільйона гривень з ефективною ставкою відсотка 9,33-10,24% річних та строками погашення у період з вересня 2028 року по січень 2032 року. Умови випуску цих цінних паперів передбачають індексацію номінальної вартості за строками погашення відповідно до змін середньозваженого обмінного курсу гривні до долара США на міжбанківському ринку за місяць, що передує випуску за місяць до дати погашення. Купонний дохід не підлягає індексації. Після 1 січня 2018 року, у зв'язку із впровадженням МСФЗ 9 вбудований опціон обліковується разом з основним інструментом. До 1 січня 2018 року вбудований опціон обліковувався окремо, балансова вартість такого вбудованого похідного фінансового активу складала 34 336 мільйонів гривень станом на 31 грудня 2017 року.

Станом на 31 грудня 2018 року середньострокові державні облігації за СВПЗ, були представлені облігаціями деномінованими у доларах США балансовою вартістю 50 мільйонів гривень з ефективною ставкою відсотка 5,48% річних та строком погашення у липні 2019 року.

Станом на 31 грудня 2018 року інвестиційні цінні папери за СВІСД, включали довгострокові державні облігації балансовою вартістю 52 586 мільйонів гривень з ефективною ставкою відсотка 8,91-11,13% та строками погашення у період з жовтня 2027 року по грудень 2032 року.

Станом на 31 грудня 2018 року середньострокові валютні державні облігації за СВІСД, були представлені облігаціями деномінованими у доларах США балансовою вартістю 50 мільйонів гривень з ефективною ставкою відсотка 5,58-7,64% річних та строками погашення у період з жовтня 2019 року по травень 2020 року.

Станом на 31 грудня 2018 року інвестиційні цінні папери за СВІСД, включали середньострокові валютні державні облігації деноміновані у євро балансовою вартістю 7 540 мільйонів гривень з ефективною ставкою відсотка 4,08-4,36% річних та строками погашення у червні - листопаді 2019 року.

Станом на 31 грудня 2018 року інвестиційні цінні папери за СВІСД включали середньострокові державні боргові цінні папери балансовою вартістю 1 821 мільйон гривень з ефективною ставкою відсотка 16,69-21,61% річних та строком погашення у період з березня 2019 року по травень 2023 року.

Станом на 31 грудня 2018 року інвестиційні цінні папери за СВІСД, включали короткострокові державні дисконтні облігації балансовою вартістю 12 441 мільйон гривень з ефективною ставкою відсотка 17,95-22,13% річних та строком погашення у січні - вересні 2019 року.

Станом на 31 грудня 2018 року інвестиційні цінні папери за СВІСД, включали короткострокові валютні державні боргові цінні папери балансовою вартістю 4 762 мільйона гривень з ефективною ставкою відсотка 5,97-7,06% річних та строком погашення у січні - червні 2019 року.

Станом на 31 грудня 2018 року інвестиційні цінні папери за АС, включали середньострокові валютні державні облігації деноміновані у доларах США балансовою вартістю 9 659 мільйонів гривень з ефективною ставкою відсотка 3,89-5,48% річних та строками погашення у квітні - жовтні 2019 року.

Станом на 31 грудня 2018 року інвестиційні цінні папери за АС, включали середньострокові валютні державні облігацій деноміновані у євро балансовою вартістю 4 007 мільйонів гривень з ефективною ставкою відсотка 3,99-4,22% річних та строками погашення у червні - листопаді 2019 року.

Станом на 31 грудня 2018 року інвестиційні цінні папери включали облігації Державної іпотечної установи за СВІСД, з ефективною ставкою відсотка 18,89% та строком погашення у грудні 2019 року та облігації Державної іпотечної установи за АС, з ефективною ставкою відсотка 18,95% та строком погашення у період з грудня 2020 року по грудень 2023 року, балансовою вартістю 93 мільйони гривень та 872 мільйона гривень, відповідно.

Станом на 31 грудня 2017 року довгострокові державні облігації із вбудованим опціоном балансовою вартістю 47 444 мільйона гривень з ефективною ставкою відсотка 9,33-10,24% та строками погашення у період з вересня 2028 року по жовтень 2031 року обліковувалися як наявні для продажу.

Станом на 31 грудня 2017 року довгострокові державні облігації із вбудованим опціоном балансовою вартістю 7 604 мільйона гривень з ефективною ставкою відсотка 9,33-10,24% та строками погашення у період з січня 2031 року по січень 2032 року обліковувалися як утримувані до погашення.

9 **Інвестиційні цінні папери** (**продовження**)

Станом на 31 грудня 2017 року довгострокові державні облігації без вбудованого опціону балансовою вартістю 31 163 мільйони гривень з ефективною ставкою відсотка 8,91-11,13% та строками погашення у період з жовтня 2027 року по листопад 2031 року обліковувалися як наявні для продажу.

Станом на 31 грудня 2017 року довгострокові державні облігації без вбудованого опціону балансовою вартістю 24 538 мільйонів гривень з ефективною ставкою відсотка 8,91-11,13% та строками погашення у березні - грудні 2032 року обліковувалися як утримувані до погашення.

Станом на 31 грудня 2017 року балансова вартість середньострокових державних облігацій, наявних для продажу, деномінованих у доларах США, складала 9 935 мільйонів гривень. Ці облігації мали ефективні ставки відсотка 3,89-5,48% річних та строки погашення у квітні - жовтні 2019 року.

Станом на 31 грудня 2017 року балансова вартість середньострокових державних облігацій, наявних для продажу, деномінованих у євро, складала 1 680 мільйонів гривень. Ці облігації мали ефективні ставки відсотка 4,08-4,36% річних та строки погашення у червні 2019 року.

Станом на 31 грудня 2017 року облігації Державної іпотечної установи з ефективною ставкою відсотка 10,86-10,90% та строком погашення в листопаді 2018 року балансовою вартістю 953 мільйони гривень обліковувалися як утримувані до погашення. Ці облігації було погашено у строк. Державна іпотечна установа є єдиною українською фінансовою установою другого рівня на ринку іпотечного кредитування, яка займається рефінансуванням іпотечних кредитів.

Станом на 31 грудня 2017 року, короткострокові державні боргові цінні папери у портфелі до погашення включали дисконтні облігації із погашенням у січні-лютому 2018 року. Ці облігації було погашено у строк.

10 **Інвестиційна нерухомість**

У мільйонах українських гривень	**Інвестиційна нерухомість**
Балансова вартість на 31 **грудня** 2016 **р**. (**перераховано**)	691
Переведення до складу інвестиційної нерухомості з майна, що перейшло у власність Банку як заставодержателя	2 681
Прибуток від дооцінки	276
Балансова вартість на 31 **грудня** 2017 **р**. (**перераховано**)	3 648
Переведення до складу інвестиційної нерухомості з майна, що перейшло у власність Банку як заставодержателя	271
Вибуття	(36)
Збиток від уцінки	(543)
Балансова вартість на 31 **грудня** 2018 **р**.	3 340

Станом на 31 грудня 2018 року балансова вартість інвестиційної нерухомості, наданої у забезпечення кредиту рефінансування, отриманого від НБУ, становила 2 995 мільйонів гривень (на 31 грудня 2017 року: 3 507 мільйонів гривень; на 31 грудня 2016 року: 1 189 мільйонів гривень). Див. Примітки 14 та 28.

11 **Приміщення, вдосконалення орендованого майна, обладнання та нематеріальні активи**

У мільйонах українських гривень	Приміщення	Вдосконалення орендованого майна	Комп'ютерне обладнання	Транспортні засоби	Меблі, обладнання та інше	Нематеріальні активи	Всього
Балансова вартість на 1 січня 2017 р. (перераховано)	1 806	37	977	52	416	121	3 409
Первісна вартість або вартість оцінки на 1 січня 2017 р. (перераховано)	1 935	239	2 967	230	1 404	148	6 923
Накопичена амортизація та знос на 1 січня 2017 р. (перераховано)	(129)	(202)	(1 990)	(178)	(988)	(27)	(3 514)
Надходження	6	10	208	17	150	240	631
Вибуття	(25)	-	(4)	(16)	(34)	(3)	(82)
Амортизаційні відрахування та знос	(44)	(18)	(322)	(17)	(89)	(25)	(515)
Витрати на зменшення корисності, віднесені на прибуток або збиток	(117)	-	-	-	-	-	(117)
Рекласифікація	(46)	-	(61)	-	115	(8)	-
Балансова вартість на 31 грудня 2017 р. (перераховано)	1 580	29	798	36	558	325	3 326
Первісна вартість або вартість оцінки на 31 грудня 2017 р. (перераховано)	2 129	247	3 118	228	1 579	377	7 678
Накопичена амортизація та знос на 31 грудня 2017 р. (перераховано)	(549)	(218)	(2 320)	(192)	(1 021)	(52)	(4 352)
Надходження	8	6	692	295	224	136	1 361
Вибуття	(93)	-	(4)	(176)	(25)	(1)	(299)
Амортизаційні відрахування та знос	(40)	(16)	(348)	(23)	(93)	(74)	(594)
Витрати на зменшення корисності, віднесені на прибуток або збиток	(4)	-	-	-	-	-	(4)
Переоцінка визнана у складі іншого сукупного доходу	2	-	-	-	-	-	2
Рекласифікація категорій	7	(4)	189	6	(257)	59	-
Балансова вартість на 31 грудня 2018 р.	1 460	15	1 327	139	407	445	3 793
Первісна вартість або вартість оцінки на 31 грудня 2018 р.	1 478	60	3 334	294	1 183	569	6 918
Накопичена амортизація та знос на 31 грудня 2018 р.	(18)	(45)	(2 007)	(155)	(776)	(124)	(3 125)
Балансова вартість на 31 грудня 2018 р.	1 460	15	1 327	139	407	445	3 793

Станом на 31 грудня 2018 року нематеріальні активи включали внутрішньо згенеровані нематеріальні активи у сумі 110 мільйонів гривень (на 31 грудня 2017 року: 61 мільйон гривень; на 31 грудня 2016 року: 49 мільйонів гривень).

У листопаді-грудні 2018 року приміщення були переоцінені за справедливою вартістю. Оцінку провели фірми незалежних оцінювачів, які мають відповідну професійну кваліфікацію та актуальний досвід оцінки активів аналогічної категорії зі схожим географічним розташуванням. Основою для оцінки приміщень стали спостережувальні ринкові ціни.

Станом на 31 грудня 2018 року балансова вартість приміщень включала 1 057 мільйонів гривень переоцінки, за якою було визнано відстрочене податкове зобов'язання в сумі 136 мільйонів гривень (на 31 грудня 2017 року: 1 059 мільйонів гривень та 149 мільйонів гривень, відповідно; на 31 грудня 2016 року: 806 мільйонів гривень та 136 мільйонів гривень, відповідно).

Станом на 31 грудня 2018 року балансова вартість приміщень складала би 893 мільйони гривень (на 31 грудня 2017 року: 921 мільйон гривень; на 31 грудня 2016 року: 1 258 мільйонів гривень), якби ці активи обліковувалися за первісною вартістю за вирахуванням амортизації.

Станом на 31 грудня 2018 року первісна вартість або вартість оцінки повністю замортизованих приміщень, вдосконаленого орендованого майна, обладнання та нематеріальних активів, які Банк продовжує використовувати, складала 1 247 мільйонів гривень (на 31 грудня 2017 року: 408 мільйонів гривень; на 31 грудня 2016 року: 251 мільйон гривень).

11 **Приміщення**, **вдосконалення орендованого майна**, **обладнання та нематеріальні активи** (**продовження**)

Станом на 31 грудня 2018 року приміщення, удосконалення орендованого майна та обладнання балансовою вартістю 1 087 мільйонів гривень (на 31 грудня 2017 року: 1 133 мільйони гривень; на 31 грудня 2016 року: 1 203 мільйони гривень) були передані в заставу НБУ як забезпечення кредитів рефінансування. Див. Примітки 14 та 28.

12 **Інші фінансові активи**

У мільйонах українських гривень	31 **грудня** 2018 **р**.	31 **грудня** 2017 **р**. **(перераховано)**	31 **грудня** 2016 **р**. **(перераховано)**
Гарантійні депозити	2 384	2 450	2 410
Розрахункові операції з клієнтами	830	855	641
Нарахований дохід до отримання	118	166	32
Інше	35	6	36
Мінус: резерв під очікувані кредитні збитки	(624)	(537)	(480)
Всього інших фінансових активів	2 743	2 940	2 639

У 2018 році відповідно до МСФЗ 9 Банк застосовує спрощений підхід до оцінювання очікуваних кредитних збитків до дебіторської заборгованості.

13 **Інші активи**

У мільйонах українських гривень	31 **грудня** 2018 **р**.	31 **грудня** 2017 **р**.**(перераховано)**	31 **грудня** 2016 **р**. **(перераховано)**
Дебіторська заборгованість від конвертації зобов'язань в акціонерний капітал	8 881	8 829	8 878
Запаси	441	305	239
Передоплати за послуги	61	126	2
Дорогоцінні метали	35	34	1
Передплачені податки, крім податку на прибуток	21	18	8
Інші	236	275	457
Мінус: резерв на зменшення корисності інших активів	(776)	(772)	-
Всього інших активів	8 899	8 815	9 585

Дебіторську заборгованість, що виникла за конвертованими зобов'язаннями у капітал у сумі 8 881 мільйон гривень (на 31 грудня 2017: 8 829 мільйонів гривень) було відображено в результаті проведення конвертації рахунків клієнтів в капітал в процесі націоналізації Банку у 2016 році. Керівництво Банку розраховує повністю повернути цю суму, за вирахуванням резервів.

14 **Заборгованість перед НБУ**

Заборгованість перед НБУ була такою:

У мільйонах українських гривень	31 **грудня** 2018 **р**.	31 **грудня** 2017 **р**.
Довгострокові позикові кошти, надані НБУ	9 817	10 886
Короткострокові позикові кошти, надані НБУ	-	1 508
Всього заборгованості перед НБУ	9 817	12 394

14 **Заборгованість перед НБУ** (**продовження**)

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років процентна ставка за траншами довгострокових кредитів рефінансування НБУ складала від 14,25% до 16% річних. Згідно умов угод строки погашення залишків за траншами припадали на період з травня 2016 року по лютий 2017 року. Загальна сума заборгованості перед НБУ включає прострочену заборгованість у сумі 9 672 мільйона гривень (на 31 грудня 2017 року: 10 689 мільйонів гривень). Див. Примітку 26. Погашення заборгованості буде здійснюватися поступово, в залежності від стану ліквідності Банку в гривні та інших факторів, що можуть впливати на виконання зобов'язань Банку перед клієнтами.

У грудні 2018 року Банк підписав рамкову кредитну угоду та рамкову кредитну репо угоду з НБУ строком на 10 років, що дозволяє Банку отримувати кредити рефінансування, овернайт, репо під заставу державних цінних паперів за необхідності.

Процентна ставка за кредитами овернайт та короткостроковими кредитами рефінансування визначається нормативно-правовим актом НБУ з питань процентної політики і не підлягає коригуванню протягом строку користування такими кредитами.

Процентна ставка за довгостроковими кредитами рефінансування встановлюється на рівні не нижче, ніж облікова ставка НБУ плюс два процентних пункти і змінюється протягом строку користування кредитом при зміні облікової ставки НБУ.

Процентна ставка за кредитами репо встановлюється на рівні не нижче, ніж облікова ставка НБУ плюс два процентних пункти.

Для цілей складання звіту про рух грошових коштів довгострокові кредити рефінансування НБУ відносяться до фінансової діяльності, а короткострокові кредити – до операційної.

Нижче показані активи, передані у заставу НБУ як забезпечення довгострокових кредитів рефінансування:

У мільйонах українських гривень	**Прим**.	31 **грудня** 2018 **р**.	31 **грудня** 2017 **р**.
Залишок на рахунку в НБУ	7	1 294	1 294
Приміщення	11	1 087	1 133
Інвестиційна нерухомість	10	2 995	3 505
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя		13	5
Всього		5 389	5 937

Інформацію про справедливу вартість заборгованості перед НБУ подано у Примітці 29. Аналіз заборгованості перед НБУ за географічним принципом, строками погашення та процентними ставками поданий у Примітці 26.

15 **Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями**

Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями була такою:

У мільйонах українських гривень	31 **грудня** 2018 **р**.	31 **грудня** 2017 **р**.
Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» банків	135	184
Поточні розміщення коштів комерційних банків	40	-
Строкові розміщення коштів комерційних банків	19	30
Гарантійні депозити банків	1	1
Строкові кредити за кредитними лініями від інших фінансових організацій	-	19
Всього заборгованості перед банками та іншими фінансовими організаціями	195	234

15 **Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями (продовження)**

Строкові розміщення коштів комерційних банків – це розміщення коштів комерційних банків у доларах США та євро зі строками погашення з січня 2019 року по грудень 2019 року (на 31 грудня 2017 року: розміщення коштів комерційних банків у доларах США та євро зі строками погашення з січня 2018 року по грудень 2019 року).

Інформацію про справедливу вартість кожного класу заборгованості перед банками та іншими фінансовими організаціями подано у Примітці 29. Аналіз заборгованості перед банками та іншими фінансовими організаціями за географічним принципом, строками погашення та процентними ставками поданий у Примітці 26.

16 **Кошти клієнтів**

У мільйонах українських гривень	31 **грудня** 2018 **р.**	31 **грудня** 2017 **р.** **(перераховано)**	31 **грудня** 2016 **р.** **(перераховано)**
Фізичні особи			
- Строкові депозити	109 778	119 476	119 519
- Поточні рахунки/рахунки до запитання	72 892	51 535	31 207
Юридичні особи			
- Строкові депозити	11 422	12 798	14 677
- Поточні/розрахункові рахунки	36 785	28 318	15 253
Державні організації			
- Поточні/розрахункові рахунки	178	40	-
Всього коштів клієнтів	231 055	212 167	180 656

Розподіл коштів клієнтів за галузями економіки наведено нижче:

	31 **грудня** 2018 **р.**		31 **грудня** 2017 **р.** **(перераховано)**		31 **грудня** 2016 **р.** **(перераховано)**	
У мільйонах українських гривень	**Сума**	%	**Сума**	%	**Сума**	%
Фізичні особи	182 670	80	171 011	81	150 726	84
Сфера послуг	11 129	5	7 517	3	6 620	4
Торгівля	7 533	3	9 952	5	9 133	5
Виробництво	3 303	1	2 571	1	2 203	1
Сільське господарство	1 105	1	1 365	1	1 612	1
Транспорт та зв'язок	732	-	1 208	1	2 471	1
Підприємства державної власності	178	-	40	-	-	-
Машинобудування	174	-	319	-	308	-
Інше	24 231	10	18 184	8	7 583	4
Всього коштів клієнтів	231 055	100	212 167	100	180 656	100

Станом на 31 грудня 2018 року до складу коштів клієнтів входять депозити у сумі 670 мільйонів гривень (на 31 грудня 2017 року: 788 мільйонів гривень; на 31 грудня 2016 року: 3 864 мільйона гривень), які являють собою забезпечення виданих Банком кредитів та авансів клієнтам у сумі 670 мільйонів гривень (на 31 грудня 2017 року: 788 мільйонів гривень; на 31 грудня 2016 року: 3 864 мільйона гривень).

Інформацію про справедливу вартість кожного класу коштів клієнтів подано у Примітці 29. Аналіз коштів клієнтів за географічним принципом, строками погашення та процентними ставками поданий у Примітці 26. Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена в Примітці 31.

17 **Інші фінансові зобов'язання**

Інші фінансові зобов'язання складалися з таких компонентів:

У мільйонах українських гривень	31 **грудня** 2018 **р.**	31 **грудня** 2017 **р.** **(перераховано)**	31 **грудня** 2016 **р.** **(перераховано)**
Кошти у розрахунках	735	608	924
Кредиторська заборгованість	609	310	83
Резерв під очікувані кредитні збитки/резерв під зменшення корисності за зобов'язаннями, пов'язаними з кредитуванням	320	181	247
Інше	583	589	678
Всього інших фінансових зобов'язань	2 247	1 688	1 932

17 **Інші фінансові зобов'язання** (**продовження**)

У таблиці нижче представлені зміни у зобов'язаннях, пов'язаних з кредитуванням:

У мільйонах українських гривень	**Залишок на** 1 **січня** 2018	**Переведення до категорії**			**Нові визнані зобов'язання**	**Припинення визнання зобов'язань за зобов'язання**	**Інші зміни звітний період**	**Курсові різниці**	**Залишок на** 31 **грудня** 2018
		З оцінкою очікуваних кредитних збитків протягом 12 **місяців**	**З оцінкою очікуваних кредитних збитків протягом всього терміну дії договору**	**Знецінені**					
З оцінкою очікуваних кредитних збитків протягом 12 місяців									
Надані гарантії	787	20	(6)	-	328	(252)	(2)	(5)	870
Надані авалі	257	-	(250)	-	5	(60)	72	-	24
Невикористані кредитні лінії	55 179	3 248	(658)	(90)	17 368	(11 233)	6 087	(3)	69 899
З оцінкою очікуваних кредитних збитків протягом всього терміну дії договору									
Надані гарантії	38	(20)	6	-	26	(40)	4	-	14
Надані авалі	1	-	250	-	2	(2)	(54)	-	197
Невикористані кредитні лінії	2 517	(3 144)	693	(26)	984	(863)	213	-	372
Індивідуально знецінені									
Надані гарантії	158	-	-	-	-	(54)	(15)	(4)	85
Невикористані кредитні лінії	364	(104)	(35)	116	150	(327)	(12)	(2)	149
Всього зобов'язань, пов'язаних з кредитуванням, валова вартість	59 301	-	-	-	18 863	(12 831)	6 293	(14)	71 610

17 **Інші фінансові зобов'язання** (**продовження**)

У таблиці нижче представлений аналіз зміни резерву під очікувані кредитні збитки за зобов'язаннями, пов'язаними з кредитуванням:

У мільйонах українських гривень	**Залишок на** 1 **січня** 2018	**Переведення до категорії** **З оцінкою очікуваних кредитних збитків протягом** 12 **місяців**	**З оцінкою очікуваних кредитних збитків протягом всього терміну дії договору**	**Знецінені**	**Нові визнані зобов'язання**	**Припинення визнання зобов'язань**	**Інші зміни за звітний період**	**Курсові різниці**	**Залишок на** 31 **грудня** 2018
З оцінкою очікуваних кредитних збитків протягом 12 місяців									
Надані гарантії	18	3	-	-	9	(3)	11	-	38
Невикористані кредитні лінії	182	14	(3)	(1)	77	(44)	(33)	-	192
З оцінкою очікуваних кредитних збитків протягом всього терміну дії договору									
Надані гарантії	1	(3)	-	-	1	(1)	2	-	-
Невикористані кредитні лінії	11	(14)	3	-	14	(8)	(1)	-	5
Індивідуально знецінені									
Надані гарантії	158	-	-	-	-	(54)	(15)	(4)	85
Невикористані кредитні лінії	-	-	-	1	-	(1)	-	-	-
Всього резервів під очікувані кредитні збитки за зобов'язаннями, пов'язаними з кредитуванням	370	-	-	-	101	(111)	(36)	(4)	320

Інформацію про справедливу вартість кожного класу інших фінансових зобов'язань подано у Примітці 29. Аналіз інших фінансових зобов'язань за географічним принципом, строками погашення та процентними ставками поданий у Примітці 26.

18 **Резерви та нефінансові зобов'язання**

Резерви та нефінансові зобов'язання складалися з таких компонентів:

У мільйонах українських гривень	31 **грудня** 2018 **р.**	31 **грудня** 2017 **р.**(**перераховано**)	31 **грудня** 2016 **р.** (**перераховано**)
Резерв під юридичні ризики	2 086	2 317	1 335
Кошти до сплати до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	415	380	386
Нараховані витрати щодо оплати відпусток	270	230	204
Податки до сплати, крім податку на прибуток	188	217	260
Нарахована заробітна плата та преміальні	76	114	102
Резерв під податки до сплати, крім податку на прибуток	-	-	251
Інше	97	34	7
Всього резервів та інших нефінансових зобов'язань	3 132	3 292	2 545

19 **Акціонерний капітал та інші резервні фонди**

Акціонерний капітал

Номінальна зареєстрована вартість випущеного акціонерного капіталу Банку станом на 31 грудня 2018 року складала 206 060 мільйонів гривень (на 31 грудня 2017 року: 206 060 мільйонів гривень). Загальна кількість ухвалених до випуску простих акцій складала 735,93 мільйони акцій (на 31 грудня 2017 року: 735,93) номінальною вартістю 280 гривень за акцію (на 31 грудня 2017 року: 280 гривень за акцію). Всі випущені прості акції повністю оплачені та зареєстровані. Кожна проста акція мала один голос при голосуванні.

Після націоналізації Банку у грудні 2016 року Уряд України в особі Міністерства фінансів України є єдиним акціонером Банку.

Результат від операцій з акціонером

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років результат від операцій з акціонером складав 12 174 мільйона гривень та включав чистий прибуток від первісного визнання облігацій державної позики отриманих від акціонера як внески до акціонерного капіталу у 2016-2017 роках.

Загальні резерви та інші фонди

Загальні резерви та інші фонди, створено у відповідності до вимог законодавства України, у сумі 6 211 мільйонів гривень (на 31 грудня 2017 року: 6 211 мільйонів гривень). Банк зобов'язаний створювати резервний капітал шляхом відрахування суми з нерозподіленого прибутку до складу резерву, що не підлягає розподілу. Сума до відрахування кожного року розраховується як чистий прибуток за попередній рік до виплати дивідендів власникам простих акцій у розмірі не менше 5% прибутку за поточний період, поки резервний капітал не досягне 25% регулятивного капіталу Банку.

Базовий та скоригований прибуток на акцію

Протягом звітного періоду Банк не мав в обігу фінансових інструментів, які потенційно розбавляють прибуток на акцію. Таким чином, базовий прибуток на акцію дорівнює розбавленому прибутку на акцію. Прибуток на акцію розраховується шляхом поділу прибутку за період, що належить акціонеру Банку, на середньозважену кількість акцій з участю в обігу протягом року.

	2018 **рік**	2017 **рік**
Прибуток/(збиток) за рік, що належить акціонеру Банку (у мільйонах гривень)	12 798	378
Середньозважена кількість простих акцій в обігу (у мільйонах)	735,93	420,85
Базовий та розбавлений прибуток на акцію (у гривнях на акцію)	17,39	0,90

20 Процентні доходи та витрати

У мільйонах українських гривень	2018 **рік**	2017 **рік**
Процентні доходи		
Процентні доходи за ефективною ставкою відсотка		
Кредити та аванси фізичним особам	15 934	11 699
Інвестиційні цінні папери за СВІСД	6 398	-
Кредити та аванси юридичним особам	1 576	2 839
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	1 112	471
Інвестиційні цінні папери за АС	798	-
Заборгованість банків	303	215
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	77	-
Придбані/створені знецінені кредити	6	-
Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу	-	6 223
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення	-	1 661
Інше	-	1
Всього процентних доходів за ефективною ставкою відсотка	26 204	23 109
Інші процентні доходи		
Інвестиційні цінні папери за СВПЗ	4 167	-
Фінансовий лізинг	383	1 376
Всього інших процентних доходів	4 550	1 376
Всього процентних доходів	30 754	24 485
Процентні витрати		
Строкові депозити фізичних осіб	9 010	12 051
Поточні/розрахункові рахунки	2 316	1 793
Заборгованість перед НБУ	1 697	2 751
Строкові депозити юридичних осіб	866	1 617
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями	87	136
Субординований борг	17	19
Інше	9	7
Всього процентних витрат	14 002	18 374
Чистий процентний дохід	16 752	6 111

Інформацію про процентні доходи та витрати за операціями з пов'язаними сторонами подано у Примітці 31.

21 Відрахування до резерву на зменшення корисності

У мільйонах українських гривень	**Прим**.	2018 **рік (перераховано)**	2017 **рік**
Збільшення/зменшення відрахувань до резерву на зменшення корисності:			
Грошові кошти та їх еквіваленти	7	(9)	-
Кредити та аванси клієнтам	8	6 061	7 379
Зобов`язання кредитного характеру	17	(50)	-
Інші фінансові активи	12	87	-
Всього відрахування до резерву на зменшення корисності		6 089	7 379

Інформація щодо відрахувань до резерву на зменшення корисності зобов`язання кредитного характеру та інші фінансові активи за 12 місяців 2017 року представлено у Примітці 23.

22 **Доходи та витрати за виплатами та комісійними**

У мільйонах українських гривень	2018 **рік**	2017 **рік**
Доходи за виплатами та комісійними		
Розрахункові операції	8 554	5 834
Зняття готівки	4 325	3 201
Еквайринг	3 514	2 365
Міжнародні платіжні системи	1 165	1 262
Касові операції	245	235
Інше	1 787	314
Всього доходів за виплатами та комісійними	19 590	13 211
Витрати за виплатами та комісійними		
Міжнародні платіжні системи	2 969	2 071
Розрахункові операції	1 240	703
Касові операції	192	186
Інше	1	57
Всього витрат за виплатами та комісійними	4 402	3 017
Чистий дохід за виплатами та комісійними	15 188	10 194

Інформацію про доходи за виплатами та комісійними по операціях з пов'язаними сторонами наведено у Примітці 31.

23 **Адміністративні та інші операційні витрати**

У мільйонах українських гривень	2018 **рік**	2017 **рік**
Витрати, пов'язані з персоналом	5 729	4 559
Відрахування до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	1 669	1 471
Професійні послуги	1 234	419
Витрати щодо резерву під юридичні ризики	1 033	1 024
Податки, крім податку на прибуток	881	490
Оренда	685	619
Амортизація приміщень, удосконалень орендованого майна, обладнання та нематеріальних активів	594	515
Витрати на комунальні послуги та господарські потреби	566	453
Утримання приміщень, удосконалень орендованого майна та обладнання	468	472
Поштові витрати та витрати на послуги зв'язку	423	428
Охорона	207	178
Реклама та маркетинг	125	60
Транспортні витрати	120	126
Витрати на страхування	44	362
Резерви під інші активи	21	-
Резерви на інші фінансові активи	-	814
Зміни у резервах під зобов`язання кредитного характеру	-	(66)
Інше	189	270
Всього адміністративних та інших операційних витрат	13 988	12 194

До складу витрат, пов'язаних з персоналом, включений єдиний соціальний внесок у сумі 935 мільйонів гривень (на 31 грудня 2017 року: 729 мільйонів гривень). Соціальні відрахування здійснюються до Державного пенсійного фонду за планом із встановленими внесками.

Інформацію про адміністративні та інші операційні витрати за операціями з пов'язаними сторонами наведено у Примітці 31.

Резерви на інші фінансові активи та інші активи за 12 місяців 2018 року відображено у Примітці 21.

Протягом 2018 року фірмами, що входять до складу Ernst & Young Global Limited, були надані послуги із виконання погоджених процедур щодо перевірки клієнтської інформації Кіпрської філії Банку. Інші неаудиторські послуги не надавались.

24 **Податок на прибуток**

У мільйонах українських гривень	2018 **рік**	2017 **рік**
Поточний податок	-	3
Відстрочений податок	(9)	16
Витрати/(кредит) з податку на прибуток за рік	(9)	19

У 2018 році більшість доходів Банку оподатковувалися податком на прибуток за ставкою 18% (у 2017 році: 18%).

У мільйонах українських гривень	2018 **рік**	2017 **рік (перераховано)**
Прибуток до оподаткування	12 789	397
Теоретична сума витрат за встановленою законом ставкою (2018: 18%; 2017: 18%)	2 302	71
Податковий ефект статей, які не вираховуються для цілей оподаткування або не включаються до оподатковуваної суми:		
- Дохід, визнаний тільки для цілей оподаткування	82	81
- Витрати, що не включаються до валових витрат	368	1 107
Невизнані відстрочені податкові активи	(2 761)	(1 240)
Витрати/(кредит) з податку на прибуток за рік	(9)	19

24 Податок на прибуток (продовження)

Відмінності між правилами оподаткування в Україні та інших країнах та МСФЗ призводять до виникнення певних тимчасових різниць між балансовою вартістю активів та зобов'язань для цілей фінансового звітування та їхньою податковою базою. Податковий вплив зміни цих тимчасових різниць описаний далі:

У мільйонах українських гривень	31 грудня 2017 р. (перераховано)	Вплив переходу на МСФЗ 9	1 січня 2018 року	Кредитовано на прибуток	Кредитовано або безпосередньо збиток на інші сукупні доходи	31 грудня 2018 р.
Податковий ефект тимчасових різниць, які зменшують суму оподаткування						
Резерви та зменшення корисності	24 172	240	24 412	(12 099)	-	12 313
Податкові збитки перенесені на майбутні періоди	5 441	-	5 441	9 338	-	14 779
Валовий відстрочений податковий актив	29 613	240	29 853	(2 761)	-	27 092
За мінусом невизнаного відстроченого податкового активу	(29 613)	(240)	(29 853)	2 761	-	(27 092)
Визнаний відстрочений податковий актив	-	-	-	-	-	-
Податковий ефект тимчасових різниць, які збільшують суму оподаткування						
Субординований борг	(1)	-	(1)	1	-	-
Приміщення, вдосконалення орендованого майна та обладнання	(149)	-	(149)	8	5	(136)
Чисте відстрочене податкове зобов'язання	(150)	-	(150)	9	5	(136)

24 Податок на прибуток (продовження)

У мільйонах українських гривень	31 грудня 2016 р. (перераховано)	(Віднесено)/ кредитовано на прибуток або збиток	Кредитовано безпосередньо на інші сукупні доходи	31 грудня 2017 (перераховано)
Податковий ефект тимчасових різниць, які зменшують суму оподаткування				
Резерв та зменшення корисності	23 529	643	-	24 172
Податкові збитки перенесені на майбутні періоди	7 324	(1 883)	-	5 441
Валовий відстрочений податковий актив	30 853	(1 240)	-	29 613
За мінусом невизнаного відстроченого податкового активу	(30 853)	1 240	-	(29 613)
Визнаний відстрочений податковий актив	-	-	-	-
Податковий ефект тимчасових різниць, які збільшують суму оподаткування				
Субординований борг	(2)	1	-	(1)
Приміщення, вдосконалення орендованого майна та обладнання	(136)	(17)	4	(149)
Чисте відстрочене податкове зобов'язання	(138)	(16)	4	(150)

25 Аналіз за сегментами

Операційні сегменти – це компоненти організації, що беруть участь у комерційній діяльності, з якої організація може отримувати доходи або внаслідок якої може зазнавати витрат, чиї операційні результати регулярно аналізуються особою, відповідальною за прийняття операційних рішень і для яких є окрема фінансова інформація. Особа, відповідальна за прийняття операційних рішень – це особа або група осіб, які розподіляють ресурси та оцінюють діяльність підприємства. Функції особи, відповідальної за прийняття операційних рішень, виконує Правління Банку.

(а) Опис продуктів та послуг, за якими кожен сегмент, що підлягає розкриттю у звітності, отримує свої доходи

Банк включає в себе такі основні сегменти банківської діяльності починаючи із другого кварталу 2018 року:

Роздрібна банківська діяльність – цей бізнес-сегмент включає надання банківських послуг клієнтам-фізичним особам із відкриття та ведення поточних та ощадних рахунків, залучення депозитів, інвестиційно-ощадні продукти, послуги з відповідального зберігання цінностей, обслуговування кредитних та дебетових карток, споживчого та іпотечного кредитування, а також похідні фінансові інструменти;

Обслуговування клієнтів малого та середнього бізнесу (МСБ) – цей бізнес-сегмент включає надання банківських послуг приватним підприємцям або юридичним особам по прямому дебетуванню рахунків, обслуговуванню поточних рахунків, залученню депозитів, надання кредитних ліній у формі «овердрафт», надання кредитів та інших видів фінансування, а також операції з іноземною валютою та похідними фінансовими інструментами;

25 **Аналіз за сегментами (продовження)**

Корпоративна банківська діяльність – цей бізнес-сегмент включає надання банківських послуг приватним підприємцям або юридичним особам по прямому дебетуванню рахунків, обслуговуванню поточних рахунків, залученню депозитів, надання кредитних ліній у формі «овердрафт», надання кредитів та інших видів фінансування, а також операції з іноземною валютою та похідними фінансовими інструментами. Відмінність від клієнтів малого та середнього бізнесу полягає в тому, що для потрапляння у сегмент корпоративного бізнесу по клієнту має виконуватись хоча б одна умова:

- річний обсяг реалізації продукції не менше ніж 50 мільйонів гривень;
- розрахований ліміт овердрафту від 2 мільйонів гривень;
- кредити або інші активні операції на суму від 10 мільйонів гривень;
- експорт/імпорт товарів не менше ніж еквівалент 500 тисяч доларів в квартал або купівля/продаж валюти в Банку не менше ніж 300 тисяч доларів у квартал;
- наявність 4 000 гектарів сільськогосподарських угідь.

Казначейська та інвестиційна банківська діяльність – цей бізнес-сегмент включає торговельні операції з фінансовими інструментами, надання структурованого фінансування, орендні операції з юридичними особами (лізинг), консультації з питань злиття та поглинання компаній, продаж інвестиційних паперів юридичним та фізичним особам, а також міжбанківські кредити, депозити, операції з обміну іноземних валют, організацію фінансування на міжнародних ринках, управління активами та зобов'язаннями, проектне фінансування, а також узгодження лімітів торгового фінансування з фінансовими організаціями.

Бізнес по роботі з торговими підприємствами - включає в себе банківські послуги населенню по наданню можливості робити оплати через мережу POS-термінальної мережі, видачу швидких кредитів у співпраці з торговими мережами.

Активи та зобов'язання, що управляються як окремий портфель - цей сегмент включає в себе операції, які пов'язані з колишніми власниками банку та на сьогоднішній день визнані як проблемні. Сегмент включає в себе непрацюючі кредити, які були видані до 19 грудня 2016 року. На думку Керівництва, цей портфель має аналогічні показники кредитного ризику, незалежно від класифікації за галуззю економіки та напрямом комерційної діяльності на дату видачі таких кредитів.

До другого кварталу 2018 року Банк включав в себе такі сегменті банківської діяльності.

Роздрібна банківська діяльність – цей бізнес-сегмент включав надання банківських послуг клієнтам-фізичним особам із відкриття та ведення поточних та ощадних рахунків, залучення депозитів, інвестиційно-ощадні продукти, послуги з відповідального зберігання цінностей, обслуговування кредитних та дебетових карток, споживчого та іпотечного кредитування, а також похідні фінансові інструменти;

Корпоративна банківська діяльність – цей бізнес-сегмент включав послуги прямого дебетування рахунків, обслуговування поточних рахунків, залучення депозитів, надання кредитних ліній у формі «овердрафт», надання кредитів та інших видів фінансування, а також операції з іноземною валютою та похідними фінансовими інструментами;

Інвестиційна банківська діяльність – цей бізнес-сегмент включав торговельні операції з фінансовими інструментами, надання структурованого фінансування, орендні операції з юридичними особами (лізинг), консультації з питань злиття та поглинання компаній;

Казначейські банківські операції – цей бізнес-сегмент включав міжбанківські кредити, депозити, операції з обміну іноземних валют, організацію фінансування на міжнародних ринках, управління активами та зобов'язаннями, емісію облігацій та забезпечених активами цінних паперів, проектне фінансування, а також узгодження лімітів торгового фінансування з фінансовими організаціями.

Операції між сегментами банківської діяльності здійснюються на звичайних комерційних умовах. Кошти перерозподіляються між сегментами, що призводить до виникнення трансфертних витрат, які показані у складі операційного доходу. Проценти, що стягуються за використання цих коштів, визначаються відповідно до розрахунків вартості капіталу Банку. Інших суттєвих статей доходів та витрат за операціями між сегментами банківської діяльності немає. Активи і зобов'язання сегментів складаються з операційних активів та зобов'язань, що становлять більшу частину валюти балансу, але не включають оподаткування та накладні витрати головного офісу. Коригування на внутрішні розрахунки і трансфертне ціноутворення були відображені в результатах діяльності кожного з сегментів.

25 **Аналіз за сегментами (продовження)**

(б) Фактори, на основі яких керівництво визначило сегменти, що підлягають розкриттю у звітності

Сегменти Банку – це його стратегічні підрозділи, які обслуговують різні категорії клієнтів. Управління ними здійснюється окремо, оскільки кожний підрозділ передбачає різні маркетингові стратегії та рівень обслуговування.

Фінансова інформація за сегментами, яку аналізує особа, відповідальна за прийняття операційних рішень, не включає функціональних підрозділів головного офісу. Функціональні підрозділи головного офісу не отримують доходів або отримують доходи, які є другорядними по відношенню до основної діяльності Банку, отже, не розглядаються особою, відповідальною за прийняття операційних рішень як операційний сегмент.

(в) Оцінка прибутку або збитку, активів та зобов'язань операційного сегмента

Кошти переважно перерозподіляються між сегментами за внутрішніми процентними ставками, які встановлює Департамент казначейських операцій з урахуванням аналогічних ринкових процентних ставок, строків погашення кредитів за договором та фактичних даних щодо строків погашення коштів клієнтів. За кожним сегментом банківської діяльності особа, відповідальна за прийняття операційних рішень, аналізує процентні доходи, скориговані на результат операцій між сегментами (чисті проценти за операціями з іншими сегментами). Податок на прибуток не розподіляється за сегментами.

Починаючи із другого кварталу 2018 року особа, відповідальна за прийняття операційних рішень, аналізує інформацію за сегментами відокремленими у відповідності до затвердженої акціонером Банку на початок 2018 року Стратегії Банку на 2018-2022 роки та внаслідок впроваджених змін у організаційній структурі Банку Отже, доходи та витрати сегментів за 2018 рік та активи і зобов'язання сегментів станом на 31 грудня 2018 року представлено за сегментами відповідно такої інформації.

25 **Аналіз за сегментами (продовження)**

(г) Інформація про прибуток або збитки, активи та зобов'язання операційного сегмента

Далі подано інформацію за сегментами за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року:

У мільйонах українських гривень	**Роздрібна банківська діяльність**	**МСБ**	**Бізнес по роботі з торговими підприємствами**	**Активи та зобов'язання, що управляються як окремий портфель**	**Казначейська та інвестиційна банківська діяльність**	**Корпоративна банківська діяльність**	**Всього за сегментами**
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	13 565	-	-	-	13 795	-	27 360
Кредити та аванси клієнтам	34 792	4 092	3 869	3 299	1	4 087	50 140
Інвестиційні цінні папери за СВПЗ	-	-	-	-	86 244	-	86 244
Інвестиційні цінні папери за СВІСД	-	-	-	-	79 299	-	79 299
Інвестиційні цінні папери за АС	-	-	-	-	14 538	-	14 538
Інвестиції в дочірні компанії	-	-	-	30	-	-	30
Передоплата з поточного податку на прибуток	88	14	3	-	75	4	184
Інвестиційна нерухомість	-	-	-	3 340	-	-	3 340
Приміщення, вдосконалення орендованого майна, обладнання та нематеріальні активи	2 638	383	22	42	611	97	3 793
Інші фінансові активи	1 600	7	7	1 100	26	3	2 743
Інші активи	549	92	18	7 702	496	42	8 899
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя	7	10	-	1 334	-	10	1 361
Активи, утримувані для продажу	-	-	-	117	-	-	117
Всього активів сегмента	53 239	4 598	3 919	16 964	195 085	4 243	278 048
Заборгованість перед НБУ	-	-	-	-	9 817	-	9 817
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями	-	-	-	66	129	-	195
Кошти клієнтів	181 680	32 748	-	9 333	-	7 294	231 055
Випущені боргові цінні папери	-	-	-	-	-	2	2
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	64	10	2	-	57	3	136
Інші фінансові зобов'язання	1 293	88	4	99	685	78	2 247
Резерви та нефінансові зобов'язання	1 138	85	39	114	1 707	49	3 132
Всього зобов'язань сегмента	184 175	32 931	45	9 612	12 395	7 426	246 584

25 **Аналіз за сегментами (продовження)**

Капітальні витрати являють собою доповнення до необоротних активів, відмінних від фінансових інструментів, відкладених податкових активів, активів по закінченні трудової діяльності та прав, що виникають за договорами страхування.

У мільйонах українських гривень	**Роздрібна банківська діяльність**	**МСБ**	**Бізнес по роботі з торговими підприємствами**	**Активи та зобов'язання, що управляються як окремий портфель**	**Казначейська та інвестиційна банківська діяльність**	**Корпоративна банківська діяльність**	**Всього за сегментами**
2018							
Зовнішні доходи							
- Процентні доходи	14 503	1 198	1 408	891	12 167	587	30 754
- Доходи від виплат та комісійних	10 901	1 035	7 056	36	308	254	19 590
- Інші доходи	1 068	250	39	39	33	28	1 457
Доходи від інших сегментів/(витрати за іншими сегментами)	29 285	5 223	(294)	(29 402)	(6 259)	1 447	-
Всього доходів	55 757	7 706	8 209	(28 436)	6 249	2 316	51 801
Процентні витрати	(10 888)	(734)	-	(86)	(1 763)	(531)	(14 002)
Відрахування до резерву на зменшення корисності	(361)	(164)	(1)	(5 394)	17	(186)	(6 089)
Витрати за виплатами та комісійними	(20)	-	(4 116)	-	(266)	-	(4 402)
Прибутки мінус збитки від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів	1 273	-	-	26	98	586	1 983
Збитки від зменшення корисності інвестиційної нерухомості	(396)	(57)	(3)	10	(92)	(15)	(553)
Прибутки мінус збитки від переоцінки іноземної валюти	-	-	-	247	898	-	1 145
Прибутки мінус збитки від реалізації інвестиційних цінних паперів	-	-	-	-	3	-	3
Збитки мінус прибутки від переоцінки інвестиційних цінних паперів	-	-	-	-	(3 085)	-	(3 085)
Зменшення корисності майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя	(9)	(1)	-	-	(3)	-	(13)
Адміністративні та інші операційні витрати	(10 210)	(1 212)	(70)	(175)	(2 026)	(295)	(13 988)
Інші збитки	(1)	(1)	-	(9)	-	-	(11)
Результат сегмента	35 145	5 537	4 019	(33 817)	30	1 875	12 789

25 **Аналіз за сегментами (продовження)**

Далі подано інформацію за сегментами за рік, що закінчився 31 грудня 2017 року:

У мільйонах українських гривень	**Роздрібна банківська діяльність**	**Корпоративна банківська діяльність**	**Казначейська та інвестиційна банківська діяльність**	**Всього за сегментами**
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	14 256	4 499	6 541	25 296
Заборгованість банків	-	-	2 903	2 903
Кредити та аванси клієнтам	31 865	6 470	-	38 335
Вбудовані похідні фінансові активи	-	-	34 336	34 336
Інвестиційні цінні папери , наявні для продажу	-	-	90 354	90 354
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення	-	-	36 322	36 322
Передоплата з поточного податку на прибуток	134	22	28	184
Інвестиції в дочірні та асоційовану компанію	-	-	30	30
Інвестиційна нерухомість	-	3 648	-	3 648
Приміщення, вдосконалення орендованого майна, обладнання та нематеріальні активи	2 405	405	516	3 326
Інші фінансові активи	441	867	1 632	2 940
Інші активи	1 078	7 489	248	8 815
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя	-	7 069	-	7 069
Активи, утримувані для продажу	117	-	-	117
Всього активів сегмента (як перераховано)	50 296	30 469	172 910	253 675
Заборгованість перед НБУ	-	-	12 394	12 394
Заборгованість перед іншими банками та іншими фінансовими організаціями	-	-	234	234
Кошти клієнтів	171 011	41 156	-	212 167
Випущені боргові цінні папери	-	-	2	2
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	121	13	16	150
Інші фінансові зобов'язання	835	233	620	1 688
Резерви та нефінансові зобов'язання	2 836	114	342	3 292
Субординований борг	-	129	-	129
Всього зобов'язань сегмента (як перераховано)	174 803	41 645	13 608	230 056

25 **Аналіз за сегментами (продовження)**

У мільйонах українських гривень	**Роздрібна банківська діяльність**	**Корпоративна банківська діяльність**	**Казначейська та інвестиційна банківська діяльність**	**Всього за сегментами**
2017				
Загальна сума доходів включає:				
- Процентні доходи	12 020	4 365	8 100	24 485
- Доходи від виплат та комісійних	8 089	2 951	2 171	13 211
- Інші операційні доходи	1 415	110	5	1 530
Доходи від / (витрати на) інших сегментів	59 408	(54 961)	(4 447)	-
Всього доходів (як перераховано)	80 932	(47 535)	5 829	39 226
Процентні витрати	(13 397)	(2 089)	(2 888)	(18 374)
Відрахування до резерву на зменшення корисності кредитів та авансів клієнтам	(917)	(6 462)	-	(7 379)
Витрати за виплатами та комісійними	(2 285)	(381)	(351)	(3 017)
Прибутки мінус збитки від вбудованих похідних фінансових інструментів	-	-	3 491	3 491
Прибутки мінус збитки від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів	103	995	(14)	1 084
(Збитки мінус прибутки)/прибутки мінус збитки від переоцінки іноземної валюти	(4 068)	508	1 059	(2 501)
Зменшення корисності інвестиції в асоційовану компанію	-	-	(99)	(99)
Збитки від зменшення корисності приміщень та інвестиційної нерухомості	-	-	247	247
Зменшення корисності нематеріальних активів	-	(1)	-	(1)
Зменшення корисності майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя	-	(71)	-	(71)
Адміністративні та інші операційні витрати	(8 775)	(1 284)	(2 135)	(12 194)
Інші збитки	-	-	(15)	(15)
Результат сегмента (як перераховано)	51 593	(56 320)	5 124	397

25 **Аналіз за сегментами (продовження)**

Далі подано інформацію за сегментами за рік, що закінчився 31 грудня 2016 року:

У мільйонах українських гривень	**Роздрібна банківська діяльність**	**Корпоративна банківська діяльність**	**Інвестиційна банківська діяльність**	**Казначейські банківські операції**	**Всього за сегментами**
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	12 101	10 909	-	7 149	30 159
Заборгованість банків	-	-	-	-	-
Кредити та аванси клієнтам	19 700	12 641	-	275	32 616
Вбудовані похідні фінансові активи	-	-	27 044	-	27 044
Інвестиційні цінні папери , наявні для продажу	-	-	64 409	-	64 409
Передоплата з поточного податку на прибуток	125	26	1	29	181
Інвестиції в дочірні та асоційовану компанію	-	-	246	-	246
Інвестиційна нерухомість	-	691	-	-	691
Приміщення, вдосконалення орендованого майна, обладнання та нематеріальні активи	2 356	492	14	547	3 409
Інші фінансові активи	168	-	5	2 466	2 639
Інші активи	1 154	8 262	3	166	9 585
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя	-	8 782	-	-	8 782
Всього активів сегмента (як перераховано)	35 604	41 803	91 722	10 632	179 761
Заборгованість перед НБУ	-	-	-	18 047	18 047
Заборгованість перед іншими банками та іншими фінансовими організаціями	-	-	-	2 667	2 667
Кошти клієнтів	150 726	29 930	-	-	180 656
Випущені боргові цінні папери	-	-	-	2	2
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	16	-	-	122	138
Інші фінансові зобов'язання	1 416	230	1	284	1 932
Резерви та нефінансові зобов'язання	1 867	303	2	373	2 545
Субординований борг	-	122	-	-	122
Всього зобов'язань сегмента (як перераховано)	154 025	30 585	3	21 495	206 109

Банк не аналізував у примітці «Аналіз за сегментами» капітальні інвестиції, поточний та відстрочений податок на прибуток.

д) Аналіз доходів за банківськими продуктами та послугами

Аналіз доходів Банку за банківськими продуктами та послугами подано у Примітці 20 (Процентні доходи), Примітці 22 (Доходи за виплатами та комісійними).

(е) Географічна інформація

Доходи за кожною окремою країною, де вони були суттєвими, розкриваються у звітності окремо, як показано далі станом на 31 грудня 2018 року:

У мільйонах українських гривень	2018 **рік**	2017 **рік**
Україна	51 394	38 589
Інші	407	637
Всього доходів	51 801	39 226

26 Управління фінансовими ризиками

Функція управління ризиками у Банку здійснюється стосовно фінансових ризиків, а також операційних та юридичних ризиків. Фінансові ризики складаються з ринкового ризику (який включає валютний ризик, ризик процентної ставки та інший ціновий ризик), кредитного ризику та ризику ліквідності. Основними цілями управління фінансовими ризиками є визначення лімітів ризику й нагляд за тим, щоб ці ліміти не перевищувались. Управління операційними та юридичними ризиками має на меті забезпечення належного функціонування внутрішніх процедур та політики, що спрямовані на мінімізацію цих ризиків.

У звітному році внесено зміни у організаційну структуру управління ризиками, зокрема, створено Комітет з питань ризиків Наглядової ради, забезпечено безпосереднє підпорядкування Члену Правління (з питань управління ризиками) безпосередньо Наглядовій раді, функції з оцінки ризиків передано до Блоку підрозділів з питань управління ризиків, що безпосередньо підпорядкований Члену Правління (з питань управління ризиками). Таким чином забезпечено незалежність функції з оцінки ризиків.

Органи управління ризиками

З метою ефективного управління ризиками у Банку створена та діє система управління ризиками, що передбачає розподіл прав, обов'язків, відповідальності між органами управління, структурними підрозділами Банку, відокремлення процесів виявлення та оцінки ризиків, оцінки ефективності функціонування системи управління ризиками від процесу прийняття ризиків.

Суб'єктами системи управління ризиками у Банку є:

- Наглядова рада;
- Комітет з питань аудиту Наглядової ради;
- Комітет з питань ризиків Наглядової ради;
- Правління Банку;
- Комітет з управління ризиками;
- Кредитний комітет;
- Комітет з питань управління активами та пасивами;
- Внутрішній аудит;
- Блок підрозділів з питань управління ризиками;
- Підрозділ Compliance;
- Напрямок Казначейство;
- Департамент аналізу активів, зобов'язань та інвестицій;
- Інші підрозділи підтримки (Бек-та Мідл-офіс);
- Бізнес-підрозділи, що безпосередньо приймають ризики.

Наглядова рада - несе повну відповідальність за управління ризиками, на які наражається Банк у своїй діяльності та, відповідно:

- забезпечує створення та функціонування ефективної системи управління ризиками;
- затверджує внутрішньобанківські документи з питань управління ризиками та здійснює нагляд за їх дотриманням/впровадженням/оновленням;
- затверджує перелік лімітів (обмежень) щодо кожного виду ризику та процедуру ескалації порушень лімітів ризиків;
- затверджує План відновлення діяльності Банку та забезпечує виконання функцій щодо відновлення діяльності Банку іншими суб'єктами системи управління ризиками;
- затверджує призначення та звільнення керівників підрозділу з управління ризиками та підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс);
- забезпечує функціонування системи внутрішнього контролю та нагляд за її ефективністю;
- розглядає управлінську звітність щодо ризиків та приймає рішення щодо застосування відповідних заходів з управління ризиками;
- вживає заходів для запобігання виникнення конфліктів інтересів у Банку, сприяє їх врегулюванню та повідомляє Національний банк України про конфлікти інтересів, що виникають у Банку.

26 **Управління фінансовими ризиками** (**продовження**)

Комітет з питань аудиту Наглядової ради - є постійно діючим колегіальним органом, що виконує функцію допоміжного та підготовчого органу Наглядової ради, у рамках виконуваних функцій:

- перевіряє ефективність системи управління ризиками;
- контролює незалежність, об'єктивність, компетентність керівника Внутрішнього аудиту, ефективність здійснення внутрішнього аудиту;
- надає Наглядовій раді рекомендації щодо підбору, призначення, звільнення керівника Внутрішнього аудиту.

Комітет з питань ризиків Наглядової ради - є постійно діючим колегіальним органом, що створений та функціонує з метою надання допомоги Наглядовій раді у частині її функції з забезпечення функціонування системи ризик-менеджменту у Банку. Комітет з питань ризиків Наглядової ради виконує наступні основні функції:

- забезпечує нагляд за адекватністю та ефективністю функціонування у Банку системи ризик-менеджменту;
- забезпечує наявність та підтримання в актуальному стані внутрішніх документів Банку, що регламентують процес управління ризиками;
- здійснює моніторинг та аналіз поточного портфелю та рівня ризиків, що приймаються Банком;
- здійснює контроль за дотриманням граничних показників ризиків, що встановлені Наглядовою радою;
- здійснює попередній розгляд проектів стратегії та політик з управління ризиками, документів щодо розміру ризик-апетиту, порядку здійснення операцій з пов'язаними з Банком особами та інших документів з питань управління ризиками, що виносяться на розгляд та/або затвердження Наглядової ради;
- здійснює регулярний перегляд експозиції Банку до суттєвих ризиків;
- бере участь у визначенні організаційної структури управління ризиками з метою забезпечення раціонального управління ризиками;
- бере участь у розробці/перегляді внутрішніх політик та процедур щодо управління ризиками, які мають бути затверджені Наглядовою радою;
- здійснює нагляд та надає Наглядовій раді рекомендації щодо адекватності капіталу Банку та ліквідності;
- переглядає та надає Наглядовій раді рекомендації щодо забезпечення безперервної діяльності та планів відновлення діяльності.

Внутрішній аудит - є складовою системи внутрішнього контролю у Банку та виконує наступні основні функції:

- здійснює ідентифікацію та оцінку основних сфер ризику Банку, у тому числі - наявності та ефективності роботи системи управління ризиками, відповідність такої системи видам та обсягам здійснюваних операцій, та системи внутрішнього контролю, здатності цих систем реагувати на нові та посилюючи ризики, обґрунтованості рівня ризику, який Банк готовий приймати;
- забезпечує надання Наглядовій раді, Комітет з питань аудиту Наглядової ради, Правлінню Банку незалежної обґрунтованої оцінки ефективності дій, заходів та перевірок у сфері ризиків, з якими стикається Банк;
- виробляє та надає рекомендації щодо усунення недоліків, щодо вдосконалення та підвищення ефективності систем управління ризиками та внутрішнього контролю у Банку, забезпечує моніторинг прийнятих заходів щодо усунення недоліків та врахування рекомендацій.

Правління Банку - несе відповідальність за впровадження стратегії та політики управління ризиками, культури управління ризиками, системи управління ризиками та внутрішнього контролю, процедур, метод та інших заходів щодо ефективного управління ризиками, затверджених Наглядовою Радою Банку, та, відповідно:

- забезпечує розробку, розробляє, погоджує або затверджує (у залежності від виду документу) внутрішньобанківські документи з питань управління ризиками;
- забезпечує підготовку та надання Наглядовій Раді Банку управлінської звітності щодо величини всіх видів ризиків, на які наражається Банк, у тому числі в розрізі нових видів продуктів чи значних змін;
- розробляє заходи щодо оперативного усунення недоліків у функціонуванні системи управління ризиками, виконання рекомендацій та зауважень за результатами оцінки в рамках системи внутрішнього контролю, перевірок підрозділу внутрішнього аудиту, зовнішніх аудиторів та наглядових органів.

26 **Управління фінансовими ризиками** (**продовження**)

Комітет з управління ризиками Правління - є постійно діючим колегіальним органом Правління, що створений та функціонує для забезпечення комплексності та ефективності процесів управління ризиками. Комітет з управління ризиками Правління виконує наступні основні функції:

- визначає основні цілі та принципи управління ризиками, які виникають за напрямами діяльності Банку;
- встановлює обов'язкові мінімальні вимоги щодо організації системи управління ризиками за напрямами діяльності Банку;
- агрегує дані щодо ризиків, оцінює діяльність Банку з урахуванням ризик-апетиту та потенційний вплив ризиків на капітал Банку, забезпечує надання агрегованого звіту щодо ризиків Правлінню та Наглядовій раді Банку;
- здійснює постійний аналіз ризиків, розглядає звіти за ризиками, агреговані результати стрес-тестування та готує рекомендації Правлінню Банку щодо достатності капіталу для покриття можливих збитків у разі реалізації стрес-сценарію;
- готує пропозиції щодо ризик-апетиту;
- формує пропозиції щодо пом'якшення впливу ризиків.

Кредитний комітет

Кредитний комітет приймає рішення щодо здійснення активних операцій Банком в межах лімітів повноважень, встановлених Правлінням Банку, затверджує ліміти на здійснення операцій з банками-контрагентами, купівлю цінних паперів, здійснює моніторинг погашення кредитів та якості кредитного портфелю Банку, нагляд за значними кредитними проектами. Також Кредитний комітет здійснює погодження кредитних продуктів, затверджує методики, інструкції, порядки, форми, моделі та інші регламентні чи процедурні документи щодо виявлення, вимірювання, моніторингу, контролю, звітування та пом'якшення кредитних ризиків на всіх організаційних рівнях. Засідання Кредитного комітету відбуваються не рідше одного разу на тиждень.

Комітет з управління активами та пасивами

Основною метою створення і діяльності Комітету є забезпечення ефективності та безперервності процесу управління активами та пасивами Банку, моніторингу ризику ліквідності, валютного, процентного та цінового ризику (в частині операцій з зобов'язаннями) та вжиття відповідних заходів, спрямованих на мінімізацію даних ризиків та максимізацію фінансового результату Банку. Засідання Комітету з управління активами та пасивами відбуваються раз на тиждень.

Напрямок Казначейство

Напрямок Казначейство відповідає за оперативне управління ліквідністю та валютною позицією Банку.

Департамент аналізу активів, зобов'язань та інвестицій

Департамент аналізу активів, зобов'язань та інвестицій щоденно здійснює розрахунок та контроль дотримання Банком нормативних показників ліквідності, встановлених НБУ, а також внутрішніх показників ризику ліквідності, готує звіти з поточного стану ліквідності Банку.

Блок підрозділів з питань управління ризиками - є незалежним від бізнес-підрозділів, не приймає участь у отриманні доходів Банку. Блок підрозділів з питань управління ризиками є підпорядкованим Члену Правління Банку з питань управління ризиками (CRO), У свою чергу, Член Правління Банку з питань управління ризиками є підпорядкованим та підзвітним Наглядовій раді а також має право безперешкодно звертатись до Наглядової ради та/або Комітету з питань ризиків Наглядової ради. Член Правління Банку з питань управління ризиками має право накладати заборону (вето) на рішення колегіальніх органів, створених Правлінням Банку.

26 **Управління фінансовими ризиками** (**продовження**)

Блок підрозділів з питань управління ризиками виконує наступні основні функції:

- забезпечує функціонування системи управління кредитним ризиком, операційним ризиком, ринковим, процентним ризиком банківського портфелю (кредитів, депозитів, тощо) та ризиком ліквідності шляхом здійснення своєчасного виявлення, вимірювання, моніторингу, контролю, звітування щодо кожного виду ризиків;
- розробляє/бере участь у розробці та підтримує (у залежності від виду документу) в актуальному стані внутрішньобанківські нормативні документи (процедури, методики, положення тощо) з питань управління ризиками;
- готує висновки щодо запропонованих бізнес-підрозділами кредитних проектів як щодо нових кредитів, так і щодо зміни умов за діючими/існуючими кредитами;
- готує та надає звіти щодо ризиків Наглядовій раді Банку не рідше одного разу на квартал, Комітету з питань ризиків Наглядової ради, Комітету ради Банку з управління ризиками та Правлінню Банку, а також комітетам Правління Банку – не рідше одного разу на місяць, у разі виявлення ситуацій, що потребують невідкладного інформування ради Банку – негайно;
- здійснює стрес - тестування ризиків;
- розробляє та впроваджує процедури для автоматизованого ведення та обробки даних;
- здійснює моніторинг дотримання лімітів ризиків;
- розробляє та впроваджує систему раннього виявлення потенційно проблемних клієнтів, фінансування яких може мати підвищений кредитний ризик;
- забезпечує виконання та контроль за процедурами розрахунку резервів згідно з МСФЗ та розміру кредитного ризику згідно з вимогами Національного банку України у відповідності до затверджених методологій та підходів Банку;
- розробляє, впроваджує та підтримує в актуальному стані методики та моделі з оцінки ризиків;

Напрямок *«Compliance»* - підпорядкований та підзвітний Наглядовій раді Банку, є незалежним від бізнес-підрозділів, не приймає участь у отриманні доходів Банку та виконує наступні основні функції:

- забезпечує організацію контролю за врахуванням Банком норм законодавства, регуляторного середовища, правил, внутрішньобанківських документів та відповідних стандартів професійних об'єднань, дія яких поширюється на Банк;
- забезпечує моніторинг змін у законодавстві та регуляторному середовищі, правилах, внутрішньобанківських документах та відповідних стандартах професійних об'єднань, дія яких поширюється на Банк, та здійснює оцінку впливу таких змін на процеси та процедури, запроваджені в Банку, а також забезпечує контроль за імплементацією відповідних змін у внутрішньобанківські документи;
- забезпечує контроль за діяльністю Банку з метою запобігання свідомої участі Банку в незаконних операціях, що дозволяють клієнтам ухилятися від податкових зобов'язань та використовувати Банк в інших незаконних операціях;
- забезпечує управління ризиками, пов'язаними з конфліктом інтересів, що можуть виникати на всіх рівнях організаційної структури Банку;
- готує висновки щодо комплаєнс-ризику, який притаманний новим продуктам та значним змінам в діяльності Банку, до моменту їх упровадження для прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень;
- готує та надає звіти щодо оцінки комплаєнс-ризику Наглядовій раді Банку, Комітету з управління ризиками та Правлінню не рідше одного разу на квартал.

Кредитний ризик. Банк наражається на кредитний ризик, який визначається як ризик того, що одна із сторін операції з фінансовим інструментом спричинить фінансові збитки другій стороні внаслідок невиконання зобов'язання за договором. Кредитний ризик виникає в результаті кредитних та інших операцій Банку з контрагентами, внаслідок яких виникають фінансові активи.

Кредитна політика Банку визначає загальні засади щодо здійснення кредитного процесу та управління кредитним ризиком, встановлює загальний підхід до прийняття кредитних ризиків, принципи і стандарти кредитної діяльності, визначає повноваження та відповідальність керівних органів, працівників та структурних підрозділів Банку на кожному етапі кредитного процесу, забезпечує комплексний підхід до управління кредитним ризиком.

Управління кредитним ризиком здійснюється на підставі регулярного аналізу спроможності позичальників та потенційних позичальників виконувати свої зобов'язання з погашення кредитів та сплати процентів, регулярного аналізу якості кредитного портфелю з метою моніторингу рівня кредитного ризику, шляхом зміни, за необхідності, лімітів кредитування, шляхом одержання застави, її перевірки та переоцінки застави з встановленою періодичністю, та використовуючи інші інструменти зниження ризику.

Основна інформація про рівень кредитного ризику систематично актуалізується та надається для аналізу у вигляді звітів про стан кредитного портфелю.

26 **Управління фінансовими ризиками** (**продовження**)

Кредитний комітет затверджує класифікацію кредитних операцій за групами ризику, розглядає, вносить корективи та затверджує оцінку кредитного ризику у відповідності до регулятивних вимог та оцінку резерву для очікуваних кредитних збитків (кредити та аванси клієнтам, зобов'язання пов'язані з кредитуванням, інші фінансові активи за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через сукупний дохід).

З метою обмеження ризиків, на які наражається Банк внаслідок операцій з кредитування, у Банку існує наступна система повноважень на прийняття рішень за кредитними операціями:

- індивідуальні повноваження: за ризиковими операціями делеговані Блоку підрозділів з питань управління ризиками з метою прийняття рішень щодо клієнтів роздрібного та малого і середнього Бізнесу в рамках стандартних умов продукту;
- дуальні повноваження (повноваження в рамках подвійного підпису): за ризиковими та безризиковими операціями делеговані Керівникам підрозділів з питань управління ризиками разом з Керівниками відповідних Бізнес-підрозділів в рамках стандартних умов продукту. За умови одноголосного позитивного рішення транзакція виконується;
- колективні повноваження: повноваження, що делеговано Правлінням Банку Кредитному комітету, з урахуванням висновків, коментарів чи рекомендацій Юридичного підрозділу, Служби безпеки, а також висновку підрозділів з питань управління ризиками, який включає в себе коментарі щодо конкретних ризиків та пом'якшення дій, пов'язаних з потенційною кредитною угодою, для затвердження негативною. Рішення приймається більшістю голосів членів Кредитного комітету.

Моніторинг кредитів

Інформаційні системи Банку дозволяють керівництву здійснювати своєчасний та регулярний моніторинг кредитів.

Банк регулярно моніторить ризик за кожним кредитом. Для цього він здійснює: (i) перегляд фінансового стану позичальника та його положення на ринку та (ii) оцінку адекватності забезпечення кредиту. Фінансовий стан позичальника та його положення на ринку регулярно аналізуються, і за результатами такого аналізу внутрішній кредитний рейтинг позичальника може бути переглянутий. Цей аналіз ґрунтується на даних про надходження коштів на рахунок клієнта, останній фінансовій звітності та іншій комерційній інформації позичальника, яку він надав Банку або яку Банк отримав іншим чином.

Банк здійснює регулярний моніторинг поточної ринкової вартості застави з метою оцінки її достатності для забезпечення конкретного кредиту. Оцінку застави проводять незалежні компанії - суб'єкти оціночної діяльності, акредитовані в Банку або кваліфіковані внутрішні оцінювачі. Регулярність таких оцінок залежить від виду застави.

Банк веде облік кредитних історій клієнтів. Це дозволяє Банку контролювати рівень кредитного ризику шляхом роботи з позичальниками із позитивною кредитною історією.

Повернення проблемних кредитів

З метою ефективного управління проблемними активами Банком виконуються наступні завдання:

- запобігання виникненню та своєчасне виявлення проблемної заборгованості, ефективна робота з потенційною проблемною заборгованістю;
- скорочення розміру та частки проблемної заборгованості у портфелі Банку (валової і за вирахуванням резервів; у цілому і в розрізі портфелів) шляхом розробки та імплементації заходів щодо повернення такої заборгованості, зокрема, реструктуризації, досудового врегулювання, звернення стягнення на заставне майно, його прогнозований продаж, тощо;
- побудова комплексної ефективної системи управління проблемною заборгованістю.

Банком впроваджено розподілення роботи із проблемною заборгованістю на різних стадіях виявлення та врегулювання у залежності від виду, суми проблемної заборгованості, наявності та стану застави, можливості та/або намірів позичальника повернути кредит та нараховані за кредитом відсотки.

Етапи управління потенційною проблемною заборгованістю та проблемною заборгованістю:

1. Етап Pre-Collection включає в себе комплекс заходів, направлених на виявлення потенційно проблемної та проблемної заборгованості та попереджає вихід клієнта з графіку платежів.

26 **Управління фінансовими ризиками** (**продовження**)

2. Етап Soft collection включає в себе комплекс заходів спрямованих на повернення прострочених платежів із затримкою 1-90 днів, зокрема, шляхом комунікацій із клієнтами дистанційно (телефон, SMS, IVR, листи тощо).

3. Етап Hard Collection включає в себе комплекс заходів спрямованих на повернення прострочених платежів із затримкою 90- 180 днів шляхом добровільного врегулювання заборгованості.

4. Етап – Legal Collection. Підготовка процесу юридичного стягнення починається одночасно з етапом Hard Collection. Юридичне стягнення включає в себе комплекс заходів з примусового стягнення заборгованості. шляхом претензійно - позовної роботи.

Інструменти управління потенційною проблемною заборгованістю та проблемною заборгованістю:

1. Відправлення недзвінкових комунікацій. Формується на щоденній основі згідно вивантаження по певним критеріям.

2. Процес SkipTracing призначений для пошуку контактної інформації клієнтів з додаткових зовнішніх джерел на основі моделі крос-пошуку контактів.

3. Система автоматичного списання коштів Debt Collect.

4. Реструктуризація. Основною метою процесу реструктуризації є відновлення платоспроможності позичальника за проблемними кредитами. В Банку використовуються наступні сценарії реструктуризації:

- реструктуризація беззаставних кредитів роздрібного бізнесу – перегляд заборгованості за рахунок часткового перерахунку боргу щодо пені та штрафів, комісіям, відсоткам, зміни графіку погашення боргу;
- реструктуризація кредитів Напрямку "Споживчого кредитування"" – перегляд заборгованості за рахунок часткового перерахунку боргу щодо пені та штрафів, прощення частини боргу, зміни графіку погашення боргу, конвертація валютних кредитів у гривню, тощо;
- реструктуризація проблемних активів клієнтів МСБ – перегляд заборгованості за рахунок часткового перерахунку боргу щодо пені, комісіям, процентам, зміни графіку погашення боргу, окрім судових витрат та штрафів (судові витрати та штрафи повинні бути сплачені клієнтом в момент проведення реструктуризації).

5. Списання заборгованості з балансу Банку.

6. Аутсорсинг.

7. Факторінг.

8. Робота з заставним майном.

Кредитування пов'язаних сторін

Банк проводить операції з пов'язаними сторонами на комерційних умовах. Кожна кредитна заявка, отримана від пов'язаної сторони, розглядається таким самим чином, що й заявка, отримана від непов'язаної сторони.

Ринковий ризик. Ринковий ризик - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок несприятливої зміни курсів іноземних валют, процентних ставок, вартості фінансових інструментів (ринкових котирувань, індексів тощо). Стратегічним завданням політики Банку в частині управління ринковим ризиком є мінімізація та запобігання можливих втрат, які можуть виникнути в разі зміни ринкових умов.

Валютний ризик. Валютний ризик – це ризик зміни вартості фінансових інструментів, якими володіє Банк, внаслідок коливання валютних курсів. Основні валютні позиції Банку – в українських гривнях, доларах США та євро. Політика Банку щодо відкритих валютних позицій відповідає українському законодавству, яке встановлює нормативні ліміти для таких позицій. Департамент аналізу активів, зобов'язань та інвестицій та Напрямок "Казначейство" здійснюють щоденний контроль дотримання нормативів та показників валютної позиції, шляхом побудови відповідних звітів. Див. Примітки 8 та 9.

26 **Управління фінансовими ризиками (продовження)**

У поданій нижче таблиці наведено концентрацію валютного ризику Банку станом на кінець звітного періоду та його позицію у гривнях:

	31 **грудня** 2018 **р.**				31 **грудня** 2017 (**перераховано**)			
У мільйонах українських гривень	**Монетарні фінансові активи**	**Монетарні фінансові зобов'язання**	**Угоди своп, спот та форвард**	**Чиста позиція за балансовими та позабалансовими інструментами**	**Монетарні фінансові активи**	**Монетарні фінансові зобов'язання**	**Угоди своп, спот та форвард**	**Чиста позиція за балансовими та позабалансовими інструментами**
Українські гривні	222 041	154 331	-	67 710	202 149	130 595	-	71 554
Долари США	21 617	73 065	-	(51 448)	19 824	78 288	67	(58 397)
Євро	16 163	15 594	-	569	7 900	17 422	(67)	(9 589)
Інші валюти	499	326	-	173	609	309	-	300
Всього	260 320	243 316	-	17 004	230 482	226 614	-	3 868

	31 **грудня** 2016 (**перераховано**)			
У мільйонах українських гривень	**Монетарні фінансові активи**	**Монетарні фінансові зобов'язання**	**Угоди своп, спот та форвард**	**Чиста позиція за балансовими та позабалансовими інструментами**
Українські гривні	133 124	100 328	-	32 796
Долари США	16 563	84 899	-	(68 336)
Євро	6 550	17 933	-	(11 383)
Інші валюти	630	266	-	364
Всього	156 867	203 426	-	(46 559)

Справедлива вартість похідних фінансових інструментів, разом з основними інструментами, в які вони вбудовані, віднесені до категорії фінансових активів, деномінованих у гривнях.

Наведений вище аналіз включав лише монетарні активи та зобов'язання. На думку керівництва, інвестиції в інструменти капіталу та немонетарні активи не призведуть до виникнення суттєвого валютного ризику.

Подані у таблиці похідні фінансові інструменти – це монетарні фінансові активи та монетарні фінансові зобов'язання, що показані окремо для відображення загального валютного ризику Банку.

26 **Управління фінансовими ризиками** (**продовження**)

Нижче в таблиці показано зміну прибутку або збитку та капіталу внаслідок обґрунтовано можливих змін курсів обміну валют по відношенню до функціональної валюти відповідної компанії Банку, що використовувались на кінець звітного періоду, при незмінності всіх інших змінних характеристик:

	31 **грудня** 2018 **р**.		31 **грудня** 2017		31 **грудня** 2016 (**перераховано**)	
У мільйонах українських гривень	**Вплив на прибуток або збиток** (**до оподаткування**)	**Вплив на капітал**	**Вплив на прибуток або збиток** (**до оподаткування**)	**Вплив на капітал**	**Вплив на прибуток або збиток** (**до оподаткування**)	**Вплив на капітал**
Зміцнення долара США на 20% (у 2017 році – зміцнення на 20%; у 2016 році – зміцнення на 10%)	(10 642)	(10 642)	(11 106)	(11 106)	(6 599)	(6 599)
Послаблення долара США на 5% (у 2017 році – послаблення на 5%; у 2016 році – послаблення на 5%)	2 661	2 661	2 777	2 777	3 288	3 288
Зміцнення євро на 10% (у 2017 році – зміцнення на 10%; у 2016 році – зміцнення на 10%)	57	57	(959)	(959)	(1 138)	(1 138)
Послаблення євро на 5% (у 2017 році – послаблення на 5%; у 2016 році – послаблення на 5%)	(28)	(28)	479	479	569	569
Зміцнення інших валют на 5% (у 2017 році – зміцнення на 5%; у 2016 році – зміцнення на 5%)	9	9	15	15	18	18
Послаблення інших валют на 5% (у 2017 році – послаблення на 5%; у 2016 році – послаблення на 5%)	(9)	(9)	(15)	(15)	(18)	(18)

Ризик був розрахований лише для монетарних залишків у валютах, інших ніж функціональна валюта Банку. При розрахунку наведеної у таблиці вище чутливості до зміни обмінного курсу долара США врахований вплив визнання справедливої вартості похідного фінансового інструмента, вбудованого у інвестиційні цінні папери, наявні для продажу та у інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення.

Процентний ризик. Процентний ризик - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок впливу несприятливих змін процентних ставок. Процентний ризик впливає на економічну вартість капіталу Банку та чистий процентний дохід Банку.

Стратегічним завданням політики Банку в частині управління процентним ризиком є мінімізація та запобігання можливих втрат, які можуть виникнути в разі зміни процентних ставок. Банк наражається на ризик виникнення фінансових втрат внаслідок змін процентних ставок по активах та зобов'язаннях, переважно в результаті надання кредитів з фіксованою процентною ставкою у сумах та на строк, що відрізняються від сум та строків зобов'язань з фіксованою процентною ставкою.

Колегіальним органом, який забезпечує тактичну реалізацію процентної політики Банку є Комітет з управління активами та пасивами. В обов'язки Комітету з управління активами та пасивами по даному напрямку включаються огляд цінової політики фінансового ринку, кредитних і депозитних процентних ставок за програмами банків-конкурентів, розгляд пропозицій Бізнес-підрозділів та напрямків Головного Офісу щодо підвищення ефективності кредитно-депозитної політики Банку, оцінка собівартості пасивів і прибутковості активів, політики процентної маржі, затвердження процентних ставок. Перегляд процентних ставок може проводитися у випадку значних коливань ставок на ринку, зміни облікової ставки регулюючого органу та в залежності від стану в ресурсної позиції Банку.

Управління ринковими ризиками, що входить до Блоку підрозділів з питань управління ризиками, проводить моніторинг та здійснює контроль процентного ризику на підставі GAP-аналізу, в ході якого активи та зобов'язання, чутливі до зміни процентної ставки, об'єднуються у групи за часовим діапазоном.

Активи та зобов'язання з фіксованою процентною ставкою об'єднуються у групи за строками, що залишилися до погашення, в той час як активи та зобов'язання із плаваючою процентною ставкою класифікуються на основі найближчого можливого строку перегляду процентної ставки.

26 **Управління фінансовими ризиками** (**продовження**)

Різниця між активами та зобов'язаннями, чутливими до зміни процентної ставки, для кожного з часових діапазонів формує GAP. Результатом проведення GAP-аналізу є оцінка впливу зміни процентних ставок на чистий процентний дохід Банку.

Банк проводить стрес-тестування процентного ризику, щоб визначити умови, при виконанні яких Банк наражається на ризики отримання збитків, а також визначити обсяг цих збитків і вплив на процентний дохід Банку. Стрес-тестування здійснюється за допомогою аналізу чутливості чистого процентного доходу до зміни процентних ставок, виходячи з припущення, що ставки збільшуються або зменшуються на визначену кількість процентних пунктів.

У поданій нижче таблиці наведено концентрацію ризику процентних ставок Банку. До таблиці включено активи та зобов'язання Банку за балансовими сумами, об'єднані в категорії відповідно до строків перегляду процентної ставки відповідно до контракту або строків погашення, залежно від того, що буде раніше.

У мільйонах українських гривень	**До запитання та до 1 місяця**	1-3 **місяці**	3-12 **місяців**	**Понад 1 рік**	**Немонетарні статті**	**Всього**
31 **грудня** 2018 **р**.						
Всього фінансових активів	35 405	12 931	38 054	173 930	4	260 324
Всього фінансових зобов'язань	153 503	35 748	53 075	990	-	243 316
Чиста невідповідність процентних ставок на 31 **грудня** 2018 **р**.	(118 098)	(22 817)	(15 021)	172 940	4	17 008
31 **грудня** 2017 **р**.						
Всього фінансових активів	31 809	6 463	9 981	182 229	4	230 486
Всього фінансових зобов'язань	126 777	36 299	60 421	3 117	-	226 614
Чиста невідповідність процентних ставок на 31 **грудня** 2017 **р**. **(перераховано)**	(94 968)	(29 836)	(50 440)	179 112	4	3 872
31 **грудня** 2016 **р**.						
Всього фінансових активів	33 360	2 611	6 540	114 356	-	156 867
Всього фінансових зобов'язань	90 717	32 747	77 293	2 669	-	203 426
Чиста невідповідність процентних ставок на 31 **грудня** 2016 **р**.(**перераховано**)	(57 357)	(30 136)	(70 753)	111 687	-	(46 559)

26 **Управління фінансовими ризиками** (**продовження**)

Банк здійснює моніторинг процентних ставок по фінансових інструментах. Нижче в таблиці подані процентні ставки на підставі звітів, які аналізує ключовий управлінський персонал Банку:

% річних	31 **грудня** 2018 **р.**				31 **грудня** 2017 **р.**				31 **грудня** 2016 **р.**			
	Долари США	**Гривні**	**Євро**	**Інші валюти**	**Долари США**	**Гривні**	**Євро**	**Інші валюти**	**Долари США**	**Гривні**	**Євро**	**Інші валюти**
Активи												
Заборгованість банків	-	-	-	-	-	16	-	-	-	-	-	-
Кредити та аванси юридичним особам	6	12	3	5	6	11	3	5	4	11	3	5
Кредити та аванси фізичним особам	17	46	18	43	15	43	16	43	15	41	15	-
Інвестиційні цінні папери, які обліковуються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	5	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу	-	-	-	-	5	10	2	-	-	10	-	-
Інвестиційні цінні папери, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	7	12	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Інвестиційні цінні папери, які обліковуються за амортизованою собівартістю	5	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Зобов'язання												
Заборгованість перед НБУ	-	16	-	-	-	16	-	-	-	21	-	-
Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» банків	-	-	-	-	1	5	-	-	10	5	6	-
Поточні розміщення коштів комерційних банків	-	17	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Довгострокові кредити в рамках кредитних ліній, отриманих від фінансових установ	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-
Строкові розміщення коштів банків	-	-	-	-	9	-	2	-	3	-	2	-
Кошти клієнтів												
- поточні рахунки клієнтів	0	5	0	-	-	3	-	-	-	5	-	-
- строкові депозити юридичних осіб	0	12	1	-	1	12	4	-	11	18	5	-
- строкові депозити фізичних осіб	3	14	2	4	4	15	3	4	8	18	7	4
Випущені боргові цінні папери	-	15	-	-	-	15	-	-	-	15	-	-
Субординований борг	-	-	-	-	-	9	-	-	-	9	-	-

Позначка "-" у таблиці означає, що Банк не має відповідних активів або зобов'язань у відповідній валюті.

Банк наражається на ризик дострокового погашення внаслідок надання кредитів з фіксованою та змінною процентною ставкою, які надають позичальнику право дострокового погашення кредитів. Прибуток Банку за поточний період та капітал Банку станом на кінець звітного періоду не зазнали б суттєвого впливу змін обсягів дострокового погашення, оскільки такі кредити відображаються за амортизованою вартістю, а сума дострокового погашення дорівнює або майже дорівнює амортизованій вартості кредитів та авансів клієнтам.

26 **Управління фінансовими ризиками** (**продовження**)

Концентрація географічного ризику. Нижче поданий аналіз концентрації географічного ризику фінансових активів та зобов'язань Банку станом на 31 грудня 2018 року:

У мільйонах українських гривень	**Україна**	**Країни ОЕСР**	**Інші країни**	**Всього**
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	21 951	3 547	1 862	27 360
Кредити и аванси клієнтам	48 887	1	1 252	50 140
Інвестиційні цінні папери за СВПЗ	86 244	-	-	86 244
Інвестиційні цінні папери за СВІСД	79 298	1	-	79 299
Інвестиційні цінні папери за АС	14 538	-	-	14 538
Інші фінансові активи	136	2 601	6	2 743
Всього фінансових активів	251 054	6 150	3 120	260 324
Нефінансові активи	9 439	118	8 167	17 724
Всього активів	260 493	6 268	11 287	278 048
Зобов'язання				
Заборгованість перед НБУ	9 817	-	-	9 817
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями	133	59	3	195
Кошти клієнтів	221 476	7 860	1 719	231 055
Випущені боргові цінні папери	2	-	-	2
Інші фінансові зобов'язання	1 586	532	129	2 247
Всього фінансових зобов'язань	233 014	8 451	1 851	243 316
Нефінансові зобов'язання	3 262	-	6	3 268
Всього зобов'язань	236 276	8 451	1 857	246 584
Чиста балансова позиція	24 217	(2 183)	9 430	31 464
Зобов'язання, **пов'язані з кредитуванням** (**Прим**. 17)	71 540	19	51	71 610

Активи, зобов'язання та зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, були класифіковані виходячи з країни, в якій знаходиться контрагент. Грошові кошти у касі, дорогоцінні метали, приміщення та обладнання були класифіковані відповідно до країни їх фізичного знаходження.

26 **Управління фінансовими ризиками** (**продовження**)

Географічний аналіз активів та зобов'язань Банку станом на 31 грудня 2017 року наведено нижче:

У мільйонах українських гривень	**Україна**	**Країни ОЕСР**	**Інші країни**	**Всього**
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	18 998	4 461	1 837	25 296
Заборгованість банків	2 903	-	-	2 903
Кредити та аванси клієнтам	37 199	4	1 132	38 335
Вбудовані похідні фінансові активи	34 336	-	-	34 336
Інвестиційні цінні папери для продажу	90 353	1	-	90 354
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення	36 322	-	-	36 322
Інші фінансові активи	316	1 784	840	2 940
Всього фінансових активів	220 427	6 250	3 809	230 486
Нефінансові активи	10 169	117	12 903	23 189
Всього активів	230 596	6 367	16 712	253 675
Зобов'язання				
Заборгованість перед НБУ	12 394	-	-	12 394
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями	52	180	2	234
Кошти клієнтів	201 905	8 063	2 199	212 167
Випущені боргові цінні папери	2	-	-	2
Інші фінансові зобов'язання	1 019	501	168	1 688
Субординований борг	129	-	-	129
Всього фінансових зобов'язань	215 501	8 744	2 369	226 614
Нефінансові зобов'язання	3 436	-	6	3 442
Всього зобов'язань	218 937	8 744	2 375	230 056
Чиста балансова позиція (**як перераховано**)	11 659	(2 377)	14 337	23 619
Зобов'язання, **пов'язані з кредитуванням** (**Прим**. 28)	59 213	34	54	59 301

26 **Управління фінансовими ризиками** (**продовження**)

Географічний аналіз активів та зобов'язань Банку станом на 31 грудня 2016 року наведено нижче:

У мільйонах українських гривень	**Україна**	**Країни ОЕСР**	**Інші країни**	**Всього**
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	18 078	10 484	1 597	30 159
Кредити та аванси клієнтам	28 434	280	3 902	32 616
Вбудовані похідні фінансові активи	27 044	-	-	27 044
Інвестиційні цінні папери для продажу	64 409	-	-	64 409
Інші фінансові активи	46	2 528	65	2 639
Всього фінансових активів	138 011	13 292	5 564	156 867
Нефінансові активи	8 855	456	13 583	22 894
Всього активів	146 866	13 748	19 147	179 761
Зобов'язання				
Заборгованість перед НБУ	18 047	-	-	18 047
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями	44	2 605	18	2 667
Кошти клієнтів	167 576	9 666	3 414	180 656
Випущені боргові цінні папери	2	-	-	2
Інші фінансові зобов'язання	1 144	685	103	1 932
Субординований борг	122	-	-	122
Всього фінансових зобов'язань	186 935	12 956	3 535	203 426
Нефінансові зобов'язання	2 679	-	4	2 683
Всього зобов'язань	189 614	12 956	3 539	206 109
Чиста балансова позиція (**як перераховано**)	(42 748)	792	15 608	(26 348)
Зобов'язання, **пов'язані з кредитуванням** (**Прим**. 28)	22 097	105	62	22 264

Ризик ліквідності. Ризик ліквідності - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок неспроможності Банку забезпечувати фінансування зростання активів та/або виконання своїх зобов'язань у належні строки.

Стратегічними завданнями політики Банку в частині управління ризиком ліквідності є: підтримання показників ліквідності на рівні вище нормативного, мінімізація ризику ліквідності шляхом підтримання достатнього обсягу високоякісних ліквідних активів як можливого джерела забезпечення на випадок реалізації стресових ситуацій, лімітування концентрацій залучених коштів шляхом формування диверсифікованої ресурсної бази тощо.

Банк прагне підтримувати стабільну базу фінансування, розвивати джерела ресурсів, в першу чергу за рахунок коштів юридичних та фізичних осіб.

26 **Управління фінансовими ризиками** (**продовження**)

Для моніторингу поточного стану ліквідності Напрямок "Казначейство" здійснює управління ліквідністю в межах операційного дня шляхом побудови платіжного календаря Банку. Департамент аналізу активів, зобов'язань та інвестицій здійснює щоденний розрахунок показників ліквідності відповідно до вимог НБУ. Не рідше ніж раз на місяці звіт щодо ризику ліквідності доводиться до членів Комітету з питань управління активами та пасивами (Департаментом аналізу активів, зобов'язань та інвестицій) та до Комітету з питань ризиків Наглядової ради (Управлінням ринковими ризиками, що входить до Блоку підрозділів з питань управління ризиками). Звіт складається з інформації щодо розривів ліквідності за методикою GAP-аналізу (порівняння обсягів активів та зобов'язань за строками до погашення) в істотних валютах та в еквіваленті національної валюти, наявного обсягу високоякісних ліквідних активів , концентрації джерел фінансування, дотримання економічних нормативів НБУ та обсягу обов'язкових резервів тощо.

Контроль ризику ліквідності реалізується через дотримання як регуляторних норм по показниках ліквідності (миттєвої, поточної, короткострокової), включаючи показник LCR, так і лімітів та вимог за показниками розривів ліквідності, обсягу високоякісних ліквідних активів, концентрацій джерел фінансування.

Банк розраховує нормативні коефіцієнти ліквідності, встановлені Національним банком України на щоденній основі. Ці нормативи включають:

- норматив миттєвої ліквідності (Н4), який розраховується як відношення високоліквідних активів до зобов'язань, що погашаються на вимогу. Цей норматив складав 43,46% на 31 грудня 2018 року (31 грудня 2017 року: 32,47%) при встановленому НБУ значенні нормативу не менше 30% для ощадних банків (31 грудня 2017 року: 30% для ощадних банків);
- норматив поточної ліквідності (Н5), який розраховується як відношення ліквідних активів до зобов'язань зі строком погашення, який не перевищує 31 календарний день. Цей норматив складав 141,98% на 31 грудня 2018 року (31 грудня 2017 року: 155,54%) при встановленому НБУ значенні нормативу не менше 40% (31 грудня 2017 року: 40%);
- норматив короткострокової ліквідності (Н6), який розраховується як відношення ліквідних активів до зобов'язань зі строком погашення до одного року. Цей норматив складав 97,74% на 31 грудня 2018 року (31 грудня 2017 року: 99,76%) при встановленому НБУ значенні нормативу не менше 60% (31 грудня 2017 року: 60%);
- коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR) за всіма валютами (LCRBB) та в іноземній валюті (LCRIB). Цей норматив складав 263,61% за всіма валютами (LCRBB) та 102,03% в іноземній валюті (LCRIB) на 31 грудня 2018 року при встановленому НБУ значенні нормативу не менше 80% за всіма валютами (LCRBB) та 50% в іноземній валюті (LCRIB).

Звіти за нормативами ліквідності використовуються Казначейством для управління ліквідністю на щоденній основі.

Казначейство Банку здійснює управління поточною ліквідністю, аналізує графіки платежів, управляє позицією ліквідності в межах операційного дня за рахунок розміщення та залучення короткострокових ресурсів на міжбанківському ринку, купівлю чи продаж цінних паперів, або за допомогою інших наявних фінансових операцій. Казначейство також аналізує можливі наслідки відтоку значних сум коштів за основними клієнтами, щоб максимально знизити вірогідність непередбачуваних змін обсягу ресурсів. Казначейство забезпечує дотримання вимог обов'язкового резерву та нормативних показників ліквідності.

Для управління ліквідністю в кризовий період розроблений План першочергових заходів при виникненні кризи ліквідності, який містить перелік можливих причин, що призводять до кризи, ознаки кризи, а також перелік заходів по локалізації та ліквідації кризових явищ. Планом закріплені відповідальні за визначені заходи служби та порядок їх взаємодії. Банком також проводиться стрес-тестування ліквідності за сценаріями, що охоплюють можливі несприятливі умови.

У поданій нижче таблиці показані зобов'язання Банку станом на 31 грудня 2018 року за визначеними в угодах строками погашення, що залишилися. Суми у таблиці – це недисконтовані грошові потоки за угодами, в тому числі загальна сума зобов'язань з надання кредитів. Ці недисконтовані грошові потоки відрізняються від сум, відображених у звіті про фінансовий стан, оскільки суми в окремому звіті про фінансовий стан базуються на дисконтованих грошових потоках.

Якщо сума, що підлягає виплаті, не є фіксованою, вона в таблиці визначена виходячи з умов, існуючих на звітну дату. Валютні виплати перераховані із використанням обмінного курсу спот станом на кінець звітного періоду.

26 **Управління фінансовими ризиками** (**продовження**)

Нижче у таблиці поданий аналіз фінансових зобов'язань Банку за строками погашення станом на 31 грудня 2018 року:

У мільйонах українських гривень	**До запитання та до** 1 **місяця**	1-3 **місяці**	3-12 **місяців**	12 **місяців** - 5 **років**	**Понад** 5 **років**	**Всього**
Зобов'язання						
Заборгованість перед НБУ	9 817	-	-	-	-	9 817
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями	162	11	23	-	1	197
Кошти клієнтів	141 973	36 693	54 064	1 152	1	233 883
Випущені боргові цінні папери	-	-	-	2	-	2
Інші фінансові зобов'язання	2 243	2	2	-	-	2 247
Всього потенційних майбутніх виплат за фінансовими зобов'язаннями згідно з договорами (як перераховано)	154 195	36 706	54 089	1 154	2	246 146
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням (**Прим**. 17)	70 597	313	210	490	-	71 610

Нижче у таблиці поданий аналіз фінансових зобов'язань Банку за строками погашення станом на 31 грудня 2017 року:

У мільйонах українських гривень	**До запитання та до** 1 **місяця**	1-3 **місяці**	3-12 **місяців**	12 **місяців** - 5 **років**	**Понад** 5 **років**	**Всього**
Зобов'язання						
Заборгованість перед НБУ	12 396	-	-	-	-	12 396
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями	184	-	16	38	-	238
Кошти клієнтів	113 323	37 448	61 682	3 504	1	215 958
Випущені боргові цінні папери	-	-	-	-	3	3
Субординований борг	2	2	135	-	-	139
Інші фінансові зобов'язання	1 684	2	2	-	-	1 688
Всього потенційних майбутніх виплат за фінансовими зобов'язаннями згідно з договорами (як перераховано)	127 589	37 452	61 835	3 542	4	230 422
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, загальна сума (**Прим**. 28)	59 301	-	-	-	-	59 301

26 **Управління фінансовими ризиками** (**продовження**)

Нижче у таблиці поданий аналіз фінансових зобов'язань Банку за строками погашення станом на 31 грудня 2016 року:

У мільйонах українських гривень	**До запитання та до** 1 **місяця**	1-3 **місяці**	3-12 **місяців**	12 **місяців** - 5 **років**	**Понад** 5 **років**	**Всього**
Зобов'язання						
Заборгованість перед НБУ	14 589	1 319	2 689	-	-	18 597
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями	137	90	2 375	252	-	2 854
Кошти клієнтів	78 124	32 775	72 869	3 049	64	186 881
Випущені боргові цінні папери	-	-	-	-	3	3
Субординований борг	2	2	8	132	-	144
Інші фінансові зобов'язання	1 167	562	203	-	-	1 932
Всього потенційних майбутніх виплат за фінансовими зобов'язаннями згідно з договорами	94 019	34 748	78 144	3 433	67	210 411
Зобов'язання, **пов'язані з кредитуванням**, **загальна сума** (**Прим**. 28)	22 264	-	-	-	-	22 264

Кошти клієнтів відображені у наведеному вище аналізі за строками, що залишились до погашення відповідно до договору.

26 **Управління фінансовими ризиками** (**продовження**)

Банк не використовує наведений вище аналіз за строками погашення без урахування дисконтування для управління ліквідністю. Натомість, Банк контролює очікувані строки погашення, які показані у поданій нижче таблиці станом на 31 грудня 2018 року:

У мільйонах українських гривень	**До запитання та до** 1 **місяця**	1-3 **місяці**	3-12 **місяців**	**Понад** 1 **рік**	**Строк погашення не визначений**	**Всього**
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	27 360	-	-	-	-	27 360
Кредити и аванси клієнтам	21 964	10 714	11 816	5 646	-	50 140
Інвестиційні цінні папери за СВПЗ	1	495	405	85 343	-	86 244
Інвестиційні цінні папери за СВІСД	4 650	10 296	12 520	51 832	1	79 299
Інвестиційні цінні папери за АС	90	-	13 576	872	-	14 538
Інші фінансові активи	409	-	-	2 334	-	2 743
Всього фінансових активів	54 474	21 505	38 317	146 027	1	260 324
Зобов'язання						
Заборгованість перед НБУ	9 817	-	-	-	-	9 817
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями	162	11	22	-	-	195
Кошти клієнтів	86 228	61 060	82 780	987	-	231 055
Випущені боргові цінні папери	-	-	-	2	-	2
Інші фінансові зобов'язання	1 679	2	2	564	-	2 247
Всього фінансових зобов'язань	97 886	61 073	82 804	1 553	-	243 316
Чистий розрив ліквідності на 31 **грудня** 2018	(43 412)	(39 568)	(44 487)	144 474	1	17 008
Кумулятивний розрив ліквідності на 31 **грудня** 2018	(43 412)	(82 980)	(127 467)	17 007	17 008	
Зобов'язання, **пов'язані з кредитуванням (Прим**. 17)	70 597	313	210	490	-	71 610

Банк мав розрив ліквідності між фінансовими активами та фінансовими зобов'язаннями за строком погашення «до року» станом на 31 грудня 2018 року. Керівництво Банку вважає, що наявний розрив ліквідності є контрольованим та не загрожує здатності Банку своєчасно та в повному обсязі розраховуватись за власними зобов'язаннями. Банк має достатній обсяг ліквідних активів, що представлений у вигляді цінних паперів зі строком погашення більше одного року. Банк регулярно проводить моніторинг стану ліквідності, стрес-тестування показників ліквідності в умовах несприятливих сценаріїв, впроваджує стратегію, спрямовану на забезпечення стабільності коштів клієнтів на поточних та інших рахунках. Крім того, Банк підписав рамкову кредитну угоду з НБУ строком на 10 років, що дозволяє Банку отримувати кредити рефінансування, овернайт, репо під заставу державних цінних паперів за необхідності. Див. Примітку 14.

Відповідно до чинного законодавства України, Банк зобов'язаний виплачувати строкові депозити фізичних осіб на вимогу вкладників, якщо умова щодо дострокового погашення зазначено в контракті, але в цьому випадку право вкладника на нараховані відсотки втрачається. Банк очікує, що клієнти не будуть вимагати строкових вкладів достроково, таким чином, ці залишки включені в розкриття вище, відповідно до їх контрактних умов погашення. Поточні рахунки включені на основі їх історичної стабільності, що, за оцінками Банку, продовжити без будь-яких істотних змін на середньо квартальній основі.

26 **Управління фінансовими ризиками** (**продовження**)

Станом на 31 грудня 2018 року, суми до запитання та до 1 місяця заборгованості перед НБУ включали прострочену заборгованість у сумі 9 689 мільйонів гривень (на 31 грудня 2017 року: 10 689 мільйонів гривень). НБУ не вимагав негайного погашення цих кредитів рефінансування на дату цієї окремої фінансової звітності.

Нижче в таблиці поданий аналіз за очікуваними строками погашення станом на 31 грудня 2017 року:

У мільйонах українських гривень	**До запитання та до** 1 **місяця**	1-3 **місяці**	3-12 **місяців**	**Понад** 1 **рік**	**Строк погашення не визначений**	**Всього**
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	25 296	-	-	-	-	25 296
Заборгованість банків	1 290	870	743	-	-	2 903
Кредити та аванси клієнтам	15 365	8 316	10 000	4 654	-	38 335
Вбудовані похідні фінансові активи	-	-	-	34 336	-	34 336
Інвестиційні цінні папери для продажу	109	423	574	89 245	3	90 354
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення	304	3 399	1 046	31 573	-	36 322
Інші фінансові активи	488	-	-	2 452	-	2 940
Всього фінансових активів	42 852	13 008	12 363	162 260	3	230 486
Зобов'язання						
Заборгованість перед НБУ	12 394	-	-	-	-	12 394
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями	185	-	15	34	-	234
Кошти клієнтів	71 481	55 172	82 419	3 095	-	212 167
Випущені боргові цінні папери	-	-	-	2	-	2
Інші фінансові зобов'язання	1 112	2	2	572	-	1 688
Субординований борг	1	-	128	-	-	129
Всього фінансових зобов'язань	85 173	55 174	82 564	3 703	0	226 614
Чистий розрив ліквідності на 31 **грудня** 2017	(42 321)	(42 166)	(70 201)	158 557	3	3 872
Кумулятивний розрив ліквідності на 31 **грудня** 2017 (**як перераховано**)	(42 321)	(84 487)	(154 688)	3 869	3 872	
Зобов'язання, **пов'язані з кредитуванням (Прим**. 28)	59 301	-	-	-	-	59 301

26 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Нижче в таблиці поданий аналіз за очікуваними строками погашення станом на 31 грудня 2016 року:

У мільйонах українських гривень	До запитання та до 1 місяця	1-3 місяці	3-12 місяців	Понад 1 рік	Строк погашення не визначений	Всього
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	30 159	-	-	-	-	30 159
Заборгованість банків	-	-	-	-	-	-
Кредити та аванси клієнтам	10 954	6 222	7 415	8 025	-	32 616
Вбудовані похідні фінансові активи	-	-	-	27 044	-	27 044
Інвестиційні цінні папери для продажу	1	12	38	64 358	-	64 409
Інші фінансові активи	785	1 080	769	5	-	2 639
Всього фінансових активів	41 899	7 314	8 222	99 432	-	156 867
Зобов'язання						
Заборгованість перед НБУ	14 266	1 210	2 571	-	-	18 047
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями	136	55	2 235	241	-	2 667
Кошти клієнтів	51 803	41 572	84 754	2 527	-	180 656
Випущені боргові цінні папери	-	-	-	2	-	2
Інші фінансові зобов'язання	1 167	8	203	554	-	1 932
Субординований борг	1	-	-	121	-	122
Всього фінансових зобов'язань	67 373	42 845	89 763	3 445	-	203 426
Чистий розрив ліквідності на 31 **грудня** 2016	(25 474)	(35 531)	(81 541)	95 987	-	(46 559)
Кумулятивний розрив ліквідності на 31 **грудня** 2016 (**як перераховано**)	(25 474)	(61 005)	(142 546)	(46 559)	(46 559)	
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням (Прим. 28)	22 264	-	-	-	-	22 264

27 Управління капіталом

Контроль за дотриманням нормативу достатності капіталу, встановленого Національним банком України, здійснюється за допомогою щомісячних звітів, де містяться розрахунки, які перевіряють та підписують Голова Правління і Головний бухгалтер. Оцінка інших цілей управління капіталом здійснюється щороку. Відповідно до існуючих вимог до капіталу, встановлених Національним банком України, повинні утримувати відношення регулятивного капіталу до активів, зважених з урахуванням ризику («норматив достатності капіталу»), на рівні, що є вищим за обов'язкове мінімальне значення.

27 **Управління капіталом** (**продовження**)

а) Банк управляє своїм капіталом, включаючи рівень достатності капіталу, розрахований згідно з вимогами Базельської угоди про капітал, як визначено у Звіті про міжнародну конвергенцію оцінки капіталу та стандартів з капіталу (оновлено в квітні 1998 року) та в Доповненні до Базельської угоди про капітал, яке ввело аналіз ринкових ризиків (оновлено у листопаді 2005 року), що загальновідоме під назвою «Базель I». Нижче подана структура капіталу Банку, розрахованого на підставі Базельської угоди про капітал:

У мільйонах українських гривень	31 **грудня** 2018 **р.**	31 **грудня** 2017 **(перераховано)**	31 **грудня** 2016 **(перераховано)**
Капітал 1**-го рівня**	33 635	23 004	(27 795)
Капітал 2**-го рівня** (**не може перевищувати** 100% **від капіталу** 1**-го рівня**)	(2 763)	169	-
Всього капіталу	30 872	23 173	(27 795)
Активи, **зважені з урахуванням ризику**			
Банківський портфель	216 444	109 431	82 440
Торговий портфель	51 483	68 021	79 754
Активи, **зважені з урахуванням ризику**	267 927	177 452	162 194
Норматив капіталу 1**-го рівня**	12,55%	12,96%	(17,14%)
Коефіцієнт достатності капіталу (%)	11,52%	13,06%	(17,14%)

б) Станом на 31 грудня 2018 року, відповідно до існуючих вимог до капіталу, встановлених Національним банком України, банки повинні утримувати коефіцієнт достатності капіталу на рівні не менше 10% від суми активів, зважених з урахуванням ризику, розрахованих згідно з вимогами Національного банку України (31 грудня 2017 року: не менше 10%).

Регулятивний капітал, розрахований згідно з вимогами Національного банку України, показаний далі:

У мільйонах українських гривень	31 **грудня** 2018 **р.**	31 **грудня** 2017 **(перераховано)**	31 **грудня** 2016 **(перераховано)**
Скориговані чисті активи	19 703	17 975	3 515
Плюс: субординований борг	-	27	54
Мінус: інвестиції в дочірні та асоційовану компанію	(147)	(433)	(433)
Всього регулятивного капіталу, **у тому числі**:	19 556	17 569	3 136
Капітал 1-го рівня	9 851	17 888	2 913
Капітал 2-го рівня (не може перевищувати 100% від капіталу 1-го рівня)	9 851	114	656
Відвернення	(146)	(433)	(433)
Активи, **зважені з урахуванням ризику**	77 990	79 938	126 246
Відкрита валютна позиція	34 025	30 137	23 154
Непокритий кредитний ризик	-	(8 854)	(61)
Коефіцієнт достатності капіталу (**Н**2)	17,46%	17,36%	2,10%

Дані, показані у таблиці вище, розраховано згідно з вимогами Постанови Правління Національного банку України №368 від 28 серпня 2001 року (зі змінами) «Про порядок регулювання діяльності банків в Україні», включаючи оцінку кредитного ризику визначеного згідно з Постановою Правління Національного банку України № 351 від 30 червня 2016 року «Про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями».

28 Умовні та інші зобов'язання

Судові позови. У ході нормального ведення бізнесу Банк час від часу одержує претензії. Станом на 31 грудня 2018 року був створений резерв під юридичні ризики у сумі 2 086 мільйонів гривень (31 грудня 2017 року: 2 317 мільйонів гривень). Див. Примітку 18.

Також при націоналізації Банку у грудні 2016 року (див. Примітку 19 було конвертовано зобов'язання у капітал Банку у сумі 10 934 мільйона гривень коштів клієнтів, 10 721 мільйон гривень випущених єврооблігацій і 7 783 мільйони гривень субординованого боргу. На дату складання цієї окремої фінансової звітності проти Банку були подані позови до суду на суму 21 819 мільйонів гривень (31 грудня 2017 року: 21 215 мільйонів гривень) за обмінним курсом на дату цієї фінансової звітності. Кінцевий результат не можливо визначити, за винятком сум, які вже визнані у цій окремій фінансовій звітності. Отже, Банк не визнав додаткового резерву по цих позовах.

Станом на 31 грудня 2018 року Банк має умовне зобов'язання у сумі 5 325 мільйонів гривень (31 грудня 2017 року: 5 558 мільйонів гривень) щодо припинення її діяльності у Криму, що було визначено у сумі непогашеної заборгованості за коштами клієнтів у Криму при припиненні діяльності за мінусом сум виконаних претензій та визнаного резерв. Відтік ресурсів для погашення цих зобов'язань, що виникли в Криму, не є вірогідним та сума таких зобов'язань не може бути достовірно визначена Банком. Отже, Банк не визнав додаткового резерву по цих позовах.

Податкове законодавство. Податкове, валютне та митне законодавство України може тлумачитися по-різному й часто змінюється. Відповідні органи можуть не погодитися з тлумаченням цього законодавства керівництвом Банку у зв'язку з діяльністю Банку та операціями в рамках цієї діяльності.

Податкові органи України можуть займати більш агресивну позицію у своєму тлумаченні законодавства та проведенні податкових перевірок, застосовуючи досить складний підхід. Ці фактори у поєднанні із зусиллями податкових органів, спрямованими на збільшення податкових надходжень у відповідь на зростання бюджетного тиску, можуть призвести до зростання рівня та частоти податкових перевірок, тому існує можливість, що операції та діяльність, які раніше не заперечувались, можуть бути оскаржені.

Українське податкове законодавство не містить чітких інструкцій з певних податкових питань. Іноді тлумачення Банку таких невизначених податкових питань призводить до зменшення загальної податкової ставки по Банку. Як зазначено вище, таке тлумачення податкового законодавства може надзвичайно ретельно перевірятися. Наслідки таких перевірок з боку податкових органів не можуть бути оцінені з достатнім ступенем надійності, проте вони можуть бути суттєвими для фінансового стану та діяльності Банку в цілому.

Керівництво також вважає, що встановлені ризики можливого відтоку ресурсів, що виникають через податкові та інших питання дотримання законодавства у період до 31 грудня 2018 року, не перевищують 2 174 мільйона гривень (2017: 2 174 мільйона гривень).

Зобов'язання по капітальних вкладеннях. Станом на 31 грудня 2018 року Банк мав капітальні зобов'язання, передбачені контрактами, стосовно будівництва приміщень та придбання комп'ютерів, меблів та офісного обладнання на загальну суму 85 мільйонів гривень (31 грудня 2017 року: 116 мільйонів гривень). Керівництво Банку вважає, що майбутні чисті доходи та фінансування будуть достатніми для покриття цих та подібних зобов'язань.

Дотримання фінансових показників. Банк також зобов'язаний дотримуватися ряду показників у зв'язку з отриманими від НБУ кредитами рефінансування. Станом на 31 грудня 2018 року, Банк не виконував норматив довгої відкритої валютної позиції та інші не фінансові обмеження, пов'язані з кредитами рефінансування НБУ. Станом на дату цієї звітності, НБУ не застосував до Банку жодних санкцій.

Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням. Головною метою цих інструментів є забезпечення наявності грошових коштів для задоволення фінансових потреб клієнтів. Фінансові гарантії та резервні акредитиви, які являють собою безвідкличні гарантії того, що Банк здійснить платежі на користь третіх сторін у випадку невиконання клієнтами своїх зобов'язань, мають той самий кредитний ризик, що й кредити. Документарні та товарні акредитиви, що являють собою письмові зобов'язання Банку за дорученням своїх клієнтів, які уповноважують треті сторони вимагати від Банку оплати у встановлених сумах відповідно до конкретних умов, забезпечуються партіями товару, яких вони стосуються, або грошовими депозитами, а отже, мають менший рівень ризику ніж кредити.

28 **Умовні та інші зобов'язання** (**продовження**)

Зобов'язання щодо надання кредитів являють собою невикористані суми, призначені для кредитування у формі кредитів, гарантій та акредитивів. Стосовно кредитного ризику за зобов'язаннями щодо надання кредитів Банк наражається на потенційні збитки в загальній сумі невикористаних зобов'язань у разі повної видачі клієнтам невикористаної суми таких кредитів. Проте можлива сума збитків є меншою за загальну суму невикористаних зобов'язань, оскільки виконання більшості зобов'язань щодо надання кредитів залежить від дотримання клієнтами певного рівня платоспроможності. Банк відстежує строки до погашення зобов'язань щодо надання кредитів, оскільки більш довгострокові зобов'язання щодо надання кредитів зазвичай характеризуються вищим кредитним ризиком, ніж короткострокові.

Непогашені зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, були такими:

У мільйонах українських гривень	31 **грудня** 2017 **р**. (**перераховано**)	31 **грудня** 2016 (**перераховано**)
Невикористані кредитні лінії	58 042	20 264
Гарантії надані	983	1 706
Безвідкличні зобов'язання з надання кредитів	18	294
Авалі	258	-
Мінус: резерв на покриття збитків за зобов'язаннями, пов'язаними з кредитуванням	(181)	(247)
Мінус: гарантії надані з грошовим покриттям	(84)	(102)
Всього зобов'язань, пов'язаних з кредитуванням	59 036	21 915

Загальна сума невиконаних зобов'язань з надання кредитів, акредитивів та гарантій за угодою необов'язково являє собою майбутні потреби у грошових коштах, оскільки строк дії таких фінансових інструментів може закінчитися без фінансування. Справедлива вартість зобов'язань, пов'язаних з кредитуванням, станом на 2017 року була незначною.

Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, деноміновані у таких валютах:

У мільйонах українських гривень	31 **грудня** 2017 **р**. (**перераховано**)	31 **грудня** 2016 (**перераховано**)
Українські гривні	58 744	21 376
Долари США	75	215
Євро	18	139
Інші валюти	199	185
Всього	59036	21915

Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, станом на 31 грудня 2018 року розкрито у Примітці 17.

Активи, надані в заставу. Банк надав у заставу такі активи (активи подано у таблиці за балансовою вартістю):

У мільйонах українських гривень	**Прим**.	31 **грудня** 2018 **р**. **Актив, наданий в заставу**	31 **грудня** 2018 **р**. **Відповідне зобов'язання**	31 **грудня** 2017 **р**. (**перераховано**) **Актив, наданий в заставу**	31 **грудня** 2017 **р**. (**перераховано**) **Відповідне зобов'язання**
Залишок на рахунку в НБУ, інвестиційна нерухомість, приміщення та майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя	7,10,11,14	5 389	9 817	5 937	12 394
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення за договором відповідального зберігання готівки НБУ у касах Банку	9	11 987	-	1 565	-

28 **Умовні та інші зобов'язання** (**продовження**)

У мільйонах українських гривень	31 **грудня** 2016 (**перераховано**) **Актив, наданий в заставу**	**Відповідне зобов'язання**
Залишок на рахунку в НБУ, інвестиційна нерухомість, приміщення, кредити та аванси клієнтам та майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя	21 351	18 047

29 **Справедлива вартість фінансових інструментів**

Оцінки справедливої вартості аналізуються за рівнями ієрархії справедливої вартості наступним чином: (i) Рівень 1 – це оцінки за цінами котирування (без застосування коригувань) на активних ринках для ідентичних активів та зобов'язань; (ii) Рівень 2 – це методики оцінки з усіма суттєвими параметрами, наявними для спостереження за активами та зобов'язаннями, безпосередньо (тобто, ціни) або опосередковано (тобто, визначені на основі цін), та (iii) Рівень 3 – це оцінки, які не базуються на наявних на ринку даних (тобто, дані, за якими відсутні спостереження). При класифікації фінансових інструментів із використанням ієрархії справедливої вартості керівництво застосовує професійні судження. Якщо при оцінці справедливої вартості використовуються дані з відкритих ринків, що вимагають значних коригувань, ця оцінка відповідає оцінці за рівнем 3. Значущість даних, використаних при оцінці, визначається у порівнянні з усією оціненою сумою справедливої вартості.

29 Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)

(а) Оцінки справедливої вартості, що застосовуються на повторюваній основі

Оцінки справедливої вартості, що застосовуються на повторюваній основі, – це такі оцінки, застосування яких вимагається або дозволяється стандартами бухгалтерського обліку при відображенні сум у окремому звіті про фінансовий стан на кінець кожного звітного періоду. Далі показано їх класифікацію за рівнями ієрархії справедливої вартості:

	31 грудня 2018 р.				31 грудня 2017 р.			
У мільйонах українських гривень	**Рівень 1**	**Рівень 2**	**Рівень 3**	**Всього**	**Рівень 1**	**Рівень 2**	**Рівень 3**	**Всього**
ФІНАНСОВІ АКТИВИ, ВІДОБРАЖЕНІ ЗА СПРАВЕДЛИВОЮ ВАРТІСТЮ								
Інвестиційні цінні папери за СВПЗ								
Довгострокові державні боргові цінні папери з вбудованим опціоном	-	-	86 194	86 194	-	-	-	-
Середньострокові валютні державні боргові цінні папери	-	-	50	50	-	-	-	-
Інвестиційні цінні папери за СВІСД								
Довгострокові державні боргові цінні папери	-	-	52 586	52 586	-	-	-	-
Середньострокові валютні державні боргові цінні папери	-	-	7 588	7 588	-	-	-	-
Середньострокові державні боргові цінні папери	-	-	1 821	1 821	-	-	-	-
Короткострокові державні боргові цінні папери	-	-	12 441	12 441	-	-	-	-
Короткострокові валютні державні боргові цінні папери	-	-	4 770	4 770	-	-	-	-
Довгострокові облігації, випущені Державною іпотечною установою	-	-	93	93	-	-	-	-
Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу								
Акції, що не мають котирувань	-	-	-	-	-	1	-	1
Довгострокові державні боргові цінні папери з вбудованим опціоном	-	-	-	-	-	-	47 444	47 444
Довгострокові державні боргові цінні папери без вбудованого опціону	-	-	-	-	-	-	31 163	31 163
Довгострокові валютні державні боргові цінні папери	-	-	-	-	-	-	11 747	11 747
Вбудовані похідні фінансові активи	-	-	-	-	-	-	34 336	34 336
НЕФІНАНСОВІ АКТИВИ								
Інвестиції в асоційовані компанії	-	-	30	30	-	-	-	-
Приміщення	-	-	1 460	1 460	-	-	1 580	1 580
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя	-	-	1 361	1 361	-	-	7 069	7 069
Інвестиційна нерухомість	-	-	3 340	3 340	-	-	3 648	3 648
Активи, утримувані для продажу	-	-	117	117	-	-	117	117
ВСЬОГО АКТИВІВ, СПРАВЕДЛИВА ВАРТІСТЬ ЯКИХ ОЦІНЮЄТЬСЯ НА ПОВТОРЮВАНІЙ ОСНОВІ	-	-	171 851	171 851	-	1	137 104	137 105

29 **Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)**

	31 грудня 2016 р. (перераховано)			
У мільйонах українських гривень	**Рівень 1**	**Рівень 2**	**Рівень 3**	**Всього**
ФІНАНСОВІ АКТИВИ, ВІДОБРАЖЕНІ ЗА СПРАВЕДЛИВОЮ ВАРТІСТЮ				
Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу				
Акції, що не мають котирувань	-	1	-	1
Довгострокові державні боргові цінні папери з вбудованим опціоном	-	-	47 046	47 046
Довгострокові державні боргові цінні папери без вбудованого опціону	-	-	17 363	17 363
Вбудовані похідні фінансові активи	-	-	27 044	27 044
НЕФІНАНСОВІ АКТИВИ				
Приміщення	-	-	1 806	1 806
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя	-	-	8 782	8 782
Інвестиційна нерухомість	-	-	691	691
ВСЬОГО АКТИВІВ, СПРАВЕДЛИВА ВАРТІСТЬ ЯКИХ ОЦІНЮЄТЬСЯ НА ПОВТОРЮВАНІЙ ОСНОВІ	-	1	102 732	102 733

Метод оцінки, що застосовується для визначення справедливої вартості на рівні 2 ієрархії, пов'язаний з ринковими цінами аналогічних фінансових інструментів, що котируються на активному ринку.

Метод оцінки, що застосовується для визначення справедливої вартості на рівні 3 ієрархії, включає дисконтування грошових потоків і інші відповідні методи оцінки (моделі). Вбудовані похідні фінансові активи та інвестиційні цінні папери наявні для продажу, віднесені до рівня 3, оскільки вони вимагають від керівництва припущень щодо коригувань, які мають вплив на справедливу вартість - курси валют, волатильність, ставка дисконтування і/або кредитний ризик контрагента, не підкріплених даними з відкритих ринків.

29 **Справедлива вартість фінансових інструментів** (**продовження**)

Рух по рівню 3 фінансових інструментів, що оцінені за справедливою вартістю

Далі подано вивірення змін справедливої вартості на рівні 3 ієрархії справедливої вартості вбудованих похідних фінансових активів та інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу за роки, що закінчилися 31 грудня 2018 року та 2017 року:

У мільйонах українських гривень	**Вбудовані похідні фінансові активи**	**Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу**	**Інвестиційні цінні папери за СВПЗ**	**Інвестиційні цінні папери за СВІСД**
Справедлива вартість на 1 **січня** 2017 **р**.	27 044	64 409	-	-
			-	-
Інвестиційні цінні папери для продажу як внески до статутного капіталу	-	16 065	-	-
Придбання довгострокових валютних державних боргових цінних паперів	-	11 478	-	-
			-	-
Всього доходів (збитків) визнаних у :			-	-
Первісне визнання - безпосередньо в капіталі :	3 893	(895)	-	-
Переоцінка інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу - в іншому сукупному доході	-	(1 000)	-	-
Процентний дохід, нарахований за інвестиційними цінними паперами, наявними для продажу	-	6 223	-	-
Прибутки мінус збитки/(збитки мінус прибутки) від вбудованих похідних фінансових інструментів	3 491	-	-	-
			-	-
Надходження:			-	-
Отримані грошові кошти	-	(5 927)	-	-
Інші зміни	(92)	-	-	-
Справедлива вартість на 31 **грудня** 2017 **р**. (**МСБО** 39)	34 336	90 354	-	-
Залишок на 1 **січня** 2018 (**МСФЗ** 9)			89 411	54 587
Придбання/продаж цінних паперів	-	-	(86)	32 217
Всього доходів/(збитків) визнаних у:				
Переоцінка інвестиційних цінних паперів в іншому сукупному доході	-	-	-	(1 878)
Нарахований процентний дохід	-	-	4 444	6 046
Переоцінка інвестиційних цінних паперів у складі прибутків та збитків	-	-	(3 085)	-
Надходження:				
Отримані грошові кошти	-	-	(4 434)	(11 761)
Інші зміни	-	-	(6)	88
Справедлива вартість на 31 **грудня** 2018 **р**.	-	-	86 244	79 299

29 Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)

б) Активи та зобов'язання, які не відображаються за справедливою вартістю, але справедлива вартість яких розкривається у звітності

Справедлива вартість за рівнями ієрархії та відповідна балансова вартість активів, що не відображаються за справедливою вартістю, є такою:

	31 грудня 2018 р.				31 грудня 2017 р.			
У мільйонах українських гривень	**Рівень 1**	**Рівень 2**	**Рівень 3**	**Балансова вартість**	**Рівень 1**	**Рівень 2**	**Рівень 3**	**Балансова вартість**
ФІНАНСОВІ АКТИВИ								
Заборгованість банків								
Депозитні сертифікати Національного банку України	-	-	-	-	-	2 853	-	2 853
Інші	-	-	-	-	-	-	50	50
Кредити та аванси клієнтам								
Кредити та дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом, що управляються як окремий портфель	-	-	3 436	3 342				
Кредити юридичним особам	-	-	3 621	3 451	-	-	2 654	3 691
Кредити фізичним особам – кредитні картки	-	-	32 431	32 431	-	-	25 567	25 567
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	-	-	1 660	1 619	-	-	1 756	1 767
Кредити фізичним особам – кредити на придбання автомобіля	-	-	2	2	-	-	9	9
Кредити фізичним особам – споживчі кредити	-	-	3 905	3 908	-	-	3 014	3 014
Кредити фізичним особам – інші кредити	-	-	46	46	-	-	127	124
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	-	-	3 866	3 923	-	-	2 057	1 987
Придбані/створені знецінені кредити	-	-	19	19				
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	-	-	1 407	1 399	-	-	2 176	2 176
Інвестиційні цінні папери за АС								
Середньострокові валютні державні боргові цінні папери	-	-	13 583	13 666	-	-	-	-
Довгострокові облігації, випущені Державною іпотечною установою	-	-	872	872	-	-	-	-
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення								
Довгострокові державні боргові цінні папери без вбудованого опціону	-	-	-	-	-	-	24 421	24 538
Довгострокові державні боргові цінні папери з вбудованим опціоном	-	-	-	-	-	-	6 318	7 604
Короткострокові облігації, випущені Державною іпотечною установою	-	-	-	-	-	-	953	953
Короткострокові державні боргові цінні папери	-	-	-	-	-	-	3 185	3 227
Інші фінансові активи								
Дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами	-	-	118	118	-	-	318	318
Інше	-	-	2 625	2 625	-	-	2 622	2 622
ВСЬОГО	-	-	67 591	67 421	-	2 853	75 227	80 500

29 **Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)**

	31 грудня 2016 р. (перераховано)			
У мільйонах українських гривень	**Рівень 1**	**Рівень 2**	**Рівень 3**	**Балансова вартість**
ФІНАНСОВІ АКТИВИ				
Кредити та аванси клієнтам				
Кредити юридичним особам	-	-	8 826	8 832
Кредити фізичним особам – кредитні картки	-	-	15 830	15 830
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	-	-	1 944	2 011
Кредити фізичним особам – кредити на придбання автомобіля	-	-	16	13
Кредити фізичним особам – споживчі кредити	-	-	961	961
Кредити фізичним особам – інші кредити	-	-	361	351
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	-	-	868	902
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	-	-	3 716	3 716
Інші фінансові активи				
Дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами	-	-	161	161
Інше	-	-	2 478	2 478
ВСЬОГО	-	-	35 161	35 255

Справедлива вартість грошових коштів та їх еквівалентів приблизно дорівнює їх балансовій вартості.

29 **Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)**

Справедлива вартість за рівнями ієрархії та відповідна балансова вартість зобов'язань, що не відображаються за справедливою вартістю, є такою:

	31 **грудня** 2018 **р.**				31 **грудня** 2017 **р.**			
У мільйонах українських гривень	**Рівень** 1	**Рівень** 2	**Рівень** 3	**Балансова вартість**	**Рівень** 1	**Рівень** 2	**Рівень** 3	**Балансова вартість**
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ								
Заборгованість перед НБУ								
Заборгованість перед НБУ	-	9 817	-	9 817	-	12 394	-	12 394
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями								
Строкові розміщення коштів банків	-	-	19	19	-	-	30	30
Поточні розміщення коштів комерційних банків	-	-	40	40	-	-	-	-
Довгострокові кредити за кредитними лініями від інших фінансових організацій	-	-	-	-	-	-	19	19
Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» банків	-	135	-	135	-	184	-	184
Гарантійні депозити банків	-	-	1	1	-	-	1	1
Кошти клієнтів								
Строкові депозити фізичних осіб	-	-	109 957	109 778	-	-	119 674	119 476
Поточні рахунки/рахунки до запитання фізичних осіб	-	72 892	-	72 892	-	51 535	-	51 535
Поточні/розрахункові рахунки державних організацій	-	178	-	178	-	40	-	40
Поточні/розрахункові рахунки юридичних осіб	-	36 785	-	36 785	-	28 318	-	28 318
Строкові депозити юридичних осіб	-	-	11 426	11 422	-	-	12 837	12 798
Випущені боргові цінні папери	-	-	-	2	-	-	-	2
Інші фінансові зобов'язання								
Кошти у розрахунках	-	-	735	735	-	-	608	608
Кредиторська заборгованість	-	-	609	609	-	-	310	310
Інше	-	-	903	903	-	-	770	770
Субординований борг								
Субординований борг	-	-	-	-	-	-	129	129
ВСЬОГО	-	119 807	123 690	243 316	-	92 471	134 378	226 614

29 Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)

	31 грудня 2016 р. (перераховано)			
У мільйонах українських гривень	**Рівень 1**	**Рівень 2**	**Рівень 3**	**Балансова вартість**
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Заборгованість перед НБУ				
Заборгованість перед НБУ	-	18 047	-	18 047
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями				
Строкові розміщення коштів банків	-	-	565	565
Довгострокові кредити за кредитними лініями від інших фінансових організацій	-	-	2 040	2 040
Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» банків	-	61	-	61
Гарантійні депозити банків	-	-	1	1
Кошти клієнтів				
Строкові депозити фізичних осіб	-	-	119 749	119 519
Поточні рахунки/рахунки до запитання фізичних осіб	-	31 207	-	31 207
Поточні/розрахункові рахунки юридичних осіб	-	15 253	-	15 253
Строкові депозити юридичних осіб	-	-	14 867	14 677
Випущені боргові цінні папери	-	-	-	2
Інші фінансові зобов'язання				
Кошти у розрахунках	-	-	447	447
Кредиторська заборгованість	-	-	83	83
Інше	-	-	925	925
Субординований борг				
Субординований борг	-	-	122	122
ВСЬОГО	-	64 568	138 799	203 367

Справедлива вартість рівнів 2 та 3 за ієрархією справедливої вартості була оцінена з використанням методу дисконтованих грошових потоків та ринкових цін облігацій, які котируються на неактивному ринку. Розрахункова справедлива вартість інструментів із плаваючою процентною ставкою, що не котируються на активному ринку, дорівнює їхній балансовій вартості. Справедлива вартість інструментів з фіксованою процентною ставкою, які не мають ринкових котирувань, була розрахована на основі розрахункових майбутніх очікуваних грошових потоків, дисконтованих із застосуванням поточних процентних ставок для нових інструментів, що мають подібний кредитний ризик та строк до погашення, який залишився.

Для активів Банк застосовує припущення про процентні ставки, за якими контрагенти на цей час могли б отримати нові позикові кошти та передоплати. Щодо зобов'язань застосовується відповідна ставка для Банку. До зобов'язань, що погашаються на вимогу, застосовується дисконтування від першої вірогідної дати вимоги про сплату.

Зобов'язання Банку перед клієнтами захищені Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, як описано у Примітці 1. Справедлива вартість цих зобов'язань відображає це підвищення кредитної якості.

30 Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки

Станом на 31 грудня 2018 року для цілей оцінки МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» встановлює такі категорії фінансових інструментів: (а) фінансові активи за справедливою вартістю через прибуток чи збиток; (б) фінансові активи за справедливою вартістю через інший сукупний дохід; (в) фінансові активи за амортизованою собівартістю; (г) фінансові зобов'язання за справедливою вартістю через прибуток чи збиток; (д) фінансові зобов'язання за амортизованою собівартістю.

30 **Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки (продовження)**

Нижче в таблиці показана звірка фінансових активів з категоріями оцінки станом на 31 грудня 2018 року:

У мільйонах українських гривень	**Активи за АС**	**Активи за СВПЗ**	**Активи за СВІСД**	**Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом**	**Всього**
АКТИВИ					
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	27 360	-	-	-	27 360
Заборгованість банків					
Кредити та аванси клієнтам					
Кредити та дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом, що управляються як окремий портфель	3 342	-	-	-	3 342
Кредити юридичним особам	3 451	-	-	-	3 451
Кредити фізичним особам – кредитні картки	32 431	-	-	-	32 431
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	1 619	-	-	-	1 619
Кредити фізичним особам – кредити на придбання автомобіля	2	-	-	-	2
Кредити фізичним особам – споживчі кредити	3 908	-	-	-	3 908
Кредити фізичним особам – інші кредити	46	-	-	-	46
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	3 923	-	-	-	3 923
Придбані/створені знецінені кредити	19	-	-	-	19
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	-	-	-	1 399	1 399
Інвестиційні цінні папери за АС					
Середньострокові валютні державні боргові цінні папери	13 666	-	-	-	13 666
Довгострокові облігації, випущені Державною іпотечною установою	872	-	-	-	872
Інвестиційні цінні папери за СВПЗ					
Довгострокові державні боргові цінні папери з вбудованим опціоном	-	86 194	-	-	86 194
Середньострокові валютні державні боргові цінні папери	-	50	-	-	50
Інвестиційні цінні папери за СВІСД					
Довгострокові державні боргові цінні папери без вбудованого опціону	-	-	52 586	-	52 586
Середньострокові валютні державні боргові цінні папери	-	-	7 588	-	7 588
Середньострокові державні боргові цінні папери	-	-	1 821	-	1 821
Короткострокові державні боргові цінні папери	-	-	12 441	-	12 441
Короткострокові валютні державні боргові цінні папери	-	-	4 770	-	4 770
Довгострокові облігації, випущені Державною іпотечною установою	-	-	93	-	93
Інші фінансові активи					
Дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами	118	-	-	-	118
Інше	2 625	-	-	-	2 625
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	93 382	86 244	79 299	1 399	260 324
НЕФІНАНСОВІ АКТИВИ					17 724
ВСЬОГО АКТИВІВ					278 048

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років всі фінансові зобов'язання Банку обліковані за амортизованою вартістю.

Станом на 31 грудня 2017 року для цілей оцінки МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» встановлював такі категорії фінансових активів: (а) кредити та дебіторська заборгованість; (б) фінансові активи для подальшого продажу; (в) фінансові активи, що утримуються до погашення та (г) фінансові активи за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат. Фінансові активи за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, поділяються на дві підкатегорії: (і) активи, включені до цієї категорії при початковому визнанні, та (іі) активи, віднесені до категорії призначених для торгівлі. Крім того, дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом є окремою категорією.

30 **Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки (продовження)**

Нижче в таблиці показана звірка фінансових активів з цими категоріями оцінки станом на 31 грудня 2017 року:

У мільйонах українських гривень	**Кредити та дебіторська заборгованість**	**Активи для продажу**	**Активи за справедливою вартістю через фінансовий результат, що утримуються для торгівлі**	**Активи, що утримуються до погашення**	**Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом**	**Всього**
АКТИВИ						
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	25 296	-	-	-	-	25 296
Заборгованість банків						
Депозитні сертифікати Національного банку України	2 853	-	-	-	-	2 853
Гарантійні депозити в банках	-	-	-	-	-	-
Інші	50	-	-	-	-	50
Кредити та аванси клієнтам						
Кредити юридичним особам	3 691	-	-	-	-	3 691
Кредити фізичним особам – кредитні картки	25 567	-	-	-	-	25 567
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	1 767	-	-	-	-	1 767
Кредити фізичним особам – кредити на придбання автомобіля	9	-	-	-	-	9
Кредити фізичним особам – споживчі кредити	3 014	-	-	-	-	3 014
Кредити фізичним особам – інші кредити	124	-	-	-	-	124
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	1 987	-	-	-	-	1 987
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	-	-	-	-	2 176	2 176
Вбудовані похідні фінансові активи	-	-	34 336	-	-	34 336
Інвестиційні цінні папери для продажу						
Довгострокові державні боргові цінні папери з вбудованим опціоном	-	47 444	-	-	-	47 444
Довгострокові державні боргові цінні папери без вбудованого опціону	-	31 163	-	-	-	31 163
Довгострокові валютні державні боргові цінні папери	-	11 747	-	-	-	11 747
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення						
Довгострокові державні боргові цінні папери без вбудованого опціону	-	-	-	24 538	-	24 538
Довгострокові державні боргові цінні папери з вбудованим опціоном	-	-	-	7 604	-	7 604
Короткострокові облігації, випущені Державною іпотечною установою	-	-	-	953	-	953
Короткострокові державні боргові цінні папери	-	-	-	3 227	-	3 227
Інші фінансові активи						
Дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами	318	-	-	-	-	318
Інше	2 622	-	-	-	-	2 622
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	67 298	90 354	34 336	36 322	2 176	230 486
НЕФІНАНСОВІ АКТИВИ						23 189
ВСЬОГО АКТИВІВ (як перераховано)						253 675

30 **Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки (продовження)**

Нижче в таблиці показана звірка фінансових активів з цими категоріями оцінки станом на 31 грудня 2016 року:

У мільйонах українських гривень	**Кредити та дебіторська заборгованість**	**Активи для продажу**	**Активи за справедливою вартістю через фінансовий результат, що утримуються для торгівлі**	**Активи, що утримуються до погашення**	**Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом**	**Всього**
АКТИВИ						
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	30 159	-	-	-	-	30 159
Заборгованість банків						
Гарантійні депозити в банках	-	-	-	-	-	-
Кредити та аванси клієнтам						
Кредити юридичним особам	8 832	-	-	-	-	8 832
Кредити фізичним особам – кредитні картки	15 830	-	-	-	-	15 830
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	2 011	-	-	-	-	2 011
Кредити фізичним особам – кредити на придбання автомобіля	13	-	-	-	-	13
Кредити фізичним особам – споживчі кредити	961	-	-	-	-	961
Кредити фізичним особам – інші кредити	351	-	-	-	-	351
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	902	-	-	-	-	902
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	-	-	-	-	3 716	3 716
Вбудовані похідні фінансові активи	-	-	27 044	-	-	27 044
Інвестиційні цінні папери для продажу						
Державні облігації	-	64 408	-	-	-	64 408
Акції, що не мають котирувань	-	1	-	-	-	1
Інші фінансові активи						
Дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами	161	-	-	-	-	161
Інше	2 478	-	-	-	-	2 478
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	61 698	64 409	27 044	-	3 716	156 867
НЕФІНАНСОВІ АКТИВИ						22 894
ВСЬОГО АКТИВІВ (як перераховано)						179 761

31 **Операції з пов'язаними сторонами**

Відповідно до МСБО 24 «Операції з пов'язаними сторонами» сторони, як правило, вважаються пов'язаними, якщо вони знаходяться під загальним контролем, спільним контролем або одна сторона має можливість контролювати іншу або може мати суттєвий вплив при прийнятті фінансових та оперативних рішень. Під час розгляду кожного випадку відносин, що можуть являти собою відносини між пов'язаними сторонами, увага приділяється суті цих відносин, а не лише їх юридичній формі. Примітка відображає лише значні суми.

31 **Операції з пов'язаними сторонами** (**продовження**)

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 року, 100% акціонерного капіталу Банку належали державі у особі Міністерства фінансів України. Операції та залишки за розрахунками з пов'язаними сторонами після націоналізації в основному складаються з операцій з українськими компаніями, що пов'язані з державою (як безпосередньо, так і опосередковано знаходяться під контролем і суттєвим впливом держави) і акціонером. Станом на 31 грудня 2018 року та 31 грудня 2017 року залишки по операціях з пов'язаними сторонами були:

	31 **грудня** 2018 **р.**				31 **грудня** 2017 **р.**			
У мільйонах українських гривень	**Акціонер**	**Керів-ництво**	**Асоційовані та дочірні компанії**	**Компанії під контролем основних акціонерів**	**Акціонер**	**Керів-ництво**	**Асоційовані та дочірні компанії**	**Компанії під контролем основних акціонерів**
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	-	-	1	6 407	-	-	34	5 408
Заборгованість банків	-	-	-	-	-	-	-	2 903
Загальна сума кредитів та авансів клієнтам (процентна ставка за угодою: 2018 рік - гривні – 17%, долари США – 7%; 2017 рік - гривні – 14%, долари США – 11%)	-	-	-	669	-	-	-	362
Мінус: резерв на зменшення корисності кредитів	-	-	-	(255)	-	-	-	(324)
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	86 244	-	-	-	-	-	-	-
Інвестиційні цінні папери для продажу	-	-	-	-	90 353	-	-	1
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	79 205	-	-	93	-	-	-	-
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення	-	-	-	-	35 369	-	-	953
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю	13 666	-	-	872	-	-	-	-
Вбудовані похідні фінансові активи	-	-	-	-	34 336	-	-	-
Інвестиції у дочірні та асоційовані компанії	-	-	30	-	-	-	149	-
Інші фінансові активи	-	-	53	38	-	-	53	19
Активи, утримувані для продажу	-	-	117	-	-	-	117	-
Заборгованість перед НБУ	-	-	-	9 817	-	-	-	12 394
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями	-	-	44	-	-	-	149	-
Кошти клієнтів (процентна ставка за угодою: 2018 рік: гривні – 3%, долари США – 1%, євро – 1%; 2017 рік: гривні – 5%, долари США – 2%, євро – 3%)	-	22	59	2 414	-	13	36	455
Інші фінансові зобов'язання	-	-	-	497	-	-	-	502

31 **Операції з пов'язаними сторонами** (**продовження**)

Станом 31 грудня 2016 року залишки по операціях з пов'язаними сторонами були:

	31 **грудня** 2016 (**перераховано**)			
У мільйонах українських гривень	**Акціонер**	**Керів-ництво**	**Асоційовані та дочірні компанії**	**Компанії під контролем основних акціонерів**
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	-	-	170	6 008
Заборгованість банків	-	-	2	-
Загальна сума кредитів та авансів клієнтам (процентна ставка за угодою: 2016 рік - гривні – 15%, долари США – 12%)	-	-	2	365
Мінус: резерв на зменшення корисності кредитів	-	-	-	(340)
Вбудовані похідні фінансові активи	27 044	-	-	-
Інвестиційні цінні папери для продажу	64 409	-	-	-
Інвестиції у дочірні та асоційовані компанії	-	-	433	-
Інші фінансові активи	-	-	-	2
Інші активи	-	-	53	-
Заборгованість перед НБУ	-	-	-	18 047
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями	-	-	14	-
Кошти клієнтів (процентна ставка за угодою: 2016 рік: гривні – 3%, долари США – 11%, євро – 9%)	-	75	5	11
Інші фінансові зобов'язання	-	-	485	-

Нижче наведено доходи та витрати по операціях з пов'язаними сторонами в період за 12 місяців 2018 року та за період 12 місяців 2017 року:

	12 **місяців** 2018 **року**				12 **місяців** 2017 **року**			
У мільйонах українських гривень	**Акціонер**	**Керів-ництво**	**Асоційовані та дочірні компанії**	**Компанії під контролем основних акціонерів**	**Акціонер**	**Керів-ництво**	**Асоційовані та дочірні компанії**	**Компанії під контролем основних акціонерів**
Процентні доходи	11 218	-	-	404	7 872	-	7	231
Процентні витрати	-	-	(6)	(2 040)	-	-	-	(2 806)
Відрахування до резерву на зменшення корисності	-	-	1	66	-	-	-	-
Доходи за виплатами та комісійними	-	-	-	68	-	-	-	9
Прибутки мінус збитки від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів	-	-	2	-				
Збитки мінус прибутки від переоцінки інвестиційних цінних паперів	(3 085)	-	-	-	3 399	-	1	-
(Збитки мінус прибутки)/прибутки мінус збитки від переоцінки іноземної валюти	(175)	-	(19)	18	689	-	(21)	(7)
Зменшення корисності інвестиції в асоційовану компанію	-	-	-	-	-	-	(286)	-
Інші операційні доходи	-	-	3	5	-	-	-	-
Адміністративні та інші операційні витрати, за винятком винагороди керівництву	-	(2)	(4)	(24)	-	-	(15)	(8)

31 **Операції з пов'язаними сторонами** (**продовження**)

Загальні суми кредитів, наданих пов'язаним сторонам та повернутих пов'язаними сторонами в період за 12 місяців 2018 року та за період 12 місяців 2017 року:

	12 **місяців** 2018 **року**				12 **місяців** 2017 **року**			
У мільйонах українських гривень	**Акціонер**	**Керів-ництво**	**Асоційовані та дочірні компанії**	**Компанії під контролем основних акціонерів**	**Акціонер**	**Керів-ництво**	**Асоційовані та дочірні компанії**	**Компанії під контролем основних акціонерів**
Суми, надані пов'язаним сторонам за період	-	7	-	77 251	-	1	-	105 890
Суми, повернуті пов'язаними сторонами за період	-	6	4	83 234	-	1	272	103 836
Суми, отримані від пов'язаних сторін за період	-	-	63	34 287	-	-	-	17 689
Суми, повернуті пов'язаним сторонам за період	-	1	33	43 542	-	-	-	25 568
Суми, надані за інвестиційними цінними паперами від пов'язаних сторін за період за СВПЗ	24	-	-	-	-	-	-	-
Суми, отримані за інвестиційними цінними паперами від пов'язаних сторін за період за СВПЗ	4 434	-	-	-	-	-	-	-
Суми, надані за інвестиційними цінними паперами для продажу пов'язаним сторонам за період	-	-	-	-	26 853	-	-	-
Суми, отримані за інвестиційними цінними паперами для продажу від пов'язаних сторін за період	-	-	-	-	4 521	-	-	1 406
Суми, надані за інвестиційними цінними паперами від пов'язаних сторін за період за СВІСД	32 834	-	-	92	-	-	-	-
Суми, отримані за інвестиційними цінними паперами від пов'язаних сторін за період за СВІСД	11 761	-	-	1	-	-	-	-
Суми, надані за інвестиційними цінними паперами, що утримуються до погашення пов'язаним сторонам за період	-	-	-	-	35 739	-	-	985
Суми, отримані за інвестиційними цінними паперами, що утримуються до погашення від пов'язаних сторін за період	-	-	-	-	1 263	-	-	45
Суми, надані за інвестиційними цінними паперами від пов'язаних сторін за період за АС	2 614	-	-	905	-	-	-	-
Суми, отримані за інвестиційними цінними паперами від пов'язаних сторін за період за АС	3 944	-	-	1 132	-	-	-	-

За 12 місяців 2018 року винагорода членів Наглядової Ради та Правління складалася із заробітної платні, відрахувань у пенсійний фонд та інших короткострокових виплат у загальній сумі 123 мільйони гривень (за 12 місяців 2017 року: 44 мільйона гривень).

Нормативні критерії ідентифікації пов'язаних сторін

Критерії ідентифікації пов'язаних сторін згідно з МСБО 24 відрізняються від критеріїв, встановлених Постановою Національного банку України "Про затвердження Положення про визначення пов'язаних із банком осіб" № 315 від 12 травня 2015 року (зі змінами) (Постанова № 315).

Кредитний портфель, що представлений як "Кредити, що управляються як окремий портфель" у сумі 212 795 мільйонів гривень (на 31 грудня 2017 року 185 575 мільйонів гривень), як зазначено в Примітці 8, класифікується як пов'язаний з попередніми акціонерами відповідно до Постанови № 315.

32 **Зміни у зобов'язаннях, що виникають у результаті фінансової діяльності**

У мільйонах українських гривень	**Заборгованість перед НБУ – довгострокові позикові кошти**	**Субординований борг**	**Усього**
Балансова вартість на 1 січня 2017 р.	18 047	122	18 169
Погашення заборгованості перед НБУ	(22 876)	-	(22 876)
Надходження коштів від НБУ	15 701	-	15 701
Інше	14	7	21
Балансова вартість на 31 грудня 2017 р.	10 886	129	11 015
Погашення заборгованості перед НБУ	(1 000)	-	(1 000)
Погашення субординованого боргу	-	(134)	(134)
Інше	(69)	5	(64)
Балансова вартість на 31 грудня 2018 р.	9 817	-	9 817

Стаття «Інше» містить вплив нарахованих, але не сплачених відсотків за заборгованістю перед НБУ та інше. Банк класифікує сплачені відсотки як грошові кошти від операційної діяльності.